

fundamentū. s. parbitrio unicuique instrumentis monastium. ul' diminutū ul' ad
ditū in istis regionibz opbauerō. scdm eam qm uidim' monastioz reglam p egi
ptū ul' palestina antiquit'. fundatoz. fidei smone ul' adiciam uel recidam. Pe
quaqm enī credent' racionabilius quppia ul' pfectius nouelle cōstitutiōi. i occiduis
galliaz pib' repperiri potuisse. quā illa sūt instituta i quibz ab exordio p'dicacōis
aplice a sēs ac spitalib' p'ibz fundata monastia ad nos usq' p'durāt. Illa sane mo
deracōne opusculo huic mēscere p'sumā. ut ea q' scdm egyptioz reglam. seu p aspe
ritate aeris. seu p difficultate mox impossibilia i hīs regionib'. uel dura ul' ardua
cōprobauō. instituciōib' monastioz q' p palestina uel mesopotamia habentur
aliquaten' tempem. qā si racionabilis possibillium mensura seruet'. eadem obseruā
cie est pfectio etiā in impari facultate. *Incipiunt capitula libri primi*

*i. De angulo monachi. ii. De ueste monachi. iii. De cucullis egyptioz.
iiii. De colobus egyptioz. v. De sebrachatoris eoz. vi. De cina
fortibz eoz. vii. De melote et pelle caprina. viii. De baculo qualitate
ul' usum puii. ix. De calciamentis eoz. x. De temperamento obliuā
cie que scdm erūtie sūt tenenda. xi. De angulo spiritali & sacramento.*

et institutis ac regulis

Incipit liber cal tiam epi

De institutis ac regulis monasterioz dicturi unde competentius donante dño quā ab ipō hītu
monachoz sumemus exordium: quoz interiorē cultum tunc poterim'
consequent' exponē. cum exteriorē ornatum sub oculoz obtutibz de
p'p'cerimus. Itaqz monastium ut inuitē xpi inptinctu semp' beui pōitum. accitue
his lumbis iugiter oportet incedē. Hoc enim hītu etiam illos ambulasse. qui in ueteri
testamento p'fessionis hui' fundauere primordia. helyam scilicet & leuseum diuinaz
scripturaz auctoritate monstrantur: ac demiceps principes auctores qz testamēti no
ui. iohannē uidelicet. petrum & paulum. ceterosqz eiusdē ordinis uiros talit' inces
sisse cognoscimus. Quoz prior in ueteri testamento. uirginitatis iam flores. et cal
timone continentieqz p'figuralibz exemplū. cum fuisset ad hō nullus ad inrepan
dos inuitos ochorie sacrilegi regis isrl. eo quot egritudine p'p'et' sup' statu saluū
sue beelzebub dñi accaron consilare destinasset. q' idcirco eis occurrēs idem p'phā de
scensū de lecto ei' in quo concidat' denegasset. decubenti regi exposita uestit' qualitate
compt' est. Reuersos ei' ad se nūcios at resētes p'phē sibi sentēciā. sciscitat' ē an' esset
figure & habit' uir qui occisus est: q' locut' fuisset hui' modī ūba. Vir inquit pilosus et
zona pellicea accinct' renibz. Ex quo habitu confestim rex contēplat' hominē dei
ait. helyas thesbitus est. Zone uidelicet iudicio et hirsuti montiqz corporis spē

virū dei indubitant agnoscens eo qđ istud ei int̃ tot vlticū ppli milia amozanti
 cultū p̃p̃ri uelud quoddā impressū speciale signū p̃petuo cohereret. De iohanne
 quoq; q̃ vetis nouiq; testamenti. uelud quidā sacratissimū limes finis inuicūq; p̃
 cessit. ita ewanglio narrante cognoscim̃. Ip̃e aut̃ iohes habebat. vestimentū de pilis
 cameloz; et zonā pelliceam circa lumbos suos. P̃mo etiā in eū custodiā carceris
 ab herode detruso. ad necē die postera p̃ducendo. anglo assistente p̃cipit. p̃cinge
 q; calcia te caligas tuas. Quod ut faceret nequaquā eū monuiss̃ anglus dei nisi uidis
 set eū ob refectionē nocturne quietis paulisper defecta membra solita cinguli obstric
 tione laxasse. Paulū quoq; ascendente iherosolimā et p̃tin' a iudeis iuncta mittendū
 agabus p̃pha reperiens cesarie. sublato eius cingulo ligans man' suas et pedes ut gestu
 corporis sui passiōis et iniurias p̃figuraret ait. Hec dicit sp̃s sc̃us. virū cui ē zona hec.
 ita amigabit inde i iherlm̃. et rudent i man' gentiū. Qđ utiq; p̃pha proferre minime
 potuiss̃. nisi paul' eā lumbis suis indefinent solit' fuiss̃ aptare. **Capm. .ij.**

Actus quoq; sit monachi. que corpus regat tantū. ac repellat uerecundā nuditatis.
 et frigoris iniuriā. nō que sententia uanitat' aut elationis emutuat. Itē eodem
 ap̃lo p̃dicante. habentes aut̃ alimēta et operimēta. his contenti sum'. Op̃imenta n̄quā
 enī nō vestimēta. ut in quibusdā latinis exemplarib' nō p̃pe continet. id est que
 corp' operiant tantū. nō que amict' gl'iam blandiant. Ita uilia ut nulla coloris
 uel habit' nouitate int̃ ceteros hui' p̃positi viros habeant insignia. ita stu
 diosis accuracionib; aliena. ut nullis rursum sint affectatis p̃ incuriam
 sordib; decorata. Postremo sic ab hui' mūdi separent ornatu. ut cultui suorū
 dei in omib' communia p̃seuent. Quicq; enī int̃ famulos dei p̃sumit. ab vno
 uel paucis. nec catholice p̃ omē corp' firmitatis tenet. aut sup̃flui aut dāni ē. et ob id
 noxiū indicandū. magisq; uanitat' sp̃em quā uirtutis ostentās. Et ideo hec q̃
 nec a ueterib' sc̃is. qui hui' p̃fessiōis fundamēta iecerūt. neq; a patrib' nr̃i tēporis.
 qui eorū p̃ successiones instituta nūc usq; custodiūt tradita uidim' exempla. ut
 sup̃flua et inutua nos quoq; reserare conueniet. Quāobrem ciliētiā uentē uelud
 circūspectā cunctis atq; notablē. q̃ ex hoc ip̃o. nō solū nulla spiritui emolumentū
 possit p̃ferre. s; elationis concipe uanitatē. queq; ad necessariū op̃is exercitiū.
 in quo monachū semp̃ impigrū expectatūq; oportet incedē. inhabilis atq; iēpta
 sit om̃imodis resistarūt. Quod si quosdā hoc amictu circūdatos audiūm' p̃bables
 extitisse. nō ex eo nobis ē monastioz reglā sancienda. ul' antiqua scōz patrū sūt
 p̃turbanda decreta. quot pauci p̃sumētes aliaz uirtutū p̃uilegio. ne in his quidē
 que nō secūdu catholice reglā ab eis usurpata sūt rephendi debere creduntur.

Generali namq; omnium constitutioni paucorum non debet imponi nec pronunciari sententia. Illis enim debemus institutis ac reglis indubitata fidem et indiscussa obediencia per omnia commodare: non qualis paucorum voluntas intulit: sed qualis uetustas tantorum temporum et inuoluntas sanctorum patrum concorditer diffinitio in posterum peragauit. nec hoc sane pronunciare nobis debet cotidiane consuetudinis exemplum. quod uel ioram sacre legis rex israel cuius hostium circumseptus scissa veste cilicium habuisse prohibetur intrinsecus: uel quod nimuite ad mitiganda dei sententia que in eos illata fuerat per prophetam cilicium aspicit uelati sunt: cum et ille ita intrinsecus latent induit eo fuisset monstrum: ut nisi cunctis desuper indumento a nemine prius potuisset intelligi: et isti eo tempore opumetum cilicium ostentarent. quo cunctis super inuente urbis censione lugentibus: eodemque amictu circumdatis nullus posset ostentacionis notari: quia nisi insolens sit diuersitas non offendit equalitas.

Sunt preterea quedam in ipso egyptiorum habitu notantia ad curam corporis. **Capitulum. iij.**

quantum ad mox formam congruentia: quo simplicitatis et innocentie obseruancia etiam in ipsa uestis qualitate teneatur. Cucullis namque per paruos usque ad ciuitatis humosque dimissis confinia quibus capita tantum contegant indefinenter diebus utantur ac noctibus: scilicet innocentia et simplicitate paruulorum iugiter custodire. etiam imitatione ipsius uelaminis comoneantur. qui reuerti ad infantiam christi. cunctis horum atque monimentis cum affectu et uirtute decantant. Domine non est exaltatum cor meum. neque elati sunt oculi mei. Neque ambulauimus in magnis. neque in mirabilibus super me. Si non humili sentiebamur. exaltauimus animam meam. sicut quod ablactatum est

Aulobus quoque lineis induti. que uix ad cubitos **Capitulum super matrem suam. iij.** yma perungant. nudas de reliquo cernerunt manus. ut amputatos habere eos actus et opera mundi huius suggerat abscisio manicarum. et ab omni dissimulatione terrena mortificatos eos uelaminis linei doceat indumentum. audiantque per hoc apostolum cotidie sibi dicentem. mortificate membra uestra que sunt super terram. Illud quoque ipso habitu prestante. mortui enim estis. et uita uestra abscondita est cum christo in deo. Et uere. Uiuo autem iam non ego. uiuit uero in me christus. Aliqui quoque hic mundus crucifixus est. et ego mundo. **Capitulum. v.**

Estant etiam resticulas duplices laneo plexas subtemine. quas greci anabore uocant. nos uero succinctorias et redimicula. uel proprie rebrachiatoria possumus appellare. Que descensu per summa ceruicis. et elateribus colli diuisa utraqueque alarum sinus ambiunt. atque hinc inde succingunt. ut ostriungencia latitudinem uestimenti ad corpus strinxerint atque coniungant. et ita ostreclis brachius impigri ad omne opus explicitique reddant. Iuxta apostolicum preceptum studentes omni uirtute opleri. quia non solum michi. sed etiam his qui mecum sunt ministrauerunt manus iste. neque gratis panem ab aliquo manducauimus. sed in labore et in fatigatione. nocte et die operantes neque uestrum grauaremur. Et si quis non uult operari nec manducet.

Post hec angusto palliolo tam amictus humilitatem quam uilitatem **Capitulum. vi.**

p̄cu compendūq; sectantes. colla parit atq; humeros tegunt. qđ mafortes tam nō
qm̄ ip̄oz nūcupat eloquio. et ita planeticarū atq; birroz p̄cia simul cū ambicione de-

Altimū est pellis eoz caprina. q̄ melotis ul' pera appellat. **Cap. vi.** dīnant
q; luculi quos gestant ad imitationē eoz qui p̄fessōis hui' p̄figuratiue lineas.
iam inuēti testamento. de quib' apls. Circuierunt inquit i melotis z pellibz capnis.
egentes angustati. afflicti. quibz dign' nō erat mūd'. In solitudinib' errantes z montibz z spe-
luncis. z in cauinis terre. Qui tamē habit' pellis capne significat petulanciā carnaliū passi-
onū debere rep̄mere. q; eoz in sūma uirtutū grauitate consistē. nec quicqm̄ petuleū uet calidū
iuuentutis ac mobilitatis antique in eoz corpore residere. **Capm vii**

Dam z bacīm gestasse eoz viros. etiam elyseus qui vnus ex ip̄is ē docet cū dicit ad yesi-
puenū suū. mittent eū ad suscitandū filiū mulieris. Tolle bacīm meū z am̄et uade q;
pone eū sup faciem pueri. q; uiuet. Quem utiq; nō dedist. ei p̄pha gestandū. nisi eū manu
sua solit' eēt iugit' circūferre. Hui' gestacio sp̄italit' monet. nūqm̄ debere eoz int' tot oblati-
tes viciorū canes. et inuisibiles sp̄italiū neq̄ciarū bestias inhermes incedere. De quibz b̄s dd li
b̄an postulans dicit. Ne tradas dñe bestias aīam i ositente tibi. s; inuenies eas retidē crucis
signaclo. ac longi p̄pullare atq; adūsū se seruientes iugi memoria dñice passiois. et imita-
cione illius mortificationis extinguere. **Capm viii**

Calciamēta uero uelud mēdicta ewangelico p̄cepto recusantes. cū i firmitatē corporis. uel
matutini hyemis rigor seu meridiani estus feruor exigent. tantūmodo gallicis suos
muniunt pedes. hoc int̄pretantes vsū eaz ul' domica p̄missione signare. ut si i hoc mū-
do constituti cum q; sollicitudinē carnis hui' om̄imodis exuti eē nō possim'. nec ab ea
penit' p̄nalem' absolui. saltem occupaciōe leui. et i p̄licatione tenui necessitate corpus
explicem'. neue aīe nr̄e pedes qui expediti ad sp̄itale cursū. q; p̄dicandum ewāglū pacē
semp debent esse parati. quibz post odorē ungentoz xpi currim'. Et de quibz dauid.
Cucurri inq̄t in siti. Et iherimias. Ego aut nō laboraui te sequēs. morticinis seclī hui'
cursū paciam' inuolui. de his scilicet cogitantes. que nō ad supplendū necessitatē natē
s; ad supflūā noxiāmq; p̄tinēt uoluntatē. qđ ita implebim'. si scdm aplm carnis cu-
ram nō fecim' in desideris. Quibz tamē gallicis qm̄qm̄ licito utant'. utpote dñi
mandato ocellis. nequaquā tamē pedib' inherere eas p̄mittūt cū accedūt ad cele-
branda seu p̄cipienda sacrosancta mystia. illud estimātes etiā scdm littām custo-
diti debere qđ dicit' ad moysen. uel ad ihesū filiū naue. Solue corrigiā calciamēti

Hec dicta sunt nequid ne p̄tēmissē de egyptiorū habitu uideam'. ceterum
a nobis tenenda sūt illa tantūmodo. que uel loq̄z situs. uel p̄uincie usus

Capm ix

admittit. Nam neq; gallicis nos neq; collobus. seu una tunica ee otentol hyemis pmit-
tit aspitat. q; parvissimi cuculli uelanie. uel melotis gestacio. derisu poeti qui edificaco-
nem ullam videntib; opabit. Quazpe illa tm que supius omemorauim; queq; sunt
q; humilitati pfectiois me z qualitati aeru congruencia. nobis quoq; affectanda censemus.
ut omis summa nra uestit. no in nouitate habit qui possit offidiclin homib; seeli huius

Capm decim.

Hus itaq; uestimentis niles xpi induit. nouit prius ob id se cingli constrictione
muniti. ut ad cunctos usus et opa monasti no solu mte prompt. s; ipso habitu semp ex-
pedi incedat. Tanto namq; feruencior circa spirale ptem ac diuinay rex sciencia cordis
puritate phabit. qsto fuit erga obedie studiū opsq; deuocior. Secūdo agnoscat etiā
i ipso habitu cingli inee no pui qd ase expetit lacrimetū. Accinctio enī lumbor et
habit pellis emortue. significat eū mortificationē circūferre membroy. in quib; libidō
z luxurie seminaria otinent. ewangelicū illd mandatū quo d; sint lumbi uiri. aplica
inpretacione ingeri sibi semp intelligēs. mortificate membra uia sūt q sup tū. fornicaco
nē. imūdiā. libidēm. occupā. malam. Ideoq; illos tantū modo legim; inscriptis scis
cingulo fuisse pinctos in quib; seminaria cot inueniūt extincta. Quig; illd beati da-
uid eloquiū ope ac uirtute decantāt. quia factus sum sicut vter i prima. eo qd erasa medul-
lit carne uitis. emortuam extioris hois cutē. spē uirtute distendant. Et idcirco in prima
significat adiecit. qd scilicet nequaquā sunt sola cordis mortificatione otenti. verū etiā
extioris hois mot. z ipsius nature incontinētia otinēcie prima extrinsec; accedente
habuerint congelata. nullū iam duntaxat sedm aplm regim; pēti insuo morta-
li corpore sustentel. nec gestantes caritē spiritui repugnantem. *Capla lib 4. cap. 1*

De canonico nocturnar ozonū q psalmoz modo. *ii* De diuinitate numū
qui ad decantandos psalmos p uniuersas pūcias sit statut. *iii* De unifo-
mis regule p totā egyptū custodienda. et de electione eo qui fratrib; pponunt.
iiii Quot p egyptū et thebaydem duodenarius psalmoz numū obseruet.
v De duodenario psalmoz numū angeli tradicione suscepto. *vi* De duodecim ozō
nū consuetudinē. *vii* De disciplina orandi. *viii* De subsequente ozōne post psal-
mū. *ix* De ozōnis statu sup quo in collacione senioz plenior reseruet instructio. *x*
Cum qsto silencio et breuitate ozōnes apud egyptios colligant. *xi* Qua disci-
plina apud egyptios psalmū dicant. *xii* Cui uno psallente ceti in senaxi sedeant
uel quali post hec studio isti pcellulas suas usq; ad lucē uigilias suas extendant.
xiii Quare post missam nocturnā dormire nō oportet. *xv* Quēadmodū icellu-
lis suis opus manū et ozōnes parit exerceant. *xv* Qua lege modestie post ozōnū

missam unusquisque ad suam cellulam redeat. et cui subdat increpacioni qualiter fecerit. *xvi* Quot nulli liceat orare cum illo qui fuit ab oratione suspensus. *xvii*

Quot is qui ad orationem fratres excuscatat hora solita eos debeat commone. *xviii* Quod a uespere sabbi usque ad uespem diei domini genua non flectant. nec totis diebus quinquagesime.

De nocturnarum orationum et psalmorum modo. i.

Divulgi igitur hoc quo diximus angelo christi miles accinctus. interim qui qui modum canonice orationum psalmorumque sit in preceptis orientis a sanctis patribus antiquis statutus agnoscat. De qualitate uero earum uel quemadmodum orare secundum apostolum siue inmissione possimus. suis in locis cum seniorum collaciones cepimus exponere.

Quere quantum dominus donauerit preferamus. *Capitulum ii.*

Ultos namque per alias apostolorum regiones per captum mentis sue. habentes quidem ut ait apostolus zelum. sed non secundum scientiam super hac re diuersos typos ac regulas sibi interstituisse. Quia uicenos seu tricenos psalmos. et hos ipsos antiphonarum prelatos melodius et adiuncti one quadam modulationis debere dici singulis noctibus censuerunt. alii etiam hunc modum excedere temptauerunt. Nonnulli decem et octo atque in hunc modum diuisis in locis diuisum canone cognouimus institutum. totumque per modum typos ac regulas usurpatas. quod etiam monasteria cellasque uidimus et conspeximus. Sunt namque quibus in ipsis quoque diurnis orationum officiis. id est tertia. sexta. nona id uisum est ut secundum horarum modum. in quibus hoc deo reddunt obsequia. per psalmorum etiam et orationum putarent numerum coequandum. Nonnullis placuit senarium numerum singulis diei ouentibus deputari. Quapropter necessarium reor antiquissimam patrum preferre in modum institutionem. que nunc usque per totam egyptum ad dei famulis custoditur. nouelli monasterii in christo rudis infancia antiquissimorum patrum uetustissimis in

Itaque per uniuersam egyptum et thebaidem ubi institutionibus inbuatur. *Capitulum iii.*
monasteria non per uniuersum renunciantis instituntur arbitrio. sed per successionem et traditiones maiorum usque in hodiernum diem permanet. uel mansura fundantur. Legittimum orationum modum in uespertinis ouentibus seu nocturnis uigiliis uidimus retentari. Non enim quisque in ouentibus fratrum. sed ne sibi quidem ipsi preesse coeclit. pulchrum non solum uniuersis facultatibus suis reddat exterius. se ne sui quidem ipsi esse omni. uel potestate hunc agnoscat. Ita namque renunciantes huic mundo quibuscumque predictis facultatibus. necesse cenobii commoratione expere. ut in nullo sibi ex his que reliquit. aut intulit monasterio blandiatur. sic obedire cunctis. ut redeundum sibi secundum sententiam domini. ad infanciam pristinam nouit. nichil sibi confidacione eui uel annorum numerositate presumens. quam in seculo inanis dissipata se reputat perdidisse. sed per prudentiorum merito et tyrocinii nouitate quam se gerere in christi milicia recognoscit. subdere se etiam iunioribus non moret. Opus quoque ac sudoris consuetu

videm ita subire opellit ut propriis manibus iuxta apostoli preceptum cotidianum victum vel suis
usibus vel aduersionum necessitatibus paratis et fasti vite preterite possit et delicias obliuisci.
et humilitate cordis. strictione laboris accipere. Ideoque nullus congregationi suam profuturus
eligitur prius quam idem qui proficiendus est. quid obtemperantis oporteat impare obien
do didicerit. et quid iunioribus tradere debeat institutis seniorum fuisse assuevit. Bene enim
rege vel regi sapientis esse pronuntiant. summumque domum. et gratiam spiritus sancti esse diffundunt. Nam
namque salutaria precepta quicquam obtemperantibus prestare. nisi enim qui prius vniuersis virtutum
disciplinis fuisse instructus. nec obedire quicquam seniori posse. nisi enim qui summat timore
dei et humilitatis fuisse virtute perfectus. ideoque diuersitates temporum ac regum per ceteras pronuntias
certum usurpata. quod plerumque seniorum institutionis exceptis monasteriis preesse audemus. et ab
vires nos antequam discipulos proficiamus. quod libitum fuisse statum. principiores monachorum inuentorum ex
igit custodiam. quam examinata maiorem seruare doctrinam. Sed quia dum orationum modum qui
potissimum debeat custodiri volumus explicare. institutis maiorem audiui provocati. narraui

Lone quam suis reservabam locis preopero excessu pervenimus. nunc itaque adpositum revertamur.
Sic ut diximus punitam egyptum et thebaidem duodenarii psalmorum numerus **Cap. iii.**

tam in uespertinis quam in nocturnis sollempnitatibus custodit. ita duxerat ut post hunc due
lectiones veteris scilicet ac novi testamenti singule subsequantur. Qui modus antiquitus constitutus.
deinde per tot secula penes cuncta illarum provinciarum monasteriorum intematur nunc usque pervenit. quia
non humana adiuventione statutus a senioribus affirmatus. sed celestis angelus magister patribus fuisse

Dam cum in primordiis fidei pauci quidem et paucissimi delatus. **Cap. v.**
monachorum nomine censerent. qui sicut abbatem memorie evangelista marcho. qui per alex
andriam urbis pontifex profuit normam suscipere vivendi. non solum illa magnifica retinebant.
que primitus ecclesiam vel credentium turbas in actibus apostolorum legimus celebrasse. multitudinis scilicet
credentium erant cor unum et anima una. nec quisquam eorum que possidebat aliquid esse suum dice
bat. sed erant illis omnia communia. Quotquod enim posseditores agrorum aut domorum erant. ne
dentes affererent prelia eorum que vendebat ante pedes apostolorum. dividebat aut singulis prout
vivendi opus erat. verum etiam his multo sublimiora cumlauerunt. Et secedentes
in secretiora suburbiorum agebant vitam tanto abstinentie rigore districtam. ut etiam his
qui erant religionis extrinsecus stupori esset tam ardua consuetudinis eorum consuetudo. Et
enim fervore divinarum scripturarum lectionibus orationumque frequentie et operum manuum diebus
ac noctibus incubabant. ut ne escarum quidem appetitum vel memoria nisi alio tempore ne
die corporis interpellaret inedia cibumque ac potum non tam desideratum quam necessarium
fuerunt. et ne hunc quidem ante solus occasum. ut tempus lucis cum spiritualium meditatio
num studiis. cura vero corporis cum nocte sociaret. alia his multo sublimiora perficerent de

quibz etiam is qui minus indigenarum relatione agnouit ecclesiastica hystoria potit edo
 ci. Ea igitur tempestate cu eccleie illi primitiue pfectio. penes successores suos adhuc
 recenti memoria in uiolata diuinet. feruensq; paucor fides. needu i multitudine
 dispsa repulset. venabiles patres puigili cura postis consulentes. q na mod cotridi
 ano cultui p uniuersi finenitatis corp' decu debet tractari conueniunt. ut hereditate
 pietatis ac pacis etia successorib' suis absoluta ab omi dissensionis lre tmsmittent. uen
 tel scilicet ne quia i cotridianis sollempnitatib' int uiros eusse culte osortet dissidancia.
 uel uarietas exorta qucp in postez erroris uel emulacionis. seu scismatis noui germē
 emittet. Cumq; p suo vnusq; seruoze infirmitatis imemor. aliene id statui debere censet.
 qd contēplacione fidei ac roboris sui facillimu iudicabat. paru discuciens quid genalit
 plenitudini finitū possibile eet. inqua necesse ē infirmoz quoq; pte maxiam repperit.
 duosq; modo enormem psalmoz numerū instuere p animi sui uirtute certarent.
 et alii quinquagenos. alii sexagenos psalmos. nonnulli uero ne hoc quide nūo contenti
 excedi eū debere censent. eetq; int eos preligionis regla pre contencionis sancta diuistas.
 ita ut temp' uestp'ine sollempnitatis faciatillie succederet question. cotridianos ritus uole
 tibz celebrare. vnus i mediu psalmos dno cantaturus exsingit. Cumq; sedentibz cuncti
 ut est mores nūc usq; in egypci ptibz. 7 in psallentis ūba omi cordis intēctione defixis
 vnderim psalmos oracionū intēctione distinctos. contiguos ūsibz pauli pnuiciacioē
 cantasset. duodecimū sub alla responsione consummans ab vnusq; oculis repente
 subtrahit. questioni parit et cerimonis finē inposuit. Exhinc venablis patru
 senat' intelligens angli magist'io congregacioibz finitū genale canone. non
 sine dispensacioē dñi. statutu decreuit hūc numer' tam i uestp'inis qm i nocturnis
 conuenticulis custodiri. quib' lectiones geminas adiungentes. id est vna vetis testa
 menti. et alia noui. tanq; ase traditas eas. q; velud extra ordiarias. volentibz tantū
 ac diuinaz scriptaz memoria possidere assidua meditatione studentibz addiderūt
 In die uero sabati uel dnico utraq; denouo recitantes testamēto. id est vna de
 aplo ul actibz aploz. q; alia de ewangliis. qd ead totis quinquagesime diebz faciūt
 hū quib' lectio cure est seu memoria scripturaz. *Capm. vi.*

Has igit' predictas orōnes hoc modo incipiunt atq; consumūt. ut finito
 psalmo nō statū ad incuruacionē genuū corruant quēadmodū faciūt in
 hac regione nonnulli. qui needu bene finito psalmo ioracione. pcumbere festina
 mus ad celitate mille quitoi' pperantes. cui dñi uolum' excedē modū qui antiq;
 amaroibz statut' est supputantes residuoz psalmoz numerū ad finē tendere per
 urgeni. de refectione lapsi corporis lassī corpis poei cogitantes quā orōis utilitatem

et comoda requirentes. Apud illos & non ita est sed ante quā flectant genua paulisper
orant: et stantes in supplicatione maiore tempore parte expendunt. Post hec itaque puncto bre
uissimo proidentes humi uelut adorantes tantū diuinā clemenciā. summa uelocitate consur
gunt: at rursus erecti expansis manibz eodem modo quo prius stantes orauerāt: suis pe
bus attentius immorantur. humi namque diutius procumbentē. nō solū cogitaciōibz: uerū
etiam sopno graui impugnant. Quod scilicet nos uerū de ueritā nō expimētis: et cotidiana
consuetudinē noscētis: qui sepe nimis hanc eandem iternationē membrorū. nō tam orōnis
refectionis obtentu in terram prostrati optant diutius prolongari. **Capm. vii.**

Quoniam autem is qui orōne collectus ē et terra surrexit omēs parit erigunt. ita ut nullus
nec antequā inclinet ille genu flecte. nec cū etia surrexit remorari presumat: ne nō
tam secutū fuisse illi conclusionē qui p̄ce colligit: quā suā celebrasse credatur. **Cap. viii.**
Illud etiā q̄ in hac puīcia uidim⁹: ut uno canente ī clausula psalmi omēs astantes acināt
cū clamore. glā p̄ri et filio et spū scō. nullam p̄ omēm orientē audiunt: set cū oīm silencio
ab eo qui cantat finito psalmo orōne succedat: hac nō gloriificacōe trinitatis tantū nō

Et quia nos ad orōnū cōmenciatū | solere antiphonā terminari. **Cap. ix.**
modū consequentē institutoz orōdo p̄uenit. quare pleniorē tractatū licet in
collectiones senioz reseruem⁹ ipsi plen⁹ ibide digesturi: cum de earū qualitate seu ingi
tate uerbis eoz disserere ceperim⁹. necessariū tamē reor p̄ oportunitate loci ac narracōis
ipsi. qm̄ ita obtulit sese occasio etiā ī p̄senti pauca p̄stringe: ut formantes interim
extioris hominis motus et uelut quedā nūc orōnis fundamēta iacentes. minore p̄t
hec labore cū ceperim⁹ de statu interioris hōis disputare oracionū quoq; ei fastigia cō
struam⁹. illud ante oīa prouidentes. ut si nos ab illa narracione qm̄ cupim⁹ oportune deo
uolente digerere. p̄ueniens uite n̄re finis exclusit. uel incia nobis rei p̄sertim tam neces
sarie hoc ope relinqm⁹. quib⁹ p̄ ardore desiderii totū tardū est. ut dū nobis hui⁹ cōmora
cionis tribuunt⁹ inducie. saltem quasda tantisp̄ oracionū lineas p̄signent⁹. quib⁹ hū
uel maxie qui in cenobiis omorant⁹ ualeant aliter informari. Simul etiā p̄spicientes
hūc qui fœsitan hūc tantūmodo occurruri libro. ad illū p̄uenire nō poterūt ut īstruc
tionē hūc erga orōnis qualitatē. uel expte reperiant⁹ imbuti. et quāmodū sūt de habi
tu et amictu extioris hōis instituti. ita etiā qualit̄ eū ad offendenda spiritalia sacrificia
debeant exhibere nō nesciant. Siquidem hū libelli quos in p̄senti cūdere dñō adiunā
te disponim⁹. ad extioris hōis obseruaciā. et institucionē cenobioz competenti apta
bunt⁹. In uō ad disciplinā interioris ac p̄fectōem cordis. et anachoritarū vitam atq; doct̄

Quoniam igitur predictas sollempnitates quas **Capm** | nam poeti p̄nebūt. **F.**
illi synaxes vocant celebrantur cōueniūt. tantū acunctis p̄ebet silentium

ut cum in unum tam innumerosa fratrum multitudo conveniat. propter illum qui surgens
psalmum decantat in medium. nullus hominum penitus adesse credat. ac precipue cum consummat
oratio. in qua non spiritum emittit. non excreatio preterit. non tussis intersonat. non osci-
tatio sopnolenta dissuadet malis et hyantibus trahit. nulli gemit. nulla suspiria. etiam an-
tes impeditura premovent. Nulla uox absque sacerdotis prece concludentis auditur. nisi forte hec
que per excessum mentis claustra oris effugit. quoque insensibiliter cordi subreperit immoda-
to scilicet atque intolerabili spiritus feruore succenso. dum ea que ignota mens in semet ipsa non prius
continere premeffabilem quandoque gemitum ex intus pectoris sui coelauis euaporare
conatur. Illi uero qui constitit in tepeore mentis cum clamore supplicat. aut aliquid horum que
proximi effaucibus suis emittit. ac precipue orationibus preuenit. dupliciter peccare primum
ciant. Primo quod oris sue uent sit. quod eam videlicet negligent offerat. Secundo quod indisti-
plumato strepitu altius quoque qui forsitan intencius orare potuit intercipit sensum.
Ideoque precipuit eam celi fine concludi. ne forte in morantibus nobis in ea reduncia quedam
spiritus seu fleematis intrupat nostre orationis excessum. Et ideo dum adhuc feruet uelut
effaucibus inimici rapienda est. Qui procul dubio cum sit nobis semper in festo tunc
maxime assistit in festior. cum contra se offerre nos preces domino uelle prouidit. cogitationibus
seu diuersis humocibus excitatis. abduce mentem nostram a supplicationis intencione festiuas.
et pro hoc eam tepeface accepto feruore contendens. Quamobrem utili censent breues quod
orationes. sed creberrimas fieri. Illud quidem ut frequenter deum deprecantes iugiter
id est coherere possimus. hoc uero ut insidiantis dyaboli iacula que infligunt nobis tunc pre-
cipue cum oramus insistit. succincta breuitate vitemus. *Capitulum .xxi.*

Et ideo ne psalmos quidem ipsos quos decantant in congregatione continuata stu-
dent pronuntiatione concludere. sed eos primum versus duabus uel tribus intercessionibus cum
orationum intencione diuisos. distinctim periclitamur consummare. Non enim multitudinem usum
se mentis intelligencia delectant. illud tota uirtute sectantes. psallam spiritum psallam et mente.
Ideoque utili habent decem uersus cum rationabili assignacione cantari. quoniam totum psalmum cum
confusione mentis effundit. que non nunquam pronuntiantis festiuacione generatur. dum residuorum
psalmorum que decantandi sunt. modum numerumque considerans non distinctioem sensum audientibus
studet pandere. sed ad finem synaxeos peruenit primum. Denique si quicquam uim uel pre-
uore spiritus. uel pro quod necesse institutus est cepit modum excedere.
psallentis progressu senioris intercidit plausu. que dant manum suam in sedili quo sedet
cinctos facit ad orationem consurgere. illud omnimodis prouident ne quod totum sedentibus
generet phreitate psalmorum. quia is qui decantat. non modo per se ipsum intelligencie fructum
amittat. sed etiam pillos incedat detrimentum. quo fastidium synaxeos innumerata
sua fecit incurie. Illo quoque apud eos omni obseruancia custodit. ut in responsione alle

nullus dicat psalmi nisi is qui in titulo suo alle supius scriptione pnotat. Predictum uo
duodenarium psalmorum numerum ita diuidit. ut si duo fuerint fratres senos psallat. si tres quater
nos. si quatuor ternos. Quo numero nunquam minus in aggregatione decantant. ac p inde quilibet
multitudo conuenit. nunquam amplius psallit in synaxi quam quatuor fratres. *Capitulum. xii.*

Hunc sane canonicum qui p dixerim duodenarium psalmorum numerum tali corporis quiete
releuat. ut has easdem aggregationum sollempnitates ex more celebrantes absque eo qui
dictum in medium psalmos surrexit cuncti sedilibus humilibus insidentes. a uoce psallentis
omni cordis intentione dependant. Ita namque ieiunio et oratione totius diei noctisque
lassescunt. ut nisi huiusmodi refectione adiuuentur. ne hunc quidem numerum stantes ex
plare possint. Nullum etenim tempus ab opis exercitatione vacum transire concedunt. quia non solum
ea que diei splendor admittit omni instantia manibus exercere contendunt. sed etiam illa opacio
non genia sollicita mente perquirunt que nec ipsi quidem noctis densissime tenebre uideant in
pedire. credentes se tanto sublimiore spiritualium contemplationum puritate mentis intuitu que
situros. quanto deuotius fuerint erga opis studium. ac laboris intenti. Et idcirco mediocrem
canonicarum orationum numerum iudicant diuinitus modatum. ut ardentioribus fide spaciū quod se
uirtutis eorum infatigabilis cursus extendet seruaret. et nichilominus fessis egriisque corporibus
minime gigneret de nimietate fastidium. Ideo cum fuerint orationum canonicarum functiones ex
more finite. unquam ad suam recurrunt cellula. quā aut solus aut cum alio tantum inhabitare
permittit. que scilicet societas opationis uel disciplinæ et discipline imbucio complauit. Idem
rursus orationum officium uelut peculiare sacrificium studiosi celebrant. nec ulius quisquam
eorum inrequiem sompni resoluit. donec supruente diei splendore. nocturno operi ac me
ditationi operatio diurna succedat. *Capitulum. xiii.*

Quem laborem preter rationem illam. qua tota die industria amittentes sacrificium deo de
fructu manuum suarum offerre se credunt duabus ex causis cum omni obseruatione custodi
unt. Quod nos quoque si perfectioni studemus eadem diligencia conuenit obseruare. Prima
ne forte purificationem nostram nocturnis psalmis et orationibus acquisitam inuidus inimicus in
uidens puritati nostre cui maxime semper insidiat. et indefinenter infestus est. quada somnillu
sione contamiñet. qui post illam satisfactionem quam per negligentis seu ignoracionibus nostris
obtulimus. et confessionis nostre ueniā per fletus gemitibus imploratam. solliciti nos si tempus
quietis tuerit maculare festinat. tunc seipue fiduciam nostram deicere atque enervare con
tendens. cum feruenter nos ad deum tendere orationum nostrarum puritate prouidit. ita ut non ullum
quod per totum noctis spaciū sanciare non potuit. sub illi hore breuissimo tempore dehone
stare conetur. Secunda uero quod tam et si nulla talis uereda dyaboli emigat illusio. intecidens
etiam per somnos inherens monacho mox euigilantius parturiat. segneque ac potius
insens menti per totum diei spaciū vigore ei obtrudat. illaque eboret perspicaciam

seusus. et pinguedinem cordis exhauriat. que nos posset p̄ totū diē adūsus om̄is īfidias
iunui caniores robustioresq; seruare. Qm̄ obre canoicis uigiliis p̄uate ab eis subiū
gūt exēbie. ac maiore illis obseruacōe succedūt. ut 7 illa purificacio q̄ psalmis est et
orōib; acquisita nō peat. 7 intencioz sollicitudo diligenti nōl p̄ diē custoditūra p̄paret.

Et idcirco eas cū adiectione opis exēcut ue meditacōe noctūa. *xiiii.*
uelud ociosis ualeat sompnū iripe. Sicut enī nullū ferme ab eis oeu tempus
exēpit. ita ne meditationi quidē spiritali finis imponit. Nam parit exēcentes
corpis aīe q; uirtutes. extioris hōis stipendia cū emolumentis ex interioris exequant lu
briis morib; cordis et fluctuacione cogitacionū instabili. operū pondā uelut ep̄da
tenacē atq; īmoblem anchorā p̄figentes. cui uolubilitas ac puagacio cordis in
nexa intra claustra celle uelut īportu fidelissmō ualeat contineri. atq; ita spiritali
meditationi tantū et custodie cogitacionū intentā. nō modo ad consensū p̄ne cuiq;
suggestionis puigilem mentē corruē nō sinat. verū etiā ab omī sup̄flua ociosaq; co
gitacōe custodiat. ita ut qd ex quo pendeat haut facile possit aquo discerni. id est
utrū p̄t meditationē spiritalem īcessablē manū op' exerceat. an p̄ op' ingita
tem tam p̄clarū sp̄e p̄fectū sciencieq; lumen acquirant. Capm̄ xv.

Finitis igit̄ psalmus et hora cottidiana congregacione. sicut sup̄ memorauim̄
absoluta. nullus eoz uel ad modicū substituē. aut īnocuari audet cū alio.
Sed nec p̄ totū quidem diē spaciū cella sua p̄gredi aut desere opus qd ī ea so
lit' est exerce p̄sumit. nisi forte cū fuerint ad officiū necessariū cuiq; op' euocati.
qd ita explent foras egressi. ut nulla int' eos īnocuacio pemit' consensit. s; sic in
quisq; opus exequit' īiunctū ut psalmū uel scriptū quamlib; memorit' recensendo.
nō conspiracio noxie uel consiliis prauis. set nec ociosis quidē colloquiis ullā copiam
uel tempus impereat. oris parit et cordis officio ī meditatione spiritali ingit' occupa
to. Sūma namq; obseruacia custodit' ne quisq; cū alio ac p̄cipue īmores uel ad p̄fectū
tp̄is parit substituē. aut uspiam secessisse. uel manus suas īuicem tenuisse dephantur.
Siqui uō contra hui' reglē disciplinā reperi fuerint aliquid ex his que īdicta sūt admisisse.
ut contumaces ac p̄uaticatores mandatorū. nō leuis rei culpe pronūciati. suspicione
etiā cōiuracōis p̄uq; consiliū carere nō poterūt. Qm̄ culpam nisi ī unū cunctis fr̄ib;
congregatis publica diluerit penitēcia. orōm̄ fratriū nullus eoz int' p̄mittit. xvi.

Sane si quis p̄admissō quolib; delicto fuit ab orōne suspensus. null' enī eo
p̄sus orandi habet licenciā. anteqm̄ submissa intram p̄nā. reconciliacō
eius 7 admissi uenia corā fr̄ib; cunctis publice fuit ab abbate concessa. Ob hoc nāq;
tali obseruacia semetip̄os ab orōis eius consorcio segregāt atq; seceruūt. qd
credūt qui ab orōne suspendit' sedm̄ apli sn̄am tradi sathane. Et q̄scq; orōm̄

eius antequam recipiat a seniore. infiducia pietate p̄mot⁹ omniūcare p̄sūp̄sit. cōplētē se
dāpnacōis ei efficiat. tradēs scilicet semet ip̄m volūtate sathane. cui ille p̄ sui reatus
emendacōe fuat deputat⁹. in eo ul' maxie graui' emē iurēs. qd cū illo se ul' cū fablaciōis
p̄ orōis cōmūione miscendo. maxie illi genēt insolencie fomite. et cōtumaciā deliquit
i p̄eius nutriet. Perniciosū nāq. solaciū tribuens. cor ei mag' magisq. faciet idurari. nec
humiliari eū suet ob qd fuerat segregat⁹. et p̄ hoc ul' in crepacionē senioris nō magnipende.
ul' dissilant de satisfactione et uenia cogitare. *Capitulum xvi.*

S aut cui religiosi cōuent⁹ omniūcio uel synaxeos cura amittit⁹. nō passim ut libitū
ē. nec put nocte fuit exp̄geciū. aut oportunitat eū sompni p̄ri seu insompni cohorat.
fies etiam ad cotidianas vigilas exsuscitare p̄sumit. sed quū eū cōsuetudo diurna
hora solita euigilare cōpellat. tantē sollicitate frequentq. stellarū cursū p̄stitutū congre
gatiōis temp' explorās. ad orōnū eol' inuitat officiū. ne in utroq. inueniat incautus. si
si uel oppressis sōpno statuta noctis transgrediat⁹ horā. uel eandē dormitū atq. ad sōpnū
festin' anticipet. et nō tam officio sp̄tali uel quieti oīm deseruisse. qm̄ reger sine latissimē cre

Hoc quoq. nosse debem⁹ a uespa sabbi q̄ luceat i diem dñicam | datur | *Capitulum xvii.*
ulq. ad uespam sequētē. apud egypciōs genua nō curuari. sed nec totis quidē quāq. gētiē
dieb. nec custodiri in eis ieiunior reglām. Quarū rerū ratio suo loco i collaciōib. senior
cū dñs inuenerit exponet. Hic p̄positū nob est causas tantūmodo breui narraōe p̄currē.
ne castigatū modū uolumē excedēs. aut fastidio legentē onēt. aut labore.

Incipiunt capitula libri. ii. Capitulum primum.

De sollempnitate hore t̄cie. sexte ul' none que i syrie p̄b. obseruet. *ij.*
Quot egypciōs sine horarū discrecione p̄ totū diem cū op̄is adiectione
et orōib. iugit iustitat⁹ et psalmis. *ij.* Qd p̄ oēm orientē sollempnitas
tercie. sexte ul' none trinis tantū psalmis et orōib. finiat⁹. et cur specialib. istis horis h
spiritalia sint officia deputata. *iii.* Qd matutina sollempnitas nō antiq. traditione
statuta sit. s. nō tpe pro causa sit ad inuenta. *iiij.* Qd post matutinas orōes ad sōp
nū reūti nō oporteat. *v.* Qd nichil sit a seniorib. i mutatu ce antiquo ordie psalmoz
cū matutina statueret sollempnitas. *vi.* Quot ei q̄ ad diurnā orōnē anteq. p̄m̄ul fini
atur p̄s nō occurrūt oratorū intrare nō liceat. i noctis aut ulq. ad finē secundi. *vii.*

Vigile que a uespa i luceſcente sabbo celebrant⁹. quē ip̄s modū teneat. uel q̄ ordie celebrent.
viii. Quare i luceſcente die sabbi iugie statute sint. q̄ p̄ oēm orientē absolucio
ieiunii indie sabbi p̄sumat⁹. *ix.* Vnde sc̄m sit ut i iurbe die sabbo ieiunetur. *x.*
In quo dñice diei sollempnitas ab alioz dieū cōsuetudinē diuisa teneat⁹. *xij.* Quib. dieb. cū
cena fr̄ib. exhibet⁹ accedentib. ad refectionē p̄s nō dicat⁹ sicut fieri in p̄m̄diis solet.

Ovi nam p̄egyptiū psalmoz mod⁹ habeat⁹ donante deo. q̄ntū tenui-
tal ingenū nr̄i p̄ualuit arbitre expeditū. nūc de sollempnitate t̄cie
septeuoneq; scdm reglām monastioꝝ palestine uel mesopotamie nob̄
est differendū. ut p̄fati sum⁹ in p̄logo p̄fectione egyptioꝝ. ⁊ imitabilem
discipline rigore hōꝝ institutis modantes. Apud illos etenim hec officia
que dño saluē p̄distictōes horay et t̄pis īterualla cū admonicione compulsoꝝ adigi-
mur. p̄ totū diei spaciū iugit̄ cū op̄is adiectione spontanee celebrant⁹. Ita namq; ab
eis incessant̄ opacio manūū p̄uatim p̄ cellulas exercet⁹. ut psalmoz quozq; uel
cet̄ay scriptay meditacio nūq̄m penit⁹ omittat⁹. Cui p̄ces ⁊ orōnes p̄ singlā mom̄-
ta miscentes. in his officiis. que nos statuto t̄pe celebrant⁹ totū diei temp⁹ assumūt.
Quamobrem exceptis uestitini nocturniq; t̄pis congregaciōibz. nulla apud eos
p̄ diem publica sollempnitas absq; die sabbo uel dñico celebrat⁹. in quibz hora t̄cia sacre
cōmunionis obtentu cōueniunt. Plus ei est id qđ incessant̄ offert⁹. qm̄ qđ p̄ t̄pis īterualla
p̄soluit⁹. et graci voluntariū mun⁹. qm̄ functiones que canoica cōpulsione reddunt⁹.
Pro hac dauid quoq; glorioꝝ aliquid exultat cū dicit. Volūtarie sacrificabo tibi. ⁊ vo-
luntaria oris mei bene placita sunt tibi dñe. *Capm .ii.*

Itaq; in palestine uel mesopotamie monastiis. ac toti orientis sup̄dictay horay
sollempnitates trinus psalmus cotidie finiunt⁹. ut q; orōnū assiduas statutis deo t̄pibz
offert⁹. ⁊ necessariis opacois officiis cōsummat⁹. iusto modamē sp̄italib⁹ obsequiis
nullaten⁹ ualeant impediri. Hūc z enī t̄pibz ecclā danielē p̄pham cotidie fene-
stris aptis incenactō p̄ces dño fuisse cognoscim⁹. Nec immerito hec sp̄alius t̄pa reli-
giosis sunt officiis deputata. In his p̄missionū p̄fectio et sūma nr̄e salutis est.
adimpleta. Hora namq; t̄cia rep̄missus olim p̄phas sp̄e scūs sup̄ ap̄los ī orō
nū constitutos officio descendisse p̄mitus cōpbat⁹. Nam cū p̄ elocutione lin-
guay que ab eis infusione scī sp̄s p̄fluebat gens incredula iudeoz obstupescens
parit⁹ ⁊ irridens dicet eol musto repletos. stans petrus ī medio eoz ait. Viri isra-
helite. ⁊ qui habitatis iherl̄m unūsi hoc uobis notū sit. et auribz p̄cipite ūba mea.
Non enim sicut uos estimatis hū ebru sunt. cū sit diei t̄cia. s; hoc est qđ dñm ē
p̄ p̄pham ioel. Et erit ī nouissimis diebz dicit dñs. effundam de spū meo super
omne carnē. et p̄habūt filii vr̄i ⁊ filie vr̄e et iuues vr̄i visiones uidebūt. ⁊ seniores
vr̄i sompnia sompnabūt. Et quidē super seruos meos ⁊ sup̄ ancillas meas ī diebz illis
effundam de spū meo ⁊ p̄habūt. Que oīa hora t̄cia uident⁹ impleta. scīq; sp̄e uatici-
natū p̄ p̄phas aduentū. eodem tempe sup̄ ap̄los cōmeasse. hora aut̄ sexta īma-
culata hostia dñs nost̄ atq; saluator oblat⁹ ē patri. crucēq; p̄toei mūdi salute
concendens. humani genis p̄cā deleuit. ⁊ expoliatis p̄ncipat⁹ at potestates

traduxit palmā. vniuersosq; nos obnoxios atq; constrictos insolublis cyrogiafi
 debito liberauit. tollens illud de medio. et crucis sue affigens tropheo. Eademq;
 hora petro i excessu mentis uocatio genciu p submissionē uasis ewāgelici celis
 delati. et purificatio oīm genciu animāciū i eodem consistenciū. delata ad eū
 uoce diuinit' reuelat'. dicente ei. Surge petre occide & manduca. Quod uas qua
 tuor mētis de celo submissū. nō aliud quā ewāgelicū designare mūtū designare
 cognoscit'. Licet enī quadriformi ewāgelistaz narratione distinctū. quatuor uide
 atur hīc pncipia. unū tamē ewāgelii corp' est. eiusdem scilicet xpī natūritē pūit
 ac deitātē mirabiliaq; passionēq; complectēs. Pulchre aut. nō ait linteū. sed qua
 si linteū. linteū quippe mortificationis indicū est. Quō igit' mors dñice passio
 nis. nō humane nature lege. s; p prie voluntatis subit' arbitrio. quasi linteū dicit'.
 Mortuus enī scdm carnē. nō est scdm spm mortuus. quia nec derelicta est aīa ei
 i inferno. nec caro ei uidit corrupcionē. Et rursum. Nemo inqt tollet aīam meā
 ame. s; ego pono eam ame ipō. Potestātē hēo ponē aīam meā. et potestātē hēo itū
 sumē eam. In hoc itaq; ewāgelioz uase celis destinato. idem spū scō p sēpto. omēs
 gentes que quondā extra obseruaciā legis posite habebant' in mūde. p credulitatem
 fidei confluentes ut ab ydoloꝝ cultu salubrit' imolant'. atq; ad salutārē escām. pfi
 ciant petro purificante uoce dñice deferūt'. hora uero nona inferna penetūs
 inextricabiles tartari tenebras coruscatione sui splendoris extinxit. portasq; ereas
 ei effringens. & seras ferreas contēns. captiuitatē scōꝝ. q clausa tenebris inmitis tene
 bat' inferni salubrit' captiuit' secū cūmduxit ad celos. igneaq; romphea submota
 antiquū incolam paradiso pia confessione restituit. Eadem quoq; hora corne
 lius centurio solita deuotione p sists. commemoracionē orōnū & elemosinarū
 suarū ante dñm scām. anglo sibi colloquente cognoscit. Palamq; hora nona ei
 uocationis genciu sacramenta pandunt'. que petro i excessu mentis hora sexta
 fuerūt reuelata. Alio quoq; loco de eodē tpe. ita i actib; aploꝝ narrat'. Petrus aut
 et iohes ascendebāt i templū. ad horā orōis nonā. Quib; liquido cōpbat'. nō i mīto
 a scīs et aplicis uirū has horas religiosis obsequiis consecratas. a nob quoq; similē
 obseruari oportere. Qui nisi uelut lege quadā solūe hec pietatis officia. saltē
 statutis tēpib; exigant'. totū diei spaciū obliuione aut desidā. uel occupacionib; iuo
 luti absq; orōis impellacione consumunt'. De uespertinis aut sacrificiis quid dicēdū.
 que iugit' offerri etiā in ueteri testamēto lege moysayca sancunt'. Holocausta enī
 matutina & sacrificia uespertina cunctis dieb; i templo. licet figalib; hostiis. etiā
 ex eo phare possum' in desinent' oblata. qd a dauid canit'. Dirigat' orō mea sic
 i cēlū i cōspectu tuo. eleuacio manū mearū sacrificiū uespertinū. Quo i loco de illo quoq;

uero sacrificio uespertino sacracius intelligi potest. qđ uel uespere ad nō saluatore cenam
tibi aplis traditur. cū iniciaret ecclesie sacro sancta mystia. uel qđ ipse die postero
sacrificiū uespertinū in fine salz sedoz. deuacione manuū suaz p salute nūdi toci oblat
est patri. que extensio manuū ei in patiblo satis pprie eleuacio nūcupat. Omēs enī
nos in inferno iacentes eleuauit ad celos scđm pmissionis ei suam dicentis. Cum exal

Datus fuero a terra omīa trahā ad me ipm. Capm. . 117.
e matutina uero sollempnitate etiā illd nos instruit. qđ in ipa cottidie decantari
solet. Deus d's m's ad te de luce uigilo. Et i matutinis meditor in te. Et pueni i ma
tutinitate qđ clamaui. Et rurſū puenierūt ocli mei ad te diluculo ut meditarer eloq̃a tua.
In his quoq; horis etiā ille ewanglic' pātfamilias oparios conduxit i uinea suā. Ita
etenim qđ ille pmo mane conduxisse describit. Qđ temp' designat matutinā nām
sollempnitatē. Deinde tertia. deinde sexta. post hec nona. adextremū undecima. in qua
lucernalis hora designat. Sciendū tamē hanc matutinā que nūc obseruat in occidentis
maxie regionibz canōica functione mō tpe i nōq; monastio pmit' institutā. ubi dñt
nost' ihs xpc nat' ex uirgīe humane ifancie suscipe incrementa dignat' est. Hām
quoq; adhuc in religione teniam et lactantē infanciā suā grā confirmauit. Vsq; enim
ad illd tpe matutina hac sollempnitate que expletis nocturnis psalmis qđ oōmibz. post
modicū tps interuallū solet i gallie monastis celebrari. cū cottidianis uigiliis pa
rit' consummata. reliquas horas refectioni corporis deputatas a maioribz nris
inuenim'. Verū cū hac abutentes indulgentia negligenciores quicq; inducias
sompni longi p̃telaret quippe quos uel cellas p̃gredi. uel de suis stratis cōsurgere
ante horā tciā. nulla conuenit ulli mutaret. qđ cū oōis iactura tpe quoq; diei quo
nullis oportebat officiis inherere. soporis nimietate torperet. in his p̃sertim diebz
quibz a uespertinis horis excubias usq; ad aurore vicinā celebrantibz. nascebat' one
rosior lassitudo quozda illic fixatū feruēciū spū. quibz hoc negligēcie gen' hant leuit
displicet ad seniores q̃rela delata ē. decretū ē ab eis tractatu qđ cōsultacione sollicita.
ut usq; ad ortū solis quo iā sine offensione. ul' lectio parari ul' opus manuū posset assu
mi. fessis corpibz refectione concessa. iuitati post hec religionis hui' obseruancia. cūcti
parit' e suis stratis cōsurgunt. ac tribz psalmis z oōmibz celebratis. scđm modū
qui antiquit' i obseruacōe tercie ul' sexte. trine confessionis exemplo statut' est. z
sompno deinceps finē z iniciū opaciōi equali modamēte siml' faciūt. Qui t̃pus hec
ex occasione uideat' inuenit'. z recenti memoria p causa qua dixim' statut' appareat.
tamē illū nūmēz quē de signat h's dauid. quāquī spūalem quoq; heat intellectum.
scđm hām manifestissīe supplet. Sepciet i die laudē dixi. sup iudicia iusticie tue. Hē
enī adiecta sollempnitate. sepciet sine dubio spūales hos conuenit' in die facientes.

sepiet i ea laudes dice pban. Deniq; cu hic idem typ de oriente pcedes huc usq;
fuit utilillte ppat. i nonnullis nre usq; porient antiquissimis monastis. que
neq; uetustissas reglas patru uiolari paciunt. minime uidet admissis. **iii.**

A vni sollemnitate raco cur statuta sit ul iuenta i hac puicia nnulli igno
rantes. expletis matutinis. hymnis. rursum reitunt. ad sompnu i illam
causam nichilomi iidentes obqm copenenda hec asemoribz nris sollempnitas iur
tuta est. Illa namq; hora ea consummare festinat q negligencioribz minusq;
sollicitis rursum dormiendi reddat occasio. qd omnimodis fieri no optet.
sicut supiori libello describentes egypciory synaxim pleni exposuim. ne purifi
catione mram confessione suplici. p ante lucanis orobz acquisita. uel emergens
queda redudancia humoy nataliu polluat. ul illusio inimici corrupat. ul certe
intidens etia puri ac simplicis sompni resectio intrupat spe mri feruore. ac tepe
factos sompni torpore. p totu diei spaciū. inertes deinceps ignauosq; traducat.

Qd egypci ne icuriant. quidem cu soleant certis tempibz etia ante galloy cantu
consurge. missa canoica celebrata usq; ad lucem. Post hec viglias extendit. ut
eos supueniens lux matutina i hoc feruore spe repperiat constitutos. ac p totu diei
tempus feruenciores sollicitioresq; custodiat. pparatos eos suscipiat ad conflictu.
et contra duru colluctacione dyabli noctnax exercitacoe vigiliay ac spitali medi
tatione firmatos. **v.**

I quid hanc eandem matutina sollempnitatem addi debe censuerit. de antiq psalmoy
consuetudine imutatu. si eodem ordine missam quo prius i nocturnis conueticibus
petuo celebrata. Et em ymnos quos i hac regione ad matutina excerpere sollemp
nitatem i fine noctnax uigiliay qual post galloy ante auroa finire solent. silit
hodieq; decantat. id est centesimu quadagesimu octauu psalmu. cui inuicū est
laudate dnm decelis. i reliquos q secut. quinquagesimu uo i secagesimu scdm.
et octogesimu nomū. huic nouelle sollempnitati fuisse deputatos. Deniq; per
y taha hodieq; consumatis matutinis. ymnis. quingessim psalmi i uniuersis
ecclis canit. qd non aliunde qm exinde tractu esse no dubito. **Capm. vi.**

I us uo qui i tertia. sexta. ul nona pulqm cept finiat ps ad orone uo oc
currit. ultius oratoriū introuit no audet. nec se metipsū admisce pas
sentibz. s congregacōis missa itans p foribz prestolat. donec egredientibz
cunctis submissa intinam penitencia. negligencie sue ul tarditatis impetret
ueniam. sciens nequaquam se posse desidie sue noxa alit expiare. Sed ne
in ea que quide q post tres horas erit secutura sollempnitas admittendum.
nisi p negligencia p sēnti confestim uera humilitate submixtus satisfacere

festinavit. In nocturnis uero conuentibus usque ad secundum psalmum prebetur tandi-
tati dilatio. Ita duxat. ut antequam finito eodem psalmo fratres in oratione
precumbant. semet ipsam congregationi inserere atque miscere festinet. ei-
dem proculdubio increpacioni ac penitencie quam predictam subiiciend.
si ultra prestatuta dilationis horam uel modicum retardarit. **Cap. vii.**

Sane uigilias que singulis ebdomadibus a uespere illucescente sabato
celebrantur. idcirco seniores hyemali tempore quo noctes sunt longiores usque
ad quintum galloz cantum per monasteria modantur. ut post excubias totius noctis.
reliquis duabus ferme horis reficientes corpora sua. nequaquam per totum diei spaci-
um sompni torpore marcescant. requie breuius huius temporis pro totius noctis
refectione contenti. Quod nos quoque omni obseruatione custodire conueniet.
ut scilicet contenti sompno qui nobis post uigiliarum missam usque ad matutini
nos per psalmos. totum deinceps diem in opere ac necessariis ducamus officiis.
ne sompnum quem nocti subtraximus resumere per diem uigiliarum lassitudine et
inanitate compulsi. non tam requiem corpori subtraxisse. quam quietis
tempus et refectionem nocturnam commutasse uideamus. Nullatenus enim poterit
fragilis caro ita totius noctis quiete fraudari. ut per consequenter diem sine
dormitione mentis animeque torpore. inconcussam mentis possit seruare
uigilanciam. que impeditur ex hoc potius quam iuuabitur. nisi post uigili-
arum missam sompni quantulumcumque gustauit. Et idcirco saltem unus
hore sopor quemadmodum diximus ante lucis aduentum si fuerit imptitus
lucrabitur omnes uigiliarum horas. quas tota nocte in oratione consumpsimus. impientes
nate quod suum est. nec habentes necessitatem resumendi per diem quod nocti subtraximus.
Totum enim carni huic proculdubio reddet. quicquid ei non rationabiliter pretem subtrahere.
sed totum temptauit denegare. Et ut uerius dixerim. non superflua. sed necessaria uo-
luerit amputare. Propter quod maiore fenore necesse est uigilias compensari. si fuerint
usque ad lucem inconsolata atque irrationabili nimietate peruncte. ideoque eas distin-
guunt tripartitis officiis. ut labor hac diuersitate diuisus. delectatione quadam defectio-
nem corporis releuet. Nam cum stantes antiphonas finales concinuerint. humi post
hec uel sedibus humillimis insidentes. tres psalmos uno modulante respondent.
Qui tamen singuli a singulis fratribus incissim succedentibus sibi prebentur. atque his
sub eadem quiete residendo ternas adiciunt lectiones. itaque fit ut corpus minuen-
tes labore. uigilias suas maiore intencione mentis exerceant. quas a tempore
predicationis aplice. quo religio ac fides christiana fundata est per uniuersum orientem.

idcirco statutū est illucescente sabbato debere celebrari, qđ dñs ac salua
tore nro sexta sabbati crucifixio. discipuli adhuc recenti eius passione pculsi
pugiles tota nocte manserūt. nullatenus quietis sompniū suis oculis indulgentes.
Quam obrem ex illo tpe hunc nocti deputata uigiliay sollempnitas usq; in ho
diernū diem pmissim oriente simul obseruatur. Idcirco et absolutū ieiunium post
laborem uigiliarū totidem aphicis uiris indie sabbati statuta. nō minūto p̄su
mūt pmissas occasus orientis. scđm illam qđ ecclesiastē siliam que licet habeat
et alium mysticū sensum tñ ab hoc qđ nō abhorret. qui utriq; dicit idē ebdoma
di p̄it et octiadī eandem prem sollempnitatis imp̄tare p̄cipim. ita dicentis. Ma
ḡis huius septem. et quidem is octo. Non em̄ ad cōmunionē festiuitatis uida
ice absolutū ista reputanda est. his p̄sertim qui om̄i iudayca sup̄stitione ali
en monstratur. s; ad refectiōem quā dñm lassū corpis p̄tinere. qđ per
totas anni septimanas uigil quinq; diebz ieiunās nisi duobz saltem imp̄p̄tis
refocilatum fuit facile lacescit ac deficiat.

Capitulum . . . viii .

Huius modatōis causam nōnulli in quibzdam occidentalibz ciuitatibz
ignorantes. et maxime in urbe. idcirco putant absolutū sabbati minime
debere p̄sumi. qđ ap̄m petrū meo die contra symonē conflictaturū. alle
tunt ieiunasse. Ex quo magis apparet hoc em̄ nō canonica cōsuetudinē
fecisse. s; p̄sentis potius nēcessitate conflictis. Siquidem et ibi p̄ hac eadem re.
nō ḡuale s; speciale uideatur petrus discipulis suis ieiunasse. Quid
unq; nō feciss; si scilicet illud canonica cōsuetudine solere suari. ict; p̄culdubio
et dñico die paratus indicē. si crānis ip̄ius in eum conpegiss; et occasio. Nec
tam ex hoc statim canonica fuisse ieiunii regula p̄mulganda. qđ nō ḡualis
obseruatio statuerat. s; ut semel fieret ratio necessitatis extorserat.

Cap. ix.

Aterim ne hoc quidem ignorandū. die dñica vnā tūm nullam ante
prandii celebrari. in qua psalmoy atq; orōnum. seu lconum. p̄p̄ius col
lecte ul' cōmunionis dñice reuēntia sollempnitas aliquid ac p̄pensius impen
dentes. In ip̄a etiam sextamq; p̄it consummata reputant. Itaq; sic ut et de
obsequiis orōnum nichil minuat. ad rectione scilicet lconum. et nichilom
in diffēntia quādam ul' remissio uideatur fūibz indulgeri p̄reuentia
dñice resurrectionis p̄ cetero tpe. que et totius septimane uideat obseruatiā
relaxare. Et p̄m hac ip̄a que int̄m̄scetur quadam diffēntia. eundem diem
ueluti festum p̄uocet rursim sollempni cōsp̄tari. minuscq; faciat ebdomadis su
tute ieiunia huius expectatōne sentiri. Vēp̄ em̄ equanimius q̄libz fangatō

sustinetur. & sine fastidio labor impenditur, si interiecta uicissitudo
quidam, ut operis immunitas qualiscunque succedat. **Capitulum . x .**

Denuque etiam in ipsis diebus id est sabbato. ut dominica seu feriatis reponibus.
quibus prandium prout & cena solet exhiberi psalmus ad uesperam non dicitur.
Idem nec cum accedunt ad cenam nec cum ab ipsa consurgunt ut solet fieri
in sollemnibus prandis. ut canonica ieiuniorum refectione quia & precedere &
suecudinarii psalmi solent & subsequi. sed tamen simpliciter oratione facta accedunt
ad cenam eamque rursum consurgentes ab ipsa oratione concludunt, quod si ex
ordinaria sit ista inter monachos refectio, nec omnes ad eam conuenire cogantur.
non autem peregrini qui supervenerint fratres. aut hi quos infirmitas corporis. aut ipsa
incipiunt capitula libri . iij. **Capitulum . i .** **Trinitas uoluntas**

De institutione eorum qui renunciant huic mundo, & quemadmodum apud
abennethiotes ut egyptios induantur hi qui in monasteriis suscipiuntur.

ii Quia ratione usque ad ultimum sententiam apud eos in cenobis perseverent.

iii Quo examine probetur qui in cenobio suscipiendus est. **Induantur.**

iiii Quare qui in monasterio suscipiuntur nichil secum permittant inferre.

v Cur hi qui renunciant suscepti in monasterio ipsa uestimenta deponant. & alius

vi Quia causa uestimenta renunciantium cum quibus ingressi sunt monasterium adis

vii Cur in monasterio suscepti non permittantur. **Compensatio servientur**
statim fratribus admisceri. sed exenodocho ante tradantur.

viii Quibus primum institutus iuniores exerceantur ad superandas omnes concupiscentias.

ix Quare iunioribus imperetur ut seniori suo nichil de cogitationibus suis subtrahant.

x Quanta obedientia senioribus & in naturali necessitate tribuantur.

xi Quibus modicis apud eos delicatissimus habeatur.

xii Quod ad sonitum pulsantis hostium nichil operis omittant. studio celiter adcurrere.

xiii Quam emmosum habeat si aliquis. ut nihilominus quippiam suum dixerit.

xiiii Quod licet multa pecunia de vniuersis cuiusque opere congregetur. nullus tamen presumat
excedere statum sufficientie paupertatis. **Recreantur.** & quantum apud

xv De modico apud nos studio habendi. **egyptios silentium prebeat.**

xvi De regulis diuersarum correptionum. **fratrum obsequio**

xvii Quibus auctoribus sit inuentum ut reficiendis fratribus sacre leones in cenobis

xviii Quam illicitum sit extra mensam omnine quidquam cibi potusve gustare.

xix Quemadmodum per palestina ut mesopotamia cotidiana fratribus exhibeantur obsequia

xx De rebus lentule granis ab egyptiis reperiatis. **De spontaneo quindam . xx .**

- xxii. De egyptiorum typo qui est super cotidianis firmi statutus obsequiis.
- xxiii. De obedientia albaris iohannis. per quam usque ad yphie perfectus est gratia. Cuius.
- xxiiii. De ligno arido quod idem albaris iohannis ad arbitrium senioris sui quasi adolens.
- xxv. De pietate ab albe iohanne uase unico ad senioris imperium. Rigare non desistit.
- xxvi. Quomodo albaris iohannes suo obedierit seniori ad uoluendum saxum quod ne multas quidem erat possibile mouere. Illo excepto senioris sui non hesitauit implere.
- xxvii. De humilitate et obedientia albis pasnuntij. qui impigro influuium puulo fit.
- xxviii. Quomodo reuelatum sit albi de pasnuntio opus eum abrahe fecisse. et quod de facto eidem albi idem pasnuntius in monasterium ad ministracione successit. Cuius.
- xxix. De obedientia fratris qui decem sportas circumsens publice distinxit ad albis imperium.
- xxx. De albis pasnuntij humilitate qui relicto cenobio celebrans cum presbitero preerat longinquum monasterium in quo uelut incipiens sciperetur desiderio subiectionis.
- xxxi. Quomodo albas pasnuntius reductus. iterum fugerit in syriam. et expe-
- xxxii. Que precepta dederit idem albas pasnuntius fratri qui in suo monasterio se uita recipiebat presentia. et ymago crucifixi.
- xxxiii. Quod sicut magna remuneratio monacho laboranti. ita et pena silberibuat qui de ipso mundo fecit. et idcirco non debeat quis facile admitti.
- xxxiiii. Quod abrenuntiatio nichil sit aliud quam mortificatio. et in monasterio.
- xxxv. Quod crux nostra timor domini sit. et uita consequetur conscendat.
- xxxvi. Quod renuntiatio nichil possit. si idem quibus renuntiamus implicamur. et ascendit.
- xxxvii. Quod diabolus noster semper insidiet. et nos eius caput obsuare magis debeamus.
- xxxviii. De renuntiantis preparatione aduersum temptationes. et de paucis imitatis.
- xxxix. Quod ordine quis ad perfectionem ualeat peruenire. per quam de timore dei ad ea.
- xl. Quod non debeat monachus exempla perfectionis amulitis expectare sed ab uno. ut paucis.
- xli. Quartum debilitatis similitudine suscipere debeat qui in cenobio commoratur.
- xlii. Quod bonum pacis sue non debeat monachus de aliorum sparte ducere. sed de sua paci largiminitate. Recapitulatio expositionis per quam monachus ad perfectionem possit.
- Incipit de institutis renuntiantium. Capitulum. primum.**
- D**e canonico modo orationum atque psalmorum qui debeat induruis continentibus per monasteria custodiri ad institutum eius qui renuntiat huic mundo. narrationis nos ordine prouocare. transimus. conditio-
- nes impius quibus huius qui ad deum contra cupiunt recipiant in cenobis. breui quam possimus studentes sermone complecti. Quedam saltem de egyptiorum. quedam de tabennesiorum. regulis ad misceres. quod tebayde est cenobium. quantum numero

populosius cunctis. tunc iustitiam rigore districtus. Siquidem meo
plus quam quinquaginta milia fratrum ab uno reguntur abbate. itaque sit obedientia hic
in plurius numeris monachorum omni eius semper suo subditus. quanta non potest
aperit nos unus unus ut obedire per modum ipse. ut possit. *Capitulum. 4.*

Quoniam tam longa perseverantia et humilitas atque subiectio. quemadmodum tam diu-
na producit. quare institutione formetur per quam usque ad incuriam sententia in
cenobio perseverent. opinor nos ante omnia debere perstringere. Tanta namque est
quanta neminem in monasteriis nostris ingressum non anno quidem integro tenuisse
meminimus. ut cum renuntiacionis eorum pericordia videmus. consequens esse intelligi-
mus. ut in tam solitaria perfectionis fastigia talium initiorum fundamenta consurgant
gaudeat ambiens quod in tanta cenobii recipi disciplina. non ante prodest. *11.*
ad mirum quam diebus decem ut eo amplius profectus excedant. inditum perseveran-
tie ac desiderium sui. prout humilitas ac pacis demonstrant. Cumque omnium per-
fectionem fratrum genibus prostrant. et ab universis de indulta resistent atque despectus.
tamquam qui non religionis. sed necessitatis obtemperant monasterium optet intrare. inuicem
que et exhortationibus multis affectus. expulsum dederit constantie sue. qualis fuit
sui in reprobationibus obprobriorum tolerantia declarant. atque ita sunt explorato minus ardo-
re suscepti. diligentia summa perquirunt ne de plurimis facultatibus suis inhesteret ei et
vni numeri contagio. Sicut enim cum sub monasterii disciplina diuina esse non posse. sed
ne humilitas quidem aut obedientia apprehensum esse iuratur. nec illa cenobii pan-
perare ac dissectione contentum fore. si in conscientia eius quicquidumque pecunie lati-
taret. sed ubi primum exorta fuit quibus occasione omnino superflua illius animi
continuo de monasterio velut funda rotante fugerunt. Et idcirco ne usibus quidem ce-
nobii profuturus. suscepit ab eo pecunias adquescent. primum ne confidentia huius ob-
lationis inflaret. nequaquam se pauperibus fratribus coequare dignetur. Tum ne per hanc ela-
tionem nullatenus ad humilitatem descendens. cum disciplina cenobii non potuerit
perdurare. egressus exinde ea que in principio renuntiacionis spirituali flore succedunt
inulsi. tabefacti postea non sine iniuria monasterii sacilego spiritum recipere atque exigere
moliantur. Quod omnimodis observari debet. multas sunt experientias frequenter edocti. Nam
per alia minus contra monasteria simpliciter quidem scripti eorum que inulsi. queque inde o-
pe fuerint dispensata. cum ingenti post blasphemiam redhibitionem polce reprobauerunt.
Quia obrem ita nudat quisque cum receptus fuit omni perfectionis facultate. ut ne ipsum
quidem quo opus est indumentum habeat permutat ultimus. sed in ecclesia fratrum productus in
medium exuat. ipse. ac per manus aliorum induat monasterii uestimenta. ut per hoc se non solum

vniuersis rebus suis antiquis nonne spoliatus? vnu & omni fastu deposito mundiali? ad
 paupertatem & inopia descendisse? iamque opibus sustentandū nō sēli arte q̄rit. n̄
 demeritate p̄stina resuatur? **S** de sc̄is ac p̄is mōastii largitionibz militie sue
 stipendia p̄cepturū. atq; inde se demerps uestiendū alendumq; agnoscent &
 nichil habere. & nichilomin⁹ de castro n̄ esse solitari sedm̄ euāgelū discat sen-
 tētiā. nec erubescat paupibz idē corpi fr̄mitatis equari? quibz summari xpc.
 & q̄ se fr̄em nō erubuit nūcupare. quū potius gl̄etur domesticis ei factū se ēē
 cōsortem. **I**ua v̄ que deposuit uestimenta economo consignata tā diu resuatur? co-
 nec p̄fectus et cōsationis eius ac colanne virtutē diuisis p̄batoibz ac cōptatōibz ag-
 noscant. **E**t si quidem posse eum inibi durare ipe p̄cedente p̄sperant. & me-
 dem q̄ cepit fr̄uere p̄stare? indigentibz eadem largiunt. **S**in v̄ q̄dam ex
 eo inmutatōis vitii ul' pue cuiuslibz inobediē culpam p̄cessisse dephen-
 derunt? exuentes eū mōastii quibz indut⁹ fuerat uestimētis. & reuestitū ann-
 quis q̄ fuerat sequestrata depellunt. **N**ullum etenim fas ē cū illis que accepit
 abscedere? nec quēq; pacū illis adh̄ in diu quē semel ab inmutatōis sue re-
 gula cepisse p̄nderunt? **I**nde & copia nulli penitus palam discedendi cōce-
 dit. n̄ aut inuolūte sui fugati captans densissimas tenebras nocte diffugiat
 aut ēte hoc ordine & p̄fessione indicat⁹ indignus? cū confusione & nota coram
 cunctis fr̄ibz depōita mōastii ueste pellat. **C**um iḡ quis suscept⁹ & hac p̄seuā-
 tia q̄ dixim⁹ p̄bat. ac depōitis p̄ris indumentis habitu mōastiali suū accipit
 tū statū cōgregatōi fr̄m cōmisceri p̄mittit. **S**ed deputat⁹ seniori qui seorsum
 haur longe auestiblo mōastii cōmanet. habz autē p̄gnos atq; adueneritū de-
 putat⁹. eis omne diligentia s̄ceptionis & humanitatis impedit. **C**umq; ibide
 integro āno elapsus absq; ulla q̄rela. suū circa p̄gnos exhibuit familiarū in
 bunus p̄h̄ p̄ma inmutatōe hūilitatis ac patientiē. atq; in ea longa exercitati-
 one p̄cognit⁹ ad miscendū ex hoc cōgregatōi fr̄m alū tradit⁹ seniori qui decē in
 mōibz p̄est. quos sibi creditos ab alib⁹ inmutat⁹ p̄t & gubnat suū illud s̄z qd
 ordinatū in exodo legit⁹ p̄ moysen? cū h̄ erit sollicitudo & eruditio p̄ncipalis.
 p̄ qm̄ inuolūte m̄duet⁹ scandē & consequēt culmina p̄fōnis p̄ualeat? ut doceat
 eū p̄mut⁹ suas iūcē uoluptates. **O**ue studiose nihil ac diligent⁹ exercens. h̄ illi temp
 impare dēdūstria p̄ambit? que sentit aīo eius esse cōsata. **M**ultas siquidē exp̄m-
 as edochi cōducit mōachū & maxie iuniores. nec uolūtate quidē cōcupie sue restrena-
 re posse. n̄ p̄is mortificare p̄obediām suā elidit uoluntates. **I**deop̄ p̄nūciat uillare
 n̄ p̄uale ut nām ut tristitia. ut sp̄m fornicatōis extinguat. **E**t nec hūilitatē cordis

uerā. n̄ cum s̄ibz imitate p̄petuā. nec firmā diuinaq̄ posse retinē cōcor-
diam. s̄ ne incenobis q̄dem diuī p̄manē eū qui p̄us uolūtates suas n̄ di-
dicit sup̄are. Huius igit̄ militat̄ eos quos imitat̄. uel̄ elem̄tis q̄busdam ac s̄illa-
bus inbuit̄ ad p̄fēom. atq̄ informare festinat̄. p̄ hoc ad liquidū dēscēdentes utriū
ficta et ymaginaria. an uia sint hūilitate fundati. Ad q̄d ut facile ualeant p̄ue-
nir̄ cōsequēt̄ instituit̄ nullas penit̄ cogitationes p̄uiteret̄ in corde. p̄uitiosa
cōfusione celare. s̄ cōfessum ut exorte fuerit eas suo patefacē semon. Nec sup̄
earū iudicio quidq̄m sue discretiōi cōmūtē. s̄ illuc credē malū esse ut bonū q̄
discussit̄ ac p̄nūciat̄ senioris exam̄. Ita fit ut in nullo circūuenire iuuenē calli-
dus nimis uelud mēp̄m ignariq̄ p̄ualeat. n̄ ulla fraude decipe. q̄ p̄uider̄
n̄ sua s̄ senioris discretione inuiri. et suggestiones suas ut ignita iacula q̄cūq̄
inter eos iecit̄ ut senior celz nō posse suadere. Alias quippe subtilissim̄ dyabo-
lus illudē ut dēde iuuenē nō potit̄. n̄ cū eum seu p̄ arrogānam siue p̄uicidi-
am ad cogitationū suarū uelam̄ illexit̄. Eūale nāq̄ et uideret̄ iudiciū dyabolice
cogitationis esse p̄nūciat̄ si eam p̄fundat̄ seniori agere. Post hec tanta obser-
uātia obediētiē reglā custodit̄. ut iuniores ab h̄ p̄posita sui scia ut p̄missū non
solū n̄ audeant cellam p̄gredi. s̄ ne ip̄i quidem p̄muni ac uali necessitati
satisfacē sua auctoritate p̄sumat̄. sicq̄ uniuersa complē. quecūq̄ fuerit ab eo p̄-
cepta. tamq̄m sint̄ ex deo celis edita. sine ulla discussione festinat̄. ut non
unq̄m et impossibilia sebinet̄ inparā. ea fide ac deuotione sapiant̄. ut tota uir-
te ac sine ulla cordis hesitatione p̄ficere ea et p̄sumare uideant̄. Et ne impossi-
bilitatem ne impossibilia quidem p̄cepti. p̄ senioris reuerentia meriant̄. De quorū
obediētia speciatim̄ m̄te p̄mūto dicē. exemplis eū ip̄is eam paulopost̄ eē
suo loco disponim̄. Si dñs nobis oībz n̄is dederit cōmeatū. Nūc instituta
cetera p̄sequam̄. p̄mūtent̄ illa cōrexe que in hac regione ul̄ trādi mōastis
ut ab ip̄is nequunt̄ custodiri. sicut̄ in p̄fatuclā n̄ra facturos nos esse p̄missū.
q̄d selz nec laneis indumentis utant̄. s̄ lineis t̄m. et ne ip̄is quidem duplicibz q̄bz
nigaria p̄p̄itus unusquisq̄ sue decan̄e s̄bmittant̄. cū illa quibz uestiti sunt̄ sor-
tū illud q̄ arduū atq̄ s̄blime genus cōmētiē. Cap. m̄j. q̄ diuise cōspexerit̄
similit̄ p̄mūtes in qua sume reputatur delit̄. si h̄ba sale condita q̄m balsa-
mū uocant̄ aqua diluta ad rēfēom s̄ibz opponat̄. Aliaq̄ q̄m plura huius similia
que in hac p̄uicia nec aerum temples. nec qualitas n̄re fragilitatis. admittit̄.
illa t̄m p̄sequat̄ q̄ nulla carnis infirmitas. nō situs loci potit̄ impedire.
si ea nō fragilitas anime ac reposit̄ m̄tas ademerit̄. Capm̄. v.

Taq; confidentes intra cubacula sua, & operi ac meditationi stu-
 diū pariter impendentes. cum sonitu pulsantis ostium ac clausuram
 cellulas peruenientes audierint ad orationem scilicet eos. seu ad opus aliquod i-
 urantes. certatim e suis cubilibz unquibz primum ita ut is qui opus scrip-
 toris exerceat. qm repressus fuit nichoasse uitam finit nō audeat. s; meo-
 dem puncto quo ad aures eius sonitū pulsantes aduenit. summa uelocitate p-
 filiens. ne tantū quidem uoce intonat quantū cepti apicis summet ef-
 figiem. s; imperfectas littere lineas derelinquens. nō tam operis compendia
 lucraue sectatur. qm obedientie uirtutem exequi toto studio atq; emulatore
 festinet. Quia nō solum opī manū. seu lcom. ul' silentio. & quieti cello-
 um & cunctis uirtutibz ita preferunt. ut huc iudicent omnia postponenda. &
 omnia dispendia subire contenti sint. dum in hoc bonū in nullo uoluisse uide-

Illam sane uirtutem inter ceteras institutiones eoz vl' come. *vi.* Tantū
 morari supstitium puto. quod scilicet ulli castellam ulli peculiarem sportellam li-
 ceat possidere. n̄ tale aliquid qd uel ppiū retinens. suo debeat munire signa-
 clo. quos ita nouim' omi ex parte nudos existerē ut p̄ter colodūm. mafortē.
 galliulas. meloram. ac p̄siachum. nichil amplius habeant. cū malus quoq;
 mōstus in quibz aliqua remissius indulgent. hanc regulam uideam' dist-
 rictissime nūc usq; seruari. ut ne mūdo quidem audeat quis dicere aliqd su-
 um. magnūq; sit crīm ex ore mōachi p̄cessisse. codicem meū. tabulas me-
 as. grām meū. tunicā meam. caligas meas. proq; hoc digna penitētia sa-
 tisfactur. si si casu aliquo p̄subreptim ul' ignorantia h̄modi ūbum de eius o-
 re effugit. Et cum tantos unusquisq; eoz cotidie de ope ac sudore p̄prio red-
 ditū conferat mōastio ut ex his sustentare nō solum suam ualeat parare. uin-
 & usibz possit exubare uirtutū. in nullo tam inflat. n̄ s; de tanto operis sui questu
 ac sudore blandit. s; p̄ter duo payimaria que eoz uix denarius ibidem distrahi-
 tur nichil sibi met ampli' unquibz p̄sumit. Int quos nullū peculiare opus q;
 p̄uder dicere qd q; in n̄st mōastio unū fieri nesciam. non dicam effectu. s;
 ne cogitatione quidem ab aliq; penit' affectat. Cumq; tota mente cenobii su-
 am credat esse s̄bam. cūctisq; rebus ut oīm dñs omnē eū sollicitudinēq;
 impendat ad retinendam hominū acceptē uirtutis uirtutem qm studet ad finē
 usq; p̄fecte atq; inuolabilē custodire. ita semetipm acutis extirpare. & ex
 omibz iudicat alienū. ut tamq; p̄grinū se gerat & incolam mūdi istius. a
 lūpūq; se potius mōastii reputet ac m̄strum. qm dñaturum rei cuiusq; p-

sumat. Ad hec nos miserabiles quid dicemus? qui in cenobis como-
tantes ac sub altariis curia et sollicitudine strati. peculiare circūsum
claves? omniq[ue] p[ro]fessionis n[ost]re uicundie confusione calcata. et anulos quib[us]
recondita p[ro]signemus? indigitis palam gestare nos non pudet? quib[us] non solum al-
telle vel sponte s[ed] ne arte quidem ul[tra] armaria ad ea que congruunt. ul[tra] que egressi
de seculo reseruamus? condenda sufficiunt? quinq[ue] ita t[ame]n u[er]um pulcherrimis nullisq[ue] ra-
bus accendim[us]. eas dum taxat uel p[ro]p[ri]as uendicantes? ut si quis uel digito quicq[ue]
ex his contrectare p[re]sumpserit? tanta contra eum uindicta suppleam[us]? ut commotione
cordis n[ost]ri ne alabus quidem ac tota corp[or]is indignatione reuocare possimus. S[ed]
p[re]missis n[ost]ris uicis et illis que nec commemorari quidem dignū est? silentio tradimus
secū illud eloquiū. Non loquat[ur] os meū opa homin[um]? uirtutes potius que apud illos
sunt. et hec que nos q[ui]q[ue] om[n]i studio debemus appetere? cepto narrationis ordine
p[er]sequam[ur]. ipsaq[ue] regulas ac typos cursim b[re]uiter ponamus? ut pueniret p[er]
hec ad quosdam actus et opa senior[um]. que studiose memorie mandare disponimus.
Hec que n[ost]ra expositione digesta sunt? uel testimonio validissimis roborand[um]. et
vniuersa que dynamus exemplis eor[um] potius ac uice auctoritate firmantes. **¶**
Siquis igitur gillonem fictilem quē illi baucalem nuncupant casu aliq[ui]
frēgerit. ne alit[er] negligentia suam quā publica diluit p[ri]ma. cunctisq[ue] in
sinaym scrib[is] cōgregatis? tam diu p[er]strat m[er]ita uenia postulabit? don[um] omnium
cōsumet sollemnitates. impetrans ueniam? cū iussus fuit abbas iudicio clerici s[er]-
gere. Eodem modo satisfacet. quisquis ad opus aliquod accessit. ul[tra] ad congre-
gationem solutam tardius occurrat? aut si decantat psalmū ul[tra] modicū t[em]p[us] t[em]p[us]
similiter si sup[er]fluo. Si durus. Si grammatus responderit? Si negligentius
obsequia m[er]ita p[re]sentat? si ul[tra] leniter m[er]ita m[er]ita? si l[ic]entem operi ul[tra] obedi-
entia p[re]ferens? officia statuta segnit[er] fuit executus? Si dimissa synaxi nō
concurrat ad cellam recurrere festinabit? si cū aliq[ui] ul[tra] ad modicū s[er]uitur. ul[tra]
si ad p[re]dictū t[em]p[us] uspiam secessit? si alius tenuerit manū? Si cū illo q[ui]
celle sue cohabitator nō est cōfabulari q[ui]ntulumq[ue] p[re]sumpserit? si orauit cū
illo q[ui] ē ab oratione suspensus? si p[er]tū q[ui]piam ul[tra] amicor[um] secretum inde-
rit. ul[tra] colloquū eis sine suo seniore fuit? Si epistolam cuiq[ue] suscipere.
si rescribere sine suo abbate t[em]p[us]ant. Huc usq[ue] et in h[uius]modi ac similibus
admissis p[re]cedit a[n]ad[ro]sisio sp[irit]ualis. Residua u[er]o que apud nos indiffere[n]t ad-
missa. a nobis quoq[ue] reprobabilis sustinent. id[em] ap[er]ta om[n]ia? manifesti cōtemp-
tus? contradictiones t[em]p[us]ide. lib[er]a et effrenata p[ro]cessio? familiaritas apud femi-

uas¹ ut¹ rixae. similitates. & uurgia¹ operis peculiaris p¹sumptio. filargine contagia.
affectus atq¹ possessio rerum superfluarum. que acerbis fratrib¹ non habentur. extraordini-
naria ac furtiua cibi relectio. & si similia non illa inepatione spiritali qua dym¹ h¹ ut
plagis emendant¹ ut¹ expulsioue purgantur. *Capitulum viii.*

Illud aut¹ ut¹ reficientib¹ fratrib¹ sacre leones incenobis reatant¹ non de egyptiorum
typo p¹cessisse h¹ de capadocum nouimus. quos n¹lli dubiu¹ & non tam spiritalis ex-
ercitationis causa. qua¹ conpescendi superflue otioseq¹ confabulationis gra¹ & maxie
contentionu¹ que plerumq¹ solent in conuiuio gnari. hoc statuere noluisse. in-
deutes eas alit¹ non posse cohiberi. Apud egyptios em¹ ut¹ maxime tabennesio
tas tantu¹ silentiu¹ ab omib¹ exhibetur. ut cum in vnu¹ tanta numerofitas fia-
tu¹ refectiois obtentu confederit. null¹ ne mutire quidem audeat. preter eu¹ qui
sue decanie p¹est. Qui tam¹ siquit¹ mense sup¹ inferri ut¹ auferri necessarium
esse p¹uiderit sonitu¹ potius q¹m¹ voca¹ significat. Tamq¹ uescenib¹ eis silen-
tiu¹ hui¹ disciplina seruat¹. ut cucullis ultra oculo¹ palpebris dimissis. ne scilicet
lib¹ aspectus habeat copiam curiosius euagandi. nichil amplius intueant¹ qua¹
mesam & appositionem ut¹ quos ex ea capiut¹ abos. ita ut que admodu¹. ut¹ qua¹
reficiat aliis nullus no¹ter. *Capitulum lxi.* *nonum*

Haequa¹ ut¹ postq¹m¹ legitima communieq¹ refectionem summa cautione f¹
uat¹. ne extra mensam qui q¹m¹ cibi penit¹ on suo quisq¹m¹ indulgere p¹sum-
at. ut¹ incedentib¹ phortos & pomeria. cum passim blandeq¹ p¹ arbores poma pe-
denia non solum obiciant se pectorib¹ trasentiu¹. uerum & strata p¹rim con-
culcanda pedib¹ se offerant. atq¹ ad colligendum parata facile ad consensum
concupiscentie illucere ualeant inuuentes. & oportunitate ut¹ copia quauis
detrictos abstinentissimos ad sui desideriu¹ puocare sacrilegiu¹ ducat¹ non modo q¹d
q¹m¹ ex his degustare. uerum & manu contingere absq¹ eo q¹d palam cunctis in com-
mune reficientib¹ exhibetur. & ad papiendum economi dispensatione p¹ finctu¹
obsequia publice ministrantur. *Capitulum x.*

Dequid sane de institutis cenobio¹ p¹termissis uideam¹ q¹ admodu¹ cotidiana
fratib¹ & palas regiones exhibeant obsequia. comemorandu¹ breuit¹ puto. Per
cunctam namq¹ mesopotamiam. palastinam & cappadociam. ac totu¹ oriente. singulis
abdomadib¹ uicissim frat¹ ad h¹ officia sibi reddenda succedut¹. ita ut sedm¹ milia
dne cenobu¹. multoz q¹q¹ numer¹ deputet¹. Que explere tanta deuotione &
humilitate dignant¹ quata null¹ seruo¹ dulcissimo domino ac ipotenti suu¹ exhibet
familaru¹. ita ut istis quidem solis contenti obsequijs. que canonicis iure soluunt¹

et nocte surgentes illos quos specialiter hec monet cura? studio suo re-
 leuant. et ea que ab ipsis perficienda sunt furtim peruenientes implere contendunt.
 Has autem septimanas unusquisque suscipiens? usque ad cenam diei dñici militatur?
 obuiat. Qua pacta ministerium totius hebdomadis ita concluditur? ut hi quibus
 succedendum est. convenientibus in unum fratribus ad continuandos psalmos quos que-
 renti ex more decantant. omnibus in ordine petas abluant? hanc scilicet ab eis plabore
 totius septimane benedictionis incedem fideliter experientur? ut eos explentes mandatum
 xpi emissa generaliter ab omnibus fratribus oratio persequatur? que vel pignoratibus incedat?
 vel p admissis humana singulitate potius? et commendat deo velut sacrificium ping-
 ue? consummata eorum deuotionis obsequia? et ita secunda sabbati per matutinos im-
 nos alius rursus succedentibus utensilia in quibus militauerunt? ac uasa consignat.
 Que tanta cura ac sollicitudine suscipientes custodiunt ne quid imminuat ex eis
 vel peat? ut credant se et pminimis quibusque ualidis tamquam p sacrosanctis rationem non
 solum dispensationi presentia sed et dño reddendos. Si forte aliquid ex eis negligē-
 tia eorum fuit imminutum? cui discipline qui modus sit. ut quanta fide et cura
 one fuerit. vno testimonio quod exempli gratia ponam potius agnoscere. Sicut
 enim studemus satisfactio vno feruore quo plenam vniuersorum cognitionem desideran-
 tes? et que optime nostis hoc libello vobis cupitis utari? ita ueremur mensuram
 breuitatis excedere.

Capitulum . . .

xi

In septimana cuiusdam fratris. cum prius economus tria lenticule grana ia-
 cere uidisset intra que hebdomadario festinanti dum eam pararet coctionem? in-
 manis cum aqua qua diluebatur elapsa sunt. Confestim super hoc abbatem con-
 sultant? aquo uelut inuersos neglectosque sacri peculni indicat? ab oratione spens?
 est. Cuius negligentie reatus non aliter ei remissus est? nisi cum publica penitentia
 diluisset. Non solum enim scipos non esse suos? sed et omnia que sua sunt creduntur
 dño consecrata. Propter quod siquid fuit in monasterio semel militum? ut sacrosan-
 cum omni decernit reuerentia debere tractari? tantaque fide vniuersa parant atque
 dispensant? ut et ea que despectum habent paruaque reputant? ac vilia? si uel lo-
 co mouerint? uel aptius collocauerint? sigillone aqua impleant? si ex eo auguria
 obtulerint ad bibendum? si remem festucam de oratorio cellaue submouerint? mer-
 cedem se consecratos actio tota crudelitate confidant.

Capitulum . . .

Nouimus fratres. in quibus septimana cum accidisset tanta lignorum penuria ut
 non esset penitus unde solui tibi fratribus parentur? et donec empti possent de-
 ferri? ut citra comestione que p adfagia dicitur contenti essent abbatibus sui

set pceptum? essetq hoc vnusis placitū. nec quisq̃ possz ullum coction
is sperare pulm̃um. illos uelud qui fructu ac mercede sui laboris ⁊ ob
sequi fraudarent. si modice uicis sue cibos fr̃ibus nō scdm̃ consuetudi
nem paussent. tantū sibi spontanei operis ac sollicitudinis indixisse ut in
illis ardis ac silibz locis in quibz ligna nisi de fructiferis arboribz excidant
om̃imodis neq̃unt inueniri. nec em̃ ut apud nos ulla reputatur fructu
siluestria. p̃centa anna discurrentes. ⁊ heremū que usus mare mortuū
rendit abantel. festucas tenues ac spinulas quas uentz huc illucq̃ disper
at. suo sinu ac gremio colligentes. dictam sollempnitatē ciboz spontaneis
obsequiū ppararent. ita ut desolata p̃bitōne nichil pareretur in minui.

Tanta fide hec sua munificentia fr̃ibz exhibentes. ut ⁊ cum illos honeste p
ossz ul lignoz exarsare penuria. ul abbas imperiū p suo fructu atq̃ merce
de uoluerint hac abuti licentia. *Capm. xiiij.*

Hec dicta sunt scdm̃ typum ut p̃fati sumus totius orientis. quē ⁊ myriabz
nris necessario dicim̃ obseruari. Ceterū apud egyp̃cios quibz magis cura
est operis. nō est hebdomadarum mutua necessitudo ne s̃b occasione hui offi
ci oīs ab op̃is canone impediatur. s̃z vni p̃batissimo fr̃m cellariū ul coqui
ne curā cōmittit. qui p̃petuo donec huius eius ul etas admittit. iugit̃ opus
istud exerceat. Non em̃ magno labore corpus fatigat. quia n̄ tanta cura
nris eos p̃andioz ⁊ ciboz ul coctionis impenditur. quippe qui maxie xero
fagus ul omofagus utuntur. ⁊ apud quos secta singulis mensibz p̃torū folia
lapsama. salfrictum oliue. piscaculi muniti. salici. quos illi menomema uo
cant. summa voluptas est. *Capm. xxiij.*

Et quō hic liber de institutōne ⁊ eius qui renūciat huius mūdo. p̃ quā scilz
int̃ductus ad hūilitatē uerā. ⁊ obedientiā p̃fectam. ceterarūq̃ uirtū
culmina possit ascendere. necessariū reor quedam seniorū gesta quibz p
hanc euituere uirtutem. exempli gr̃a sicut p̃m̃sum explicare. de multis ad
modū pauca carpeutes. ut studentibz s̃blimiora sectari. nō solum incitām
cum ex his uite p̃fecte. s̃z ⁊ p̃p̃ia forma p̃cedat. Quā duos ul tres pro
libelli hui compendio de tam innumera patrum multitudie p̃ferentes. pone
m̄ p̃m̄m abbatē iohannem qui cōmorat̃ est iuxta lyco qd ⁊ apud rebayde. Quia
p̃t obedientie uirtutē usq̃ ad p̃phetie gr̃am s̃blimat̃. sic vnūso orbi clariuit. ut ⁊
regibz mūdi h̄ merito suo redderetur altitatis. Nam cum in extremis ut dixi
mus thebayde p̃tibz cōmanet. nō ante p̃sumebat theodosius imp̃ator ad ip̃o

rentium tyrannorum bella pcedere? quoniam illius aiaetur oraculis atque responsis.

Hic itaque beatus iohannes *Capitulum . xv .* *. bns reponantur*
ab adolescentia sua usque ad perfectam atque utilem etatem seniori suo deseruiens.
donec ille in huius uite conuersatione duraret? tanta humilitate inhefit obsequio
eius? ut ipse quod semper stuporem summum obedientia eius incuteret. Cuius hanc vir-
tutem utrum de uera fide ac profunda cordis simplicitate descendere? an effecticia
esset et quodammodo coacticia? atque ad imperialis faciem preberetur? volens mani-
festum explorare? compluribus ei et superflua unumque necessaria ut impossibilia fre-
quentius iniungebat. Ex quibus tria ponam. primum manifestari possit volentibus
scire ut mentis eius. ut subiectionis integritas. Simpliciter namque designatio suo vir-
gultu senex quod olim exalsum usibus foci fuerat paratum? dumque coctionis retar-
dat occasio? non modo aridum sed putre iacebat reponis uetustate. Cumque hoc coram
ipso fixisset mirum? precepit adnecta aqua cotidie bis rigari? ut scilicet diurnis hy-
moribus radicatum. atque manitquam arborem rorantes diffusis ramis amenitatem
oculis atque uibrantem in uestu feruere sub residentibus exhiberet. Quod preceptum
venatione solita sine ulla impossibilitatis consideratione suscipiens ad oleascentem? ut coti-
dianis diebus expleret? ut aquam proprio fonte nulla indefinere apportans. nitare
nisi lignum rigare cessaret? atque pro totum anni spacium non infirmitas corporis. non festi-
uitatis sollempnitas. non occupatio necessitatis ullius? que illum et honeste excusaret
ab executione mandati? non denique penitus asperitas intercedens ab obseruatione
precepti huius potuit impedire. Cum eius hanc sedulitatem tacite senex latenter di-
ebus singulis exploraret? uideretque eum simplici cordis affectu mandatum suum uelut
diuinum emissum. siue ulla perturbatio uultus ut rationis discussionem suare? siue
tam humilitatis eius obedientiam copians? prout et miseris tam longum laborem quem
per totum anni spacium studio deuotionis impendat? ad aridum uirgultum accedens.
O inquit iohannes. insigne radices hec arbor an non? Cumque ille se nescire dix-
isset? senex uelut inquirens rei uirtutem. et tamquam ceptas uerum iam suis radicibus
niteretur? euulsit coram ipso leui comotatione uirgultum? sicque prius illud pre-
cepit ut deinceps rigare desineret. *Capitulum . xvi .*

Itaque cum huiusmodi exercitiis erudit? cotidie iuuenis in hac parati uirtute
succresceret. et humilitatis eius emtesceret gratia? atque obedientie suauis odor per
inuasitla uniuersa flagraret. quidam fratrum probationis immo edificationis obtentu
uenientes ad senem cum subiectionem eius quam audierant mirarentur? vocas enim te

penite seuer. Ascende aut & sument leuiticam olei que sola nullo
fuit ul aduenientiu usibz liquem pinguedinis tenuissimū mstrabat. de
ostium pice p fenestram. Quia ille cum ad sapientia concit pualat p fenestr
am pferens commedam dimisit aditum. parū cognat ul retractans pcep
a ineptiam diurna necessitate infirmitate corporis. penuriam supitū herē
mi squalentis angustias ac difficultates. in qua & si pecunia speditaret. nich
omniū p diti species inveniri repariq non posset. *Capm. .xvii.*

His tursim edificari cupientibz obediētie eius exemplo vocans senior. c
te inquit iohanes saxum illud huc aduolue quātocius. Qui confesti
saxū mmane qd multre homi tbe monie nō possent applicata nūc tūce. nō
toto ptoze toto msa atqz conatu pualie contendebat. vt sudore omium m
broz suor nō solum totū mfinderet uestimētū. sz & saxū ipm suis cūabz
humectaret. In hoc qd parū meriens impossibilitate pcepti ul facti puenientia
sens & obsequi simplicitate sincerū qua credebat senem tota fide nichil po
se incassum ac sine ratōne pcepere. *Capm. .xvii.*

Huensqz abbas iohanes pauca de multis diualse sufficiat. nūc abbas
pafnuti factū dignū memoria cōphendam. Hic nāq abrenūciare de
sidans huic mūdo. tam diu pro foribz mōastii exaribant p dūtauit. donec
imobli p seuerantia sua cont omne consuetudinē cenobioz cū filio puulo q
octo curit eme amoz. ut susceperet eliceret. Cumqz tandem recepti fuissent.
confestim nō solum diuisis pposuit traditū uerū & celle habitātione seiuncti
fuit. ne scilz iugi uisione puuli remuiscetur par. ex oīu sua qm remū
tans abiecat facultate. atqz affectione carnali salum sibi filium sup esse.
& quāadmodū diuitē se iam nō esse sciebat. ita & ptem se esse nesciret.
Quod ut plenius pbaratur. utrū uidelz plus faceret affectione sanguinis
ac suorū uiscerum caritatem. an obediām & mortificatōm xpi qm renūci
ans quisqz p eus debz amore pferre. de indulta negliebamur puulis. pa
nis potius qm uestimētis indut. sordibz qd ita oblectus ac sedatus. ut off
endere potius qm delictare patnos oculos possz. quotiens ab eo aspectus. sz
& colaphis & alapis exposuit diuisum. quas plerumqz s obrutibz suis. mo
centi puulo & grātis tnebat infligi. ita ut nūqm genas eius nisi lacri
marum sordentibz uestigul uidet infectas. Cumqz talit infans sub oculis
eius p singulos dies ageret. p amore nichilom. xpi & obediētie uirtute. rigi
da semp & imobilia pīs uiscera pmanferūt. Non em reputabat iam si

hum suū quē secū parit obtulāt xpo: nec tūcābat de p̄sentibz eū
inuit. s; potius exultabat qd eal neq̄qm instructuose colari ēnebat? p
tūm cogitans de lacrimis eus. s; de p̄p̄ia hūilitate ac p̄fectione solhatns.
Quā districtōm mentis illi atq; immobilem rigore p̄uidens cenobū sem
or. ad conpbandā penit̄ animi eus constantiā. cū plorare quadam die in
dulz infantē? simlans se adūsus eū p̄mori. p̄cepit p̄r ut tollens eum
iactaret in flumen. Tum ille uel adnō hoc sibi esset p̄ceptum? cōfessum ce
teri cursū rāpiens filiū. ulnis p̄p̄iis usq; ad oram fluminis iactatus aduexit.
Quod p̄fecto fūore fidei et obedie eus fuisse ope p̄sumatū? n̄ p̄curati fuisset
de industria fr̄es qui sollicitate ripam fluminis obsideret? p̄iectumq; iam et qdā
modo de fluminis alueo puulum rāpissent? et p̄sumatōm p̄cepti obsequio p̄r
ac deuotione completā? ab effici op̄is atq; ab ip̄o fine renocassent? *Cap. xviii.*

Huius fidelis atq; deuotio miratūm dō fuit accepta? ut diuino statū testimo
nio p̄bata sit. Reuelatū uaq; et cōmūno semori hac eū obedīa abrahe
p̄uarthe opus implese. Cumq; breuē t̄p̄e transacto idem abbas cenobū deli
mūdi cōmoratōne migraret ad xpm? hūc p̄ponens cūctis fr̄ibz successorem
sui atq; abbatē monastio clereliquit. *Capm. xix.*

Non tacebim? et nobis p̄gnitā fr̄em scdm scli hui? ordinem fūme familie.
Nam p̄r comite ac diuissimo orūdus fuit? studis q̄q; libalibz nō medi
ocriter institutis. Qui relictis penibz cū ad mōastium p̄uolass; ad cōplam
dam mentis eus hūilitatē ul? fidei ardorem? cōfessum ei a seniore p̄ceptum
est? ut decem sp̄ontas quas nēce non erat publice uenditari? tūcibz suis
oneīas distrahendas p̄ plateas circūferret adiecta conditōne qua clunius
in hoc officio retineretur? ut si forte unus eal p̄ter emerit uoluiss; non
cederet? s; sigillatim eas quētibz uouidaret. Quod ille tota deuoti
one cōplent? et oīū p̄fusionis uēcūdia p̄nōre xpi ac desiderio calcata?
sp̄ontas humis suis impones. p̄ao statuto distrahxit? ac pecuniā ad mōastium
reportauit. neq̄qm p̄ritus tam uilis et insueti officiū uouitate? nec cōsideras
indignitatē rēp̄ nataliūq; splendorem? ac uenditōnis iniuriā? dum illam et
hūilitatē que et nā nobilitas p̄ obedie grām desidat obtinere. *Capm. xx.*

Coartat nos libelli modus ad finem tendere? s; obedientie bonū que m̄t ce
rās p̄marū tenet. nō patitur nos eoz gesta qui phane clariuerūt penitus
silentio p̄rre. p̄t quod unūq; conge p̄p̄antes? id; tam breuitati qm studio
sōz desideris atq; utilitatibz seruientes. unū adhuc ponendū hūilitatis exem

plum. qđ nō abincipiente s; ap̄tō atq; altate cōpletum n̄ solum
iuniores instrūe s; & seniores ad p̄fctam hūilitatis virtutē lōne sua po
tūt mītare. Vidimus itaq; altatem p̄mūm qui cū esset iunioris tēno
bū p̄b̄r quod & megypto nō longe apanetisi ciuitate. & p̄p̄a reuēntia ul
tate sue ul' etatis ul' sacerdotū cūctis honorabilis ac uenerādis existet. ui
dens se p̄hoc iū hūilitatem illam qm̄ scđm̄ sue mentis ardorem cōcu
piat implere. nec habē quo iūtem desidāre s̄b̄iectionis extenderet. clā
fugiens de cenobio. secessit solus in tebaydos ultimas p̄tes. ibiq; deposito ha
bitu mōachoz assūpta ueste sc̄lari cenobiū tabennensiorarum expetit. qđ
saebat cūctis ēē districtius. & in quo se ul' p̄longitudine regionis credidit
ignorandū ul' p̄magnitudine mōasteriū ac mltitudine fr̄m facile posse cēla
ri. Ubi diutissime p̄foribz p̄seueras. cūctoz fr̄m genibz p̄uoluit ut susceper
fūm̄ p̄abz ambiuit. Cumq; multo des̄p̄m̄ tādē fūssz admissis. qđ salz
decrepit senex & qui omnē suam p̄uixissz etatē. ingredi cenobiū postularet.
quo tempore iā uet̄o deseruū quidē suis uoluptatibz p̄ualēt. ac ne hoc ip̄m
quidē causa religionis expetere eum assererent s; famis & inopie nēcarate cō
strictū. ut sem̄ ulliq; op̄i penit̄ ap̄ro. horū cura diligentiaq; mandāt. Quā
s̄b̄alio fr̄e iuniorē qui cū sibi creditiū rotinebat exerceat. sic eidem subdebat.
iūtaq; obediā desidatam hūilitatis excolebat iūtem. ut nō solum ea que ad hoc
n̄ diligētiā p̄tinebat. ūm̄ & vniūsa officia que erāt cūctis as̄p̄a n̄ indigna
atq; ab om̄ibz ducebantur honorū. tota cotidie sedulitate op̄let. cōplūta v̄ &
nocte cōsurgēs. ita furtim & nullo teste ul' sc̄lō. occultentibz tenebris efficiebat.
ut penit̄ auctore op̄is nemo dephēderet. Cumq; ibidem tēnio delitescens
p̄mūsam egyptū dis̄p̄sit ubiq; fr̄ibz quēret. aq̄dam tandem uis̄ qui de e
gypti p̄tibz cōmearat. uix potuit p̄hūilitate habitū sui. ac uilitate officii qđ
gerēbat agnosca. Nam sarculo deorsum mētiū laxabat holeribz trāam.
deinde stercus humeris suis aduectans. eoz radicibz ingerēbat. Cumq; fr̄e
agnitiōe eius diutissima fūssz hesitāōe detent. ip̄ius tandem accedens.
& nō solū multū s; & sonū uocis diligēt̄ explorans. ad pedes eius cōmū p̄
cidissz. p̄mo quidem sup̄ hoc stuporem sūmū uidentibz cūctis incussit. cur
uidelz istud fecit ei. qui apud ip̄os uelut nouici ac de sc̄lō nup̄ egressus
habebat extrēmū. Post ū m̄m̄clō sunt maiore p̄culsi. cum eius nom̄
qđ ap̄ ip̄os q̄q; magna fuāt op̄m̄ione cōp̄m̄ p̄m̄is p̄didissz. A quo vniū
si fr̄es p̄ous ignorāne ueniā postulantes. qđ cū uidelz tanto tpe m̄t̄ in

in ore et p[er] p[er]u[er]sa deputassent? in unā ac silentem q[uo]d inuidia diaboli digna
s[ed] fuisse p[er]s[er]u[er]one fraudat[ur]. q[uo]n[iam] diuissime requisitā tantē aliqu[em] se inuenisse
gaudebat. nec meruisse uitā suam in illa q[uo]n[iam] arripuerat s[er]u[er]eptione finire.
ad ip[su]m cenobiū redierunt. custodientes eū sūma diligentia. ne ab eis q[uo]q[ue]
simil[iter] quoq[ue] elapsus auferret. *Ubi cum fuisset modico t[em]p[or]e demorat[ur].* eo
dem rursus desiderio hūilitatis. atq[ue] ardore succēsus. captans nocturna
silentia ita diffugit. ut iam n[on] uicinā p[er]u[er]iam s[ed] incognitas et alienas. lō
geq[ue] diuisas regiones exeret. Nam cōscendens nauem in palestine p[ar]tes
cōmeare curauit. credens se tutius latitū si ad illa semetip[su]m asportasset
loca n[on]q[ue] ne nom[en] quidē suū fuisset auditū. Quo cum aduenisset. n[ost]rū
monastiū p[ri]mū expetuit. q[uo]d nō longe fuit aspeles in quo d[omi]n[us] n[ost]r[us] exuigi
ne uasa dignat[us] est. In quo p[er] modico t[em]p[or]e delitescens. sedm[odum] sententiam d[omi]ni tā
q[uo]n[iam] ciuitas sup[er] mōrem p[er]ita diu[er]sā abscōdi nō potuit. Nam cōtinuo quidā
fr[atr]m qui ad loca sancta de egypti p[ar]tibus orōnis causa cōuenerāt agniti eum
sūma in p[ar]tem ad suū cenobiū reuocarunt. *Capitulum. — .xxi.*

Hunc igit[ur] senem p[er] illa que nobis fuat apud ip[su]m in mōastio n[ost]ro familiari
tas. cum p[er] hec in egypto studiosissime requisissem[us]. exhortatōem quā de
dit fr[atr]i quē s[er]u[er]ia p[re]sentia in suo cenobio recipiebat. quia puto ex hac posse
aliquid instructionis accedere. animo est opusculo hunc insere. *Postea aut[em] q[uo]d di
eb[us] p[er]forib[us] excubans hodie sis receptus.* Cui difficultatis cām p[ri]mū
debes agnoscere. poterit em[en] t[ame]n in hac uia q[uo]n[iam] ingredi cōcupiscas multū cō
ferre. si ratione eius agnita ad suū xpi cōsequēter ac sicut oportet ac

Sicut namq[ue] in mensa gl[ori]a *Capitulum. — .xxii.* cesseris.
fidelit[er] seruientib[us] cl[er]ico. ac sedm[odum] institutionis eius reglam ei cohēntibus
repmittit[ur] in futurū. ita pene grauiissime ip[s]ant[ur] his qui tepide eam negligē
t[er]q[ue] sunt exsecuti. et sedm[odum] hoc q[uo]d p[ro]fessi sunt. ul[ter] q[uo]d ab hominib[us] esse credunt
fructus et agnos s[er]u[er]ans eidem exhibē neglexit. Melius ē em[en] sedm[odum] scip
tūre suā nō uonē quēq[ue]m[us] quā uonē et nō reddere. Et maladict[us] qui fa
cit opus d[omi]ni negligent[er]. Ideo igit[ur] anobis diuissime refutat[us] es. nō quia
tūa ul[ter] omniū salutē. n[on] toto desiderio cupiam[us] amplecti. et is qui ad xpm
p[er]u[er]it cupit et paul[us] occidere nō optemus. s[ed] ne temē reapiētes. et nos
apud d[omi]nū leuitat[ur]. et te reum grauioris supplicii facerem[us]. si ad p[re]sens fa
cile susceptus uer pondus p[ro]fessionis hui[us] intelligens. ul[ter] destitutor post hec ul[ter]
tepid[us] extitisses. Quam obrem ip[s]am cām ab remunerationis debes n[ost]rū ag

nosce. qua p[er]specta quid te inuenit agere ex eius ratione manifestum instans, xxiii.

Abreu[er]atio nihil est aliud, quam crucis ac mortificationis indicium, Ideoque
nonis hodie[us] die te hunc m[un]do et actib[us] eius esse defunctum, teque
sec[un]d[u]m ap[osto]l[u]m m[un]do esse hunc crucifixum, tibiq[ue] m[un]dum hunc. Considera ergo
condiciones crucis, s[ed] cui te dem[er]e[re] sacramento oportet in hac luce co[n]sari,
quia iam no[n] tu uiuis s[ed] uiu[is] i[n]te ille qui est p[ro] te crucifixus. Eo ergo
habitu ac figura qua p[ro] nobis in p[ar]tib[us] fuit ille suspens[us] nos q[ui] necesse est
in hac uita degere, ut scilicet sec[un]d[u]m d[omi]ni affigentes de timore d[omi]ni carnes n[ost]ras,
vniuersas uoluntates ac desideria n[ost]ra concupiscentie no[n] finientia, s[ed] mortifica
tione eius habeant affixa, Sic e[un]d[u]m d[omi]ni p[re]ceptum implebim[us] dicentis. Qui
no[n] accipit crucem suam et seq[ui]t[ur] me no[n] est me dignus, S[ed] forte dicas, qui
p[otes]t homo crucem iugit[er] portare, uel qu[od]admodu[m] uiues quis possit esse cruci
fixus, audi rationem breuiter, Capitulum. xxiii.

Quia n[ost]ra timor d[omi]ni est, Sicut ergo crucifixus quis iam no[n] p[er] animi
sui motu m[em]bra sua qu[od]a[m] mouendi uel i[n]teriori hab[ere] potestate ita et nos
uoluntates n[ost]ras ac desidia, no[n] sec[un]d[u]m id q[uo]d nobis suauis est ac delectat adp[re]sens,
s[ed] sec[un]d[u]m legem d[omi]ni quo nos illa constituit applicare debemus. Et sicut is
qui affigitur crucis p[ar]tib[us] no[n] iam co[n]templatur p[re]sentia, si de suis affectib[us]
cogitat no[n] p[er]cussio die sollicitudine curaq[ue] distendit, nulla possidendi con
cupiscentia p[ro]mouet, nulla supbia, nulla co[n]tentione, nulla emulacione succe
ditur, no[n] de p[re]sentib[us] dolet m[er]itis, no[n] p[re]terita iam recordat[ur], seq[ui]t[ur] cum ad
huc sp[irit]us in corpe, amictis elem[en]tis credit esse defunctu[m] illuc p[er]mittit[ur] sui
cordis intuitu, quo se no[n] dubitat illico transire. Ita nos q[ui] timore d[omi]ni
crucifixos oportet is o[mn]ib[us], id est non solum carnalib[us] m[em]bris, uer[um] et ip[s]is elem[en]
tis mortu[os] esse illic habentes oculos a[n]i[m]e n[ost]re defixos, quo nos sp[er]are debe
mus mo[m]tas singulis migratores, hoc e[un]d[u]m modo mortificatas potimur vni
uersas concupiscentias et affectus habere carnales, Capitulum. xxv.

Cane ergo nequid aliquando eor[um] p[re]sumas que renuncians abiecasti, et
co[n]t[ra] i[n]tellectu[m] d[omi]ni de ag[ri]s eu[an]geli[ce] op[er]ationis reuersus, inueniaris in
uita tua qua te spoliaueras reuerti, neue ad huiusmodi t[er]renasq[ue] m[un]di
hui[us] concupiscentias ac studia reuoluaris, et co[n]t[ra] x[risti] mandatu[m] de p[er]f[ec]t[i]o
nis recto descendens, tolle aliquid p[re]sumas ex his que renuncians abdicasti.
Cane ne penam, ne affectu[m] p[re]stare recorderis, et ad curas seculi
huius, sollicitudinesq[ue] reuocaris, sec[un]d[u]m saluatoris sententia[m] ponens ma

in tuam sup aratrum ac respiciens retro regno celoy apt esse nō possis,
Cave ne quando superbiam qm nūc incipiens ardore fidei ac plena hūilitate
calcasti cum ceperis psalmoy ul p̄fessionis hūi quādam noticiā degustare,
paulatim elatus resuscitatus mediteris. ac scdm apli finiam que destruxisti
iterū reedifices. p̄uicatorie constituas temetipm. Sz potius ut in hac mi
ditate qm coram deo et anglis eius p̄fessus es. ad finem usqz p̄clures. in hac
q̄qz hūilitate ac patientia qua ut susciperis in mōastio. clerē diebz p̄fōnibz
p̄fueris. multas lacrimas implorasti. nō modo p̄sistas. uerū et p̄ficiat atqz
fueris. Sicut em̄ miserū est ut cum debeas ariditatis ac p̄mordis tuis p̄
uehi et ad p̄fectionē tendere. et ab ip̄is incipias ad inferiora recedere. Non em̄
qui cepit hec sz qui p̄seuerauit in hīs usqz in finem hic saluus erit. **xxvi.**

Aversus em̄ serpens calcanea nra semp observat. idz infidiat exim mō et
usqz ad finem uite nre nos supplantare conatur. Et idcirco bene cepisse
m̄ p̄derit. nec pleno feruore renūciatōis arripuisse p̄ncipia. si hec cōgitus
et finis similit nō p̄ndant atqz concludit. xp̄iqz hūilitas atqz paupertas qm nūc
coram ip̄o p̄fessus es. usqz ad extremū uite q̄admodū et arrepta are n̄ fuit cust
odita. Quod ut possis implere. tu eius caput idz cōgitatōnū p̄ncipia semp
obsua. ad semore salz mox ea defend. Ita em̄ discas p̄uicta mīna eius cōtere.
si nich ex eis semori tuo erubueris reuelare. Quap̄t scdm scripturē sententiā
egressus ad seruendū dño. Ita in amore dei et ip̄a q̄am tuam n̄ ad requiē.
sz ad securitatē n̄ ad delicta. sz ad tēptatōnē et angustias. P̄ multas em̄ tribu
latōnes oportet nos intrare in regnū dei. Angusta namqz est porta et arcta via
que cluat ad uitā. et pauci sunt qui inueniūt eam. Considera ergo te de
paucis electis effc̄m. et ne exemplo ac repore multitudinis refrigeras. sz inue
ut pauci. ut cum paucis inueni inleat in regno. Multa em̄ sūt nocati p̄
aucti n̄ electi. Et pusillus est grex cui cōplatur pat̄ dare hēditatē. Itaqz n̄
leue nouit esse p̄ctm p̄fōnem p̄fessum quēpiam. ea que sunt in p̄fca secta
ri. Ad quem p̄fōnis statū is gradibz atqz ordine puenit. **Capm xxvii.**

P̄ncipiū nre salutis. eiusdemqz custodia timor dñi est. P̄ hunc enim
et inuitū cōsionis. et inuoy purgatio. et hūitū custodia is qui inuēiunt
ad uia p̄fōnis acq̄rit. Qui cum penetrant hōis m̄tem. cōreptum omn
retum p̄t. obliuione pentum. mūdici ipsius gūgnit hōidrem. Contēptu
aū ac p̄uatiōe omnū facultatū hūilitas acquirit. hūilitas v̄ his iudiciis cō
p̄batur. Primo si mortificatas in se om̄s habeat uoluptates. Sed si nō solū

suorum actuum. et uerum et cogitationum meorum suum celauit semper. Tercio si nihil sue discretio et iudicio eius uniuersa imitatur ac monita eius sciens ac libenter auscultet. Quarto si in omnibus teruerit obedientie mansuetudinem. patiensque constantia. Quinto si non solum iniuria inferat uult. sed ne ab alio quidem sibi met irrogata doleat atque teneatur. Sexto si nichil agat nichil presumat. quod non uel minus regula. uel maiorum cohortantur exempla. Septimo si omni uirtute contentus sit. et ad omnia que sibi prebent uel operum malum iudicauerit et nullo igni. Octauo si semetipsum cunctis infirmis non suppetat prouidet laborum. sed intimo cordis credat affectu. Nono si lingua cohibeat. uel non sit clamorosa in uoce. Decimo si non facilis ac promptus irasci. Talibus namque indicis et si milibus humilitas uera cluocatur. Que cum fuit in uirtute possessa. confestim te ad caritatem que timore non habet gradu excelsiore perducit. per quam uniuersa que prius non sine pena formidinis obseruabas. absque ullo labore uelut nati in capis custodire. non iam contemplatione suppetat. uel timore ulli. sed amore ipsius boni et delectatione uirtutum. *Capitulum. xxviii.*

Ad quod ut facilius ualeas peruenire exempla tibi sunt imitationis ac uite perfecte in congregatione commoranti. apertis. immo ab imo. uel cluocis. non apostoli. bus experenda. Nam per id quod examinata uita atque ad purum excocta reperit. impanas et istud ex hoc utilitatis accedit. quod ad perfectionem propriam huius id est cenobialis uite diligentius quis unius imbuatur ac format exemplo. *xxviii.*

Que omnia ut possis consequi et sub hac regula spiritali perpetuo perducere. tria hec in congregatione necessario custodienda sunt tibi. ut scilicet secundum psalmiste sententia. ego autem tamquam surdus non audiebam. et sicut mutus non apprehensum os suum. et factus sum sicut homo non audiens. et non habens more suo redargutiones. Tu quoque uelut surdus et mutus et cecus incedas. et absque illi contemplatione quae tibi fuit ad imitationem merito perfectionis electus. uniuersa quamcumque uideris minus edificationis habentia. uelut cecus non uideris. nec animas eorum que hec agunt auctoritate uel forma. ad id quod deus est. et quod ante dampnatas traduntur. Si inobedientes. si contumaces. si detrahentes. audieris. uel secus quam traditum est aliquid admittentem. non attendas. non ad imitationem cum tali subitatis exemplo. sed ut surdus qui huius penitus non audivit uniuersa transmutas. Si tibi uel cuiquam contraria subrogant inuicem esto immobilis. et ad responsionem tali omni ut mutus auscultas. Semper hunc psalmiste usque in initio corde decantas. Dixi custodiam uas meum. ut non dehinc in lingua mea. posui onus meo custo

cliam. dum cōsistēt pētor adūsum me. obmutui & hūiliat sum. & filii abo-
m. Jerū & quartū hoc pōmibz excole q̄ hec que sup̄ dixim̄ tria oriet.
atq; cōmendet. idē ut stultū te scdm apli p̄ceptū facias in hoc mūdo. ut sis
sapiens. nich̄ scilz discēns. nich̄ diuinitas ex hūi que tibi sunt impata. ser
cū omī simplicitate ac fide obediā seip̄ exhibeas. illud cūm sanctū. illud
utile. id sapiens esse iudicā. quidē ē ut lex dei. ut semoris examen idē sit.
Tali etē institutōne fundat. tū hac disciplina potis durare p̄petuo. & deceno-
bio nullis īp̄toribz inimici. nullis factionibz deuoluertis. *Capm. xx. m.*

Ergo paciā tuā n̄ debes de alioz sp̄are h̄ntē idē ut tūc eam tūmo-
do possideas. cū anemīe sūt utitas. Quid ut possit nō euenire tue nō
sbiacet potestati. s; potius de hūilitate tua & lōgānimitate. que intus pēdōz
arbitō. Et ut hec omīa que latōi sermone digesta sunt cordi tuo facili-
inculcent. ac renatissime tuis sensibz inherere ualeant. quodam ex hūi breui
arium colligam. p̄ quod possis breuitate & cōpendio mandatorū memorat̄ vni-
ūsa complecti. Audi ḡ paucis ordinē p̄ quē scandē ad p̄fctōm sūmā sine ul-
lo labore ac difficultate p̄ualeas. *Principium m̄e salutis ac paciē scdm scri-
pturā. timor dñi est. De timore dñi nascit̄ cōpunctio salutatis. De cōpūc-
tione cordis. p̄cedit abrenūciatō. idē iudicial & cōtēptis omīum facultatū. De
iudicate hūilitas p̄creatur. De hūilitate gñatur mortificatō uoluntatū. Mor-
tificatōne uolūtatiū extupant̄ atq; marcescunt uniuēsa uicia. Expulsione
uiciorū uirtutes fructificant̄ atq; succrescūt. Pullulatōne uirtutū puritas
cordis acquiritur. Puritate cordis. aplice caritatis p̄fctō possidetur.* *Liber. v.*

Quod nobis iuuare deo liber *De spū castit̄ margie. incipit. Cap. i.*
iste p̄ceditur. Nam post quatuor libellos qui sup̄ institutis mo-
nasteriorū digesti sunt. n̄ arripe colluctatōm aduersus octo uicia
p̄ncipalia uicis omibz dño confortare disponim̄. Idē primū castit̄ margie
que int̄p̄tat̄ gula & auaritia. Scdm fornicatōis. Tercū filargie. qd
intelligit̄ auaritia. ut ut p̄rius exprimat̄ amor pecunie. Quartū irē. Q
uinquē tristitie. Sextū accidie. qd est anxietas siue tedum cordis. Septi-
mū cenodoxie qd sonat uana seu inanis gl̄a. Octauū sup̄bie q̄e me-
uantes agonem. tuis p̄tibz obeantissime p̄p̄ castor nūc impensius indigemus.
ut p̄mū naturas eorum tam minutas. tā occultas. tāq; obscuras inuesti-
gare. cōdigne deinde causas eorūdem sufficiēt exponē. t̄cio ut idonee
curatōnes eoz ac remedia possimus inferre. Quartū passionū cause quē

admodum cū patefacte sunt traditōibz seniorū ab omnibz prius
 agnoscūt. ita prius qm reuelent cū ab ipis vnūsi ualtem. & incūctis
 hōibz immoventur. ab omnibz ignorant. Verum eas ita nos aliq̄ten
 explicare posse cōfitemur si mēcessionibz nr̄is ad nos q̄q̄ ille qui p
 ysaiam placit & sūo chm dīgatur. Ego ante ibo. & potentes t̄re hū
 liabo. Portas ereas cōterā. & uectes fīeos confringam. Et ap̄iam t̄
 thesauros absconditos. & archana secretorū. ut quoq̄ nos ūbum dei p̄ce
 dens. p̄mū t̄re nr̄e potētes hūliet. idēz has easdem q̄s expūgnare cu
 pīm noxias passionēs. cōnatōm sibi ac t̄p̄mīdem tenuissimā in nr̄o mor
 tali corpore uendicantes faciat indagari nr̄e atq̄ expōitōi succūbere.
 Et ita in nobis ignoratōis portas effringes. ac nr̄orū uectes excludē
 tū nos aūā scientia cōterēs. ad secretorū nr̄orū archana p̄ducas. ac
 scdm ap̄lm illūminat nos reuelet ea que sunt abscondita tenebrarū.
 & manifestet consilia cordiū. ut sic ad t̄ras nr̄orū tenebras purissimus
 oculis aīe penetrātes. patefacte eas ac p̄ducē possim ad lucē. causasq̄
 earū atq̄ nātās hūis qui ul' caruerūt eis. ul' adhuc obligati sunt p̄a
 dere ualeam. & ita scdm p̄phām trāseuntes p̄ ignem nr̄orū chrīstīme
 ntās exurētium mentes. cōfestim p̄ aqual q̄q̄ uirtutū exstinguetū
 scilz ea trāsire possim illis ac sp̄italibz remediis aduocati. ad refrige
 riū p̄fēom̄ puritate cordis meream̄ educi. *Capm. .ij.*

Itaq̄ p̄mū nobis inuendū ētamen est adūsus gastrimargiā qm dic
 im̄ gule esse cōcupiam. Et in p̄mū de ieiuniorū modo & escarum
 q̄litate dicitur. rursus ad egyptiorū traditōnes ac statuta recurramus.
 quibz s̄b̄limiorem contriētē disciplinā & p̄fēam discretiōis mēse rō
 nem nullus ignorat. *Capm. .ij.*

Aetū nāq̄ est beati anthoni admirabilisq̄ sentētia. mōachū
 qui post cenobiale p̄positam fastigia nititur s̄b̄limioris p̄fēom̄
 attingē. & ap̄phensio discretiōis p̄prio iam potens & stare iudicio. &
 atq̄ ad artem anachorētē eos puenire. minime debere ab uno cōm
 ul' sūmo uniuersa ḡnā uirtutū expetē. Alius enī scientie floribz

adornat. alit pacie grauitate fundat. alius humilitatis, alit stantie
ut ite pfertur. alius simplicitatis gra decorat. hic magnan
mitatis. ille mie. iste uigilanti hic taciturnitatis. iste laboris studio
supuenit ceteros. Et idcirco monachi spiritalia mella condere cu
pientes. uelut apem pudentissima debere unquam utute ab his qui e
am familiaris possident defloze. & insin pectoris uase diligenter reco
dere. nec quid min aliq habeat discere. & hoc tantu quid ututis
possideat cōreplari. studioseque decerpere. Cunctas namque si ab uno
uolum mutuari aut difficile. aut tre nunq idonea ad mutandum
nobis exempla poterūt reppri. quia licz fidum xpm omnia factum
scdm aplm uideam mōibz. tam hoc modo possum eū. idz p partes mōibz
inuenire. De ipso em dicit. Qui factus est nobis ex deo sapia. iusticia. scitas
& redēptio. Dum ergo in alio sapia. in alio iusticia. in alio sanctitas. in
alio mansuetudo. in alio castitas. in alio humilitas. in alio sapia reppitur.
mebratam xpc p unūqueqz mōie scōz diuisa est. Concurrentibz v
vniuersis in unitatem fidei ac ututis. reddit in unū pfcām plenitudinē
salz sui corpis. & in singloz mēbrorū cōpage ac ppetare pficiens. Donec
ergo ueniat illud tps quo sit dō omnia mōibz nūpsemi pōt hoc qd
dixim nū idz p partes ututū esse in oibz deus. licz fidum p plenu
dinē carū. omnia sit in omibz. Quia licz unū religionis nre sit fi
nis. pfessiones tam diuise qbz addm tendit sicut in collatoribz semoz
plenu disputandum est. Ideoque discretiois & cōtinentie forma ab his
& nobis peculiaris expetenda a qbz ututes has p grām spc sancti
ubertius uidem affluē. non qd illius que in multos diuisa sūt sol
possit adquirē. & ut mibz bonis q capaces esse possum ad eoz nos
mutatōm qui eas speciali obtinēte tendamus. **Capm. iij.**

Taqi sup ieiunioy modo hant facile pōt uniformis regla custodi
ri. quia n robur unū cūctis corpibz in est. n sicut cete ututes ani
mi solius rigore patiant. Et idcirco quia n in sola fortitudine m
tis consistūt cū corpis em possibilitate ptiapant talem sup is diffi
mutōm traditam nobis accepim. Diuisum quidem esse refcōis tēpus
& modū & qualitatē pmpari salz corpoy statū. ul etate ul sexu. vna
tam esse omibz p cōtinentia mital & animi utute castigatōis regu
lam. Neqz em cunctis possibile & ebdomadibz prelare ieiunia. &

ne triuana quidem ul' biuana media refectōm abi differre.
 Multas enī egritudine & maxime senio iam defessis. ne usq; ad oc-
 casum quidem solis ieiunium sine laboris afflictione toleratur. Non oī-
 bz infusor leguminum esul uenit enervat. nec cunctis porcorū ho-
 ierū habilis & psimonia. nec vniuersis siccis panis refectio castigata
 concedit. Alius q̄ntitate duarū librarū saturatē nō sentit. alius li-
 brā unī sine uiciariū sex edulio p̄gruat. Attam unī mōibz is con-
 tinetie finis est. ne quis iuxta mēsurā capacitatis sine saturatē onē-
 tur ingluuiē. Non enī qualitas sola s; & q̄ntitas escarum aciem cor-
 dis obtundit ac mētem. cū carne parit impinguata uoxū micioz fo-
 mitem ignemq; succendit. *Capm. v.*

Quibuslibz esculis refectus ueter seminaria luxie parit. si p̄ualet m-
 enis discretioni gubnacla modari. ciborū pondere p̄gruata. Non
 sola citipula unī mēte inebuare cōsuevit. s; cūctarū escarū mū-
 etas uacillantē eam ac mirabūdā reldit. oīmq; integratē ac p̄ritatē
 cōtemplatōe despohat. Sodomitis causa sbuersionis atq; luxie nō unī
 citipula s; saturatē extat panis. Audi dñm p̄pham uelū increpantem
 Quid eū p̄cauit soror tua sodoma nō quia panem suū in saturatē & ha-
 būdantia comedebat. & quia p̄ saturatē panis in extinguiblī carnis fu-
 erat ardore succensū iudicio dei celis igne & sulphure cōcrematur. Qd
 si illos sola inuictas panis ad tā p̄mptū flagitioz p̄cipitiū uicio facie-
 rat inpegit. quid censendū de his qui negetato corpe p̄ceptione carni-
 um ac unī inmodata librate p̄sumūt. nō quantū expetit inbecillitas. s; q̄n-
 tū animi libido suggesserit usurpantes. *Capm. vi.*

Infirmas carnis ad p̄ritatem cordis nō officit. si hec modo que fragilitas.
 nō que uoluntas exigit usurpet. Facilis uidimū uirōs qui ab esculis opu-
 lentioribz omnimodis rempa rent. qm̄ modate usos p̄ necessitate cōcessis
 Et qui totū sibi p̄ amore cōtinentie denegarēt. qm̄ qui eas sbinfirmita-
 tis occasione fumentes. mēsam sufficientie custodirent. habz & corpo-
 ris inbecillitas sue p̄tinentie palmā dū modo esculis defectiōm carnis in-
 dultis. adhuc indigentē se refectiōe de firmitz. tantūq; esul indulge-
 at. qm̄ suffice ad inuēdi usum ip̄aune discretio rigida iudicat.
 nō q̄ntum desiderū appetitus exposat. *Capm. vii.*

Esculentiores abi ut p̄cant corpus sanitatē ita castitatis nō adi-

mit p̄tate. Si cū modatōe sumat. Quidq̄ em̄ fortitudinis esu cor-
p̄ caput. egritudinis labore ac defectione consumit. Quā obrem ut nū-
statū uirt̄ p̄symonie adiūnt ita n̄ integritati quidem s̄umato dene-
gat. Verissima & pat̄i p̄batissimaq̄ sententia. ieiunior̄ & sanietie mo-
dū in mensura p̄tatis tantū & castigatōe cōsistē. & hūc esse p̄fē uir-
tutis in cōmune oibz finē. n̄ esal qual̄ sunt sustentādi corp̄is nēcitare
pellim̄. ad h̄ inappetitū eartū pōti tēpemus. Quāuis em̄ quis corpe s̄
infir̄m. p̄fām uirtutem. equaq̄ robustus ac sanus in oībz possidebit. si
desidia que fragilitas carnis n̄ exigit. metis rigore castiget. **Ap̄ls inq̄d.**
Et carnis curā ne feceris indideris. Non ḡ curā eius oīmodis it̄dixit.
s̄ ut indideris fiet denegauit. Voluptuosam adēmit diligentia car-
nis. gubnatōm uite necessaria n̄ excludit. Illud ne indulgentiam carnis
ad desidiōz occupatōes noxias deuoluam̄. hoc v̄ ne corruptū n̄o uicio
corp̄is. spiritales ac necessarias functiones exple n̄ possit. **Capitulum viii.**

Somma iḡ cōtinentie n̄ sola t̄p̄is m̄tōne. nec esarū qualitate t̄m̄
s̄ ante om̄ia. sc̄ie debito iudicio colligenda est. Tantū em̄ debz
v̄nquq̄ sibi frugalitatis iudicē. q̄ntū corporee oblectatōis p̄ugna re-
poscat. Huius quidem & oīmodis obsuanda. & canonica ieiunior̄ custodia.
s̄ n̄ hanc frugi finit̄ ciboz refectio s̄secuta. ad integritatis calcem n̄ po-
t̄t puenit. Longoz nāq̄ ieiunior̄ media sanitate corp̄is s̄sequente.
lassitudinē potī ip̄alem. q̄m p̄tatem castitatis adq̄rit. Integritas m̄tis
uirtutis coher̄ medie. Non habz p̄petuā castimome p̄tatem. quisq̄ nō
iugem p̄antie equalitate. tenē cōtēt̄ est. q̄ntū districta ieiunia
succedente sup̄flua remissione uacuat. & in gal̄marie uiciū p̄m̄us
cōlabant. Melior & ratiōabilis cū modatōne cotidiana refectio. quā
p̄m̄ualla arduū longūq̄ ieiunū. Haurit in modatā media n̄ modo
m̄tis labefactare constantia. s̄ & orōnū efficacā reddere lassitudie
corp̄is euertatam. **Capitulum ix. De om̄i.**

Ad integritatē m̄tis & corp̄is. s̄eruiadam. abstinentia ciboz sola n̄
sufficit. n̄ fuerint cet̄e q̄q̄ uirtutes aīe coniugate. Hūilitas iḡ p̄ri-
mū obediē uirtute & op̄is cōtitione. corp̄isq̄ fatigatōne discenda est.
p̄camiaz n̄ solum uirtada possessio. s̄ & desidiū eartū indicat̄ exten-
pandū. Non em̄ sufficit eas nō haberi. qd̄ plenūq̄ solz & ex nec essitate

descendē. s; nec ipam quidem si forte allate fuerint habendi recipe
uoluntatem. Ire contendit & furor. istae supanda delectio. cenodoxia
uana gl'a contempnenda. Supbie calcandus est fastus. nunc quoque ipi
instabiles uagique discursus assidua dei memoria refrenandi. rociensque nos
est addere cōtemplatōm lubrica cordis euagatō reducenda. quotiens sibi
hostis ab hoc intuitu mrem captiuare p̄ceptans. recessibus nū cordis

I possibile namque est extinguere ignea. *Capm. X.* Intrepit
corpus incētia. priusquam cetorū q̄q; p̄ncipaliū mōz fomites ex
cidant. De q̄bz sigillatim distinctis libellis suo loco donare dñs di
sserem. Nunc p̄ortum nobis est de castimargia idē gule & cupiscē
cont qm nobis p̄m̄ cōflictus & disputare. Nūq̄m igit potē ardē
rei cōcupiscentie stimulos inhibē. quisque desideria gule refrenare nō
quinerit. Ināioris hōis castitas uiculis hui' sūmatione discernit. Nūq̄
eū robustioribz emulis colluctari posse confides eum quē in leui
ori cōflictu & speis ab infirmioribz p̄uulq; superari. Tunc tarū nāq; ut
utū una natura est. licet multis diuidi spēs & uocabula uideatur.
Itaq; sicut aurī q̄q; una s̄ba est. licet p̄multa uariāq; moniliū gna
partitiō uideat̄ ingemo distincta. Itaq; nullam p̄fē possidere p̄
babit. quisq; elisus inearū p̄re diuoluit. Quo em̄ modo flagrantēs
estis cōcupiscentie. qui nō sola instigatione corporis. s; & mentis initio
succedit. extirpasse credendus ē. qui aculeos ire cordis solius inq̄an
tia p̄rūpentes mutare nō possunt. Aut q̄ admodū putad' est carnis a
minēq; lasciuientes stimulos retinuisse. qui supbie incū simplex nō
quirit enīte. Aut q̄ admodū credendus ē in sertam carni luxūam
cōculcasse. qui pecuniar cōcupiscentiā forinsec' sitam. atq; alienam
aurā s̄ba nō ualuit abdicare. Quia aū ratione bellū carnis & aīe tri
umphabit. qui p̄donens nō fuit morbi curare cōtine. Quātalibz urbs
solumitate murorū & clausarū portarū firmitate munit'. posteri
le unū q̄m̄ p̄uissime p̄ditiōne uastabz. Quid em̄ differt utriū p̄ex
cella mema & p̄ampla portarū spacia. an p̄angusti cuniculi latibla
p̄uitosus hostis penetrabilibz ciuitatis inrepat. *Capm. XI.*

Qui in agone cōtendit nō coronabz nō legitime cōtinet. Qui nāles
appetit carnis optat extinguere. extra nām incia collocata p̄mit'

supare festinet. Si enim aplice sūte uim uolunt expiri que sūnt ago
nis mūdani leges ac disciplina p̄mū debent agnosce? ut ita demū
hanc compatione scire possimur quid nos in spiritali agone cōtantes
beat ap̄ls hoc exemplo uoluerit edoce. In illis em̄ cōtantijs que scdm̄
eūdem aplm̄ corruptibilem coronā uincētibz p̄ant mos iste suat ut is qui
se ad glōsam coronā et immutatis p̄uilegio decoratā p̄parare cōtendit?
et p̄fctū cupit agonis sudare cōtantiā? prius in olympiacis ac pitius cōtanti
nibz iudolem sue iuuetutis ac iudm̄torū rob̄ ostentz. In his siquidem
iuniores qui has disciplinas cupiūt p̄fici? utriū mēantur ul̄ debeant ad
eas admitti. tam eius qui istis cōtantijs p̄fidz. qm̄ totius ip̄i iudicio con
pbatut. Cumq; diligent examinat quid p̄mū repositū fuit nlla uite respus in
fama? deinde nō seruatur iugo ignobilis? et ob hoc indignis disciplina hac
ul̄ congressu eorū qui hanc p̄ficerent fuit iudicat. Tercio si artas. si for
titudinis digna p̄ferat docum̄ta? et iunioribz coeuisq; dectans. p̄ciā
parit ac iutem sue demōstrat iuuetutis ac p̄ficiens de ephēborū iuc
tamē p̄fectis iam uiris et experientia longa p̄bat. cōgredi p̄missis fuit pre
sidentis examē? seq̄ nō solū p̄m iutis eorū assidua colluctatōe p̄banit
v̄m et frequēte m̄t hos q̄q; uictorie palma fuit consecut. Tūc demū ad
agonis p̄dara cōtantiā mēbit p̄uenire? in quibz n̄ nisi uictoribz tantū et
is qui militariū coronaz stipendius decorati sunt. facultas dectandi cōcedi.
Si intellexim̄ carnalis agonis exemplum. sp̄italis q̄q; cōtanti q̄ disciplina
ul̄ ordo sit comparatōe hūi debemus agnoscere. *Capm̄. xij. — n.*

Oportet nos q̄q; p̄mū libtatem nr̄am carnis s̄b iectione mōstrare. Aq̄
em̄ quis m̄citur? eius et seruus est. Et om̄s qui facit p̄catū. sūus
est p̄cti. Cumq; nos nulla cōcupiscentie turpis resp̄os infamia examē cō
tanti p̄sidentis m̄uenit? n̄ finit ab eo ut sū carnis et ignobiles? indigniq;
olympiatis uiciorū colluctatōibz iudicari. tūc potimur cōtra coēnos nr̄os idz
cōcupiscentias carnis. et mors ac p̄bationes aīe m̄ire cōtanti. Impossibile em̄
saturū uetrem. p̄gnas m̄rionis hominis expiri? nec bellis robustioribz at
t̄ptari dignū est eum qui pot̄ deici leuiore cōflictu. *Capm̄. xij. — n.*

Prima ergo nobis est gule calcanda cōcupiscentia? et eo usq; extenuā
da mens. nō solū ieiunijs. uim et uigilijs. lectione q̄q; et crebra cō
pūctione cordis. in quibz se forsitan ul̄ illulam ul̄ metam remiscatur

ingemiscens? ne honore uirorum? nunc desidio pfectum et integra
 tis accessu? donec eiusmodi curis ac meditationibus occupata pietas ac posse
 illa. ipsius scilicet cibi rationem non tam iocunditati concessam quam omnis ni
 ce sibi impositam recognoscat? magisque eam necessariam corpori quam desi
 derabilem anime sentiat attributa. Quo studio nihil et inigi copunctione deteren
 ti lasciuia carnis quod foris escarum ueheientia molestat? et aculeos ei notios
 retundem? atque ita fornicatorem corporis nostri qui rege babilonio occasiones peccati
 et uicia nobis inigit subministrante succedat. quibus naphthe et pyxis uite a
 cius exuram? ubertate lacrimarum et fletu cordis potumus extinguere? donec
 dei gratia spiritu sancto in in cordibus nostris insibilante. estus carnalis concupie
 scencie ualeant dissolui. Hec et igitur nobis prima contentio. hec nostra uelut in
 olupiacis etiam primis probatio. gula uentrisque concupiscencia. desidio p
 fectum extinguere. Ob hoc quoque ciborum non solum superfluum appetit. uirtutum
 contemplatione calcandis? sed et ipsi uite necessarius. tamquam castitati prius non
 sine cordis anxietate sumendus est. Et ita demum uite nostre institutus est
 cursus ut ultimum magis sit tempus quo sentiamus nos ab spiritualibus studiis a
 uocari? quam quod descendere ad necessariam corporis curam et singilitate complimur.
 Cumque ad hanc necessitatem submittemus usum potum uite quam mentis desidio
 famulantes? quicquid ab ea uelut salutariis nos studiis retinente subtrahi
 festinemus. Nequaquam enim potum escarum presentium spernere uoluptates? nisi
 mentis contemplationi diuine desira. amore uirtutum potans et plenitudine de
 lectetur. Et ita quis uelut caduca cuncta respiciet presentia? cum ad ea que
 immobilia sunt et eterna inseparabiliter defixit mentis obtutus. Adhuc in carne po
 situs fuisse comoratorum uirtutem iam corde contemplanus? uelut si quis ima
 gina uirtutum prima in se habuit quibusdam prius indicibus designata perspicacissi
 mis oculorum obtutibus cum rebus directione tendentibus ferre festinet? scies
 imensam glorie pabnam et remuneratorum premia. in eorum consistere? oculorum aciem
 ab omni intuitu auertens? illuc dirigat necesse est. ut summa remuneracionis et
 premii perspicat collocata? amissurus pauldubio periculis palmam et re
 muneracionem uitam? si quicquidamque contemplacionis eius acies deuertit.

Itaque uentris et gula concupiscencia hoc *Capitulum. xiiij. n. n.*
 intuitu supata? nec serui carnis. nec infames uirorum nota premia

ati uelut in olympiacis disciplinis incligim iudicabim. Supior
quoqz etiamin digni ee conflictu. pmissis huicemodi documtes
spiritalibz quoqz nequitis cōgredi posse credim. q nō nisi uictoribus
tūc hīs qui mēte mspirali agone cōtende cōcertare dignatur. Ii
luc em z cūctor luctaminū uelut qdam solidissimū fūdamētū ut pri
mū carnaliū desidiōz īcentina pīmant. Nam null' carne pīa nō
deicta. legitime dectare potit. Et qui legitime n dectat. sine dubio
n ī agone cōstige. n corone glām uictorie grā ponit obtine. Quod
si hoc fūmū supemū etiamē uel' sū carnalis paupiscētie cōpbat' z
p hoc n libtatis. n robors insignia pferēs. aspnaliū cōgssionū cōfliktu
ut indigni sūqz n sine pfusionis nota. pū repellēm. Omnis em qui
facit pēm seruis z pēa. Diciturqz nobis p beatū aplm. cū is mī quos fomi
catio nōiat. Temptatio uos nō apphendat' n hūa. Non em nēmur men
tis robore cōquisito gūiores pgnas neqzay celestū expur' qui carne frāgi
lem resistentē spū nro sūngare nequim. Qd apli testimōm n īntelligen
tes quidā. posuerūt p indicatō. optatum modū idz tēptatio uos n apphen
dāt. n hūa. qd ab ipō dīa manifestū est n aprātis. sz pūciāntis ut expbātis

Al' audire uerūm adhletam xpī *Capm. n. xv. Tascū*
Legitimo agonis iure etiamē. Ego inquit sic curro? n quasi ī
mētum. Sic pūgnol n qī aerem nberās. sz castigo corp' meū z ser
uituti sūicio. ne aliis predicās ipē repbus efficiar. Uides ut īsemz
ipō idz īcarne sua colluctationū sūmā uelut ī uasē qdam firmissi
mo statuit' z pūetū pūgne ī sola castigatōe carnis z sūiectione sū
corpi collocarit. Ego itaqz sic curro n qī īmētū. Non currit īm
ētū. qī celestem uīm cōspiciēs. defixū habz q sibi cordis sui īdeflexi
bilit' sit dīgenda pūciatā. Non currit īmētū. qui obliuiscens postio
rā adea que īpōra sūt extendit se. addestinatū psequēs brauiū sup
ne uocatōis dei īxpō ihū q temp dīgēis sue nris obrutū. z ad eum
ōi cordis pperatōe festinās. cum fiducia pclamabat. Bonū agonem ē
tam cūm sūmā fidei sūam. Et qī se nōiāt p' odorem īgentoy
xpī ipen. scāe deuotione īsanguablit' cucurrisse. z spiritalis agonis ēra
men. carnis castigatōe uicisse. cum fiducia īfert z dicit. De ceteris
rēpōita z ī iusticie corona qm redet ī dñs mīlla die iustus iudex

Et nobis quoque similem spem retributiois apparet si magone cursus
altius imitari eum uelint adiectur. Non solum aut michi sed et oibz qui
diligunt aduentum eius. principes nos corone sue mercede iudicii promittas
si diligentes aduentum xpi. non illum tantum qui et uolentibus apparebit. sed et hic
qui cotidie in seculis comitatur animabus. uictoria etiam inuestigatio corporis ad
quintum. De quo aduentu dicit in ewo. Ego inquit et pater meus uenient
et mansionem apert eum facient. Et in. Ecce ego sto ad ostium et pulso.
si quis audierit uocem meam et aperuerit ianuam introibo ad illum et ce
nabo cum eo. et ipse mecum.

Capitulum xvi.

Det tamen agonei cursus tantum se continuasse describit. cum dicit. Sic curro.
non quasi inuictum. Quod specialiter refertur ad intentionem mentis et feruorem
spiritus sancti quo toto christum sequamur ardore. cum sponsa decantat. Post te in odore
argentorum tuorum curram. Et in. Adhesit anima mea post te. Sed et aliud genus
colluctationis se inuicem testatur dicere. Sic pugno non quasi aerem uictor. sed castigo
corpus meum et summi subicio. Quod ipse ad continentie dolores et corporale ieiunium
atque afflictionem carnis promittit. per hanc se pugilem quendam strenuum sue carnis
esse describens. non inuictum aduersus eam ictus continentie exercuisse designat. sed
triumphum pugne mortificationis sui corporis acquisisse. quo uictoriam continentie casti
gato. et ieiuniorum estibus eliso. uictoris spiritum immortalitatis coronam et incorruptionis
omulit palmam. Uides legitimam colluctationis ordinem. et spiritalem etiam in con
templationis euentum. quod admodum athleta et adeptus de rebellante carne uictoriam
subiecta illa quam suus pedibus ut solimus triumphator inuehit. Et idcirco
non curro inuictum. quia confidebat urbem sanctam uictorem celestem se primum ingressurum.
Sic pugnat ieiunius scilicet et afflictio carnalis non quasi aerem uictor. id est in uanum
ictus continentie porrigens. per quos non aerem uictum. sed illos spiritus qui in eo insunt ca
stigatione sui corporis uictabat. Qui enim dicit non quasi aerem uictor. ostendit se tam
et si non aerem uictum et manere aliquis tantum in aere uictor. Et quia hec etiam in
superat. et diuini militum coronarum stipendium incedebat. non inuito robustorum incip
hostium subire luctationem. ac pugnare emulorum triumphans. cum fiducia proclamatur et dicit.
Iam non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem. sed aduersus principes et potestates. ad
uersus mundi rectores tenebrarum harum. contra spiritualia. neque in celestibus.

xvii.

Athlete christi in corpore comoranti. nunquam desit colluctationum palma. sed quanto
magis triumphorum successibus creuit. tanto ei et colluctationum robustior ordo

succedit. Subiugata carne etenim atque deuicta. quante aduersariorum co-
hortes. quanta hostium agmina aduersus victorem militem christi triumphis ei
instigata consurgunt. sed ne paucis ovis miles christi lentescens. incipiat ob-
lusa colluctationum suarum gloria transire. ac secitans merita dissolutus.
primorum stipendiis ac triumphorum meritis defraudetur. Itaque si ad hos tri-
umphorum gradus cupimus crescente uirtute conscendere. eodem nos quoque ordine
oportet priorum uirtute transire. et primum cum apostolo dicere. Sic pugno non quasi a-
erem uictor. sed castigo corpus meum et subiciam. ut hoc conflictu superato
rursus dicere cum eo possim. Non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem.
sed aduersus principatus et potestates. aduersus mundi rectores tenebrarum harum. et
spiritalia nequam in celestibus. Alio enim cogredi illis nullo modo possumus. si spirituales
pugnas nobiscum expur carnali deiectione conflictum. et conluctatione uictis elisi. Merito
quoque nobis ab apostolo cum explicatione dicitur. Temptatio nos non apprehendat nisi hominem. **Capitulum**

Item moachus ad pugnandum inchoat transire cupiens peruenit. **XVII.**
hanc in primis cautione sibi meti indicat. ut non potius quidquam. nisi esset ulla ob-
lectatio deuicta ante statum legitimam. immoque rectorem horam ex-
cessum percipere sibi indulgeat. sed ne rectore quidem transacta. ex-
his presumere et quicquidque permittat. Similiter quoque canonicum sompnum qui
in suamque custodiat. Eodem namque studio iste sunt meritis amputatione lasci-
uie quo meretricationis uicium desecandum. Qui enim gula superfluos appetitus
cohibere non potuit. quomodo estus carnalis percipere ualebit extinguere. Et
qui non quiescit passionibus in perpetuum sitas quasque conpescere. quodammodo occidas.
nulloque homini recte prouideres. modicam discretionem potius debellare. Et ideo
cum singulos monuit. et in quolibet desiderio robur anime comparatur. Que si in mini-
mis. auptis cupiditatibus non superat. quid in maximis ac fortioribus oculisque
sustineat. unumque scia sua testis est. **Capitulum XVIII.**

Non enim nobis aduersarius et extrinsecus formidandus. in nobismetipsis hostis
inclusus est. intestinum nobis cotidie gerit bellum. Deuicto eo omnia
que forissecus sunt redolent infirma. ac militi christi uictoria pacata erunt
et subdita. Non habemus aduersarium nobis extrinsecus metuendum. si ea que in-
tra nos sunt spiritum deuicta. subdant. Nec solum nobis illud ieiunium insibili-
um ciborum ad perfectionem cor. dei. et corporis puritatem sufficere posse credamus. nisi fuerit
hic anime quoque ieiunium copulatum. habet namque et illa suos noxios cibos

q̄bz inpinguata ē sine escarum habūdantia ad luxūe p̄rupta deuol
uit. Detractio cibz est eius? osquidē psuauis? Ita ē cibz est eius licz
minime leuis. ad horā tam infelici eam esu pascens. ac p̄t letali sapo
re p̄sternens. Inuidia cibz est mentis? inuolens eam suās corrupens.
et p̄sternere alieni successus uigilē miserā extenuare n̄ desinens. Ce
nodoria idē uana gl̄a cibz est eius? qui delcabili eum esca p̄mlter ad
tēpus p̄t n̄ uacua. om̄iqz uirtute spoliata reddit ac nudam. cūctis eā
sp̄italibz fructibz stilem inanēqz dimittēs. ita ut nō solum īmanū la
boy faciat m̄ta depurē. uim ē supplicia maiora conquirit. Om̄is concup
iscētia et puagatio cordis instabilis. pastus quidam est aīe noxus esca eam
mitens. exprem̄ ē celestis panis ac solidi cibi m̄posterū delinquēs. Ab hīs itaqz
q̄ntū nobis ē ut sacratissimo ieiunio p̄nētes. uilem habebim̄ comodūqz ob
uianam ieiunij corpalis. Labor em̄ carnalis sp̄e cōtōm cōnectis. acceptissimū
deo sacrificium. dignūqz sanctitatis habitaculū. p̄nīs mūdiz recessibz exhibe
bit. Ceterum si corpali ieiunātes. p̄niciosissimū aīe incūs implicem̄. nich
nos p̄derit carnalis afflictio. p̄asione p̄e pollutus. p̄eam salz sbām delinquētibz
nobis qua efficiū habitaculū sp̄e sancti. Non em̄ tam corruptibilis caro quā
cor mūdum habitaculū deo tēplumqz sp̄e sc̄i p̄ficiat. Oportet ergo ex tōre
hōme ieiunare. m̄torem quoqz silr̄ abis noxus tēperare. quē p̄apue exhi
beri mūdū deo ut hospite ī se xpm̄ reape m̄leatur. beat̄ apls monet ī ū
bis. Iun̄tore inq̄es hōmē habitare xpm̄ p̄ fidem ī cordibz ūis. **XX.**

Donū itaqz nos idcirco laborem cōtinēre corpalis impendē. ut ad p̄ita
tē cordis hoc possim̄ ieiunio puenire. Ceterū labor nobis impenditur ī
callū. si hūc quidem cōtēplacōe finis infatigabilr̄ sustinem̄. Finem v̄ p̄t q̄
sustinem̄ afflictiones tantas. optinē neq̄amus. meliusqz fuit m̄dictis es
ca aīe tēperasse. qm̄ uolūtariū m̄nqz noxus corpali ieiunasse. In hīs em̄
simplex et m̄oria creat̄e dei p̄ceptio est. nichil p̄semetipam habens peccati.
In uis v̄ p̄m̄t fr̄m p̄niciofa deuoratio. de qua d̄r. Noli dilige detrahē. ne
eradiceris. Et de nā atqz inuidia. beat̄ iob. Eten̄ stultū m̄ficiat inuidia.
et p̄m̄lū occidit inuidia. Simlqz notand̄ qd̄ nascitur stult̄. et qm̄ tr̄ndet par
m̄lū iudicetur. Ne nāqz nō m̄m̄to stult̄ p̄m̄ciat. uolūtante sibi mortem
ne stultis m̄ciat̄ m̄ducens. et hic dum tr̄ndet p̄m̄lū minoremqz se

par. Dum enim mundus testatur maiorem eum cui propinquare debet. **Exi**

Igitur diligendus est tibi non tantum qui concupiscentie flagrans est
 temperet nunquam succendat: uerum et qui ad parandum sit facilis. et que
 ad comedendum opportunioris uilioris preceps compendium prestat. quique sit iusta
 rationi finem usque communis. Triplex enim natura est gastrimargie: una que
 canonicam refectum horam puenire compellit. alia que tantum ueteris ingluwie
 et satietate quilibet gaudet escarum. Tercia que accuratioribus epulis et esca
 lentioribus oblectetur: ideoque aduersus eam necesse est monachum obsequantia tibi
 te custodire: id est ut primum legitimum tempus absolutionis expectet deinde ut
 castigatus. et tunc ut qualibuscumque esculis uilioribus contentus sit. Quidquid autem
 extra consuetudinem presumit et munus ut uanitas et glorie atque ostentationis
 morbo pollutum. antiquissima patrum traditio notat: nec quicquam ex his quod
 merito scire ac discretionis emicuisse prouidum. ut quos admittendum gratia christi
 uelut splendidissima luminaria omnibus prolocant: esu panis qui aperit
 eos uilis habet ac facilius abstulisse cognouimus. non eorum quicquam qui hanc
 regulam electiuitatem premissis panis usu leguminum uel olerum seu pomorum
 refectum sectati sunt: inter probatissimos habitum aliquando asserimus. sed ne dis
 cretionis quidem aut scientie gratiam consecuti. Non solum enim ceteris inuicem
 esculis expete monachum non debere electiuitatem: ne uidelicet ausus eius uelut in
 paruo cunctis exposuit inanis factus ac uacuis cenodorie morbo deperat: sed
 ne ipsam quidem ieiuniorum castigationem comune augustinum facile patescere oportet
 prouocant. Verum quantum fieri potest: contemni pariter et abscondi. Aduentantibus autem
 fratribus magis humanitatis ac dilectionis offerri debet uicem: quam continentie distric
 tionem. Et cotidiana propinquantem ngorem manifestant probabilius censuerunt: nec quod
 uoluntas utilitasque nostra seu desiderii ardor exposcat attendere. sed quod aduemen
 tis requies. uel infirmitas exigit proponere et gratant implere. **Capitulum. xxii.**

Qum desyre patribus seniorum sacra discere cupientes. egypti prouinciam petissemus
 ibique nos tanta cordis alacritate suscipi mirarentur: ut nulla premissis sicut fue
 rat in palestina monasteriis instituti. usque ad prestatam ieiunij horam refectum re
 gula seruaretur: sed absque legitimis quibus septemque ferie quocumque proximo cotidiana
 statim solueretur: quidam seniorum prestantibus nobis cur ita indifferenter ad eos
 preterirent cotidiana ieiunia. respondit. Ieiunium semper est meum. Vos autem continuo
 dimissum meum iungit tene non potest. Et ieiunium licet uile sit ac necessarium
 tamen uoluntati munus est oblato. Opus autem caritatis impleri exigit precepti
 necessitas. Itaque suscipiens in uobis christum reficere eum debeo. Declinans

aut uos hūitatem eius obtentu pbitam. distichore ieiunio inueniet
 potō compensare. Non enim possūt filiū sponsi ieiunare? donū cum illis est
 sponus. Cum autē discessit? tūc liato ieiunabūt. *Capitulum xxij.*

Quidam senex cum reficientem me ut adhuc paululum quid ede
 rem hortaretur? iamq; me dixissem nō posse. respondit. Ego iam sex
 et diuīss aduenientibz frībz mensam posui. hortansq; singulos cū omībz
 cibos supsi. adhuc esurio? & tu p̄mīd nūc reficiens. iam te dicit nō posse.

Adinūc alium insolitudie cōmorantē. qui nūquā se *Capitulum xxiii.*
 soli sibi indulisse cibum testat est? s; & si protos quīq; dies ad eius cel
 lulam null' esibz adueniss; refcōm iugit' distulisse? donec salbōz ul' co
 munito die deuote pgregatoris obtentu pcedens ad eccliam pegrinorū
 q̄piam repulz. quē exinde reducent ad cellam cōsorte eo refcōm corpis nō
 tā sue necessitatē obtentu. qm̄ humanitatē grā causaq; frīs assumēt.
 Itaq; ut uorūt aduentu frīm indiffent' solūe cotidiana ieiunā
 ita discedentibz eis refcōm ob illos indulta p̄mētia maiore cōpen
 sant. pceptionē abi piūssimū actione castigatōe? nec sola panis s;
 & sompni ipius diuinutōe durus exigentes. *xxv capitulum.*

Aput senem p̄sum in hemo uastissima cōmorantē. cū senex ioh̄s
 in gno cenobio ac multitudine frīm p̄positus adueniss;. & ab eodem ue
 lut antiquissimo sodali p̄queret quid nā p̄ omīs quadraginta ānos q̄bus
 ab eodem separat' insolitudine minime astrīb; impellat' egulz? Nūquā
 me sol ait reficientē uidit. Et ille. Nec me inquit. nātū. *Capitulum xxvi.*

Eundem senem cum alacritate rāq; ad p̄pria transmigrātem. inextimo
 anhelitu p̄otum. angū frīs circūuallantes supplicat' p̄cauentur? ut
 aliquod eis memoriale mādātū uelut hēditariū q̄dam legatum reli
 quēt p̄ qd possent ad p̄fectionis culmen p̄cepti cōpendie facilius puenire.
 Iugemiscens ille nūquā ait meam feci uolūtātē? nec quēq; docui qd p
 ul' ip̄e nō feci. *Capitulum xxvij.*

Adinūc senem machetem nōie. arbis frīm emū cōmorantē. hanc
 aduō grām diutius p̄teabz impetrasse? ut quodq; diebz ac noctibz
 agitarēt collatō sp̄italis. nūquā sōpm̄ torpore penitus laxaretur.
 Siquis v̄ detractionis ūbum seu ociosum tēptat' in ferre? in sōpm̄
 p̄tin' cōcidet. ac ne usq; ad aurū quidem eius pollutōm? uirū obloqui
 potat puenire. *Capitulum. vicesimū. octauum.*

Hic idem senex cum instrueret nos neminem diiudicare debere. intrin-
seca fuisse in quibus discussit vel reprehendit fratres. quod scilicet uia sibi in multis
parentur abscondi. quod habent in scedulis sagum. quod oleum benedictores
exposcentibus secularibus clarent. et in hec omnia se incurrisse dicebat. Nam
egritudine uine contrahens. ita dum inquit eius languore distabunt. clon-
ta doloris necessitate quam senior omnium adhortatione compulsum. abscondi eam
permutem. Cui et infirmitatis obiectum sagum quoque habere coactus sum.
Oleum et benedictores ac supplicantes dare. et per omnes exercebar utpote iudi-
cans illud ex magna cordis presumptione descendere. circumspectantibus me repen-
te secularibus multis. na constitutus sum ut alias eos enade nullatenus possem
in ante summa in et obtestationibus extorsissent ut ablato ab eis uasculo ma-
nu mea in ipso crucis signaculo supponem. Itaque se credentes benedictionis
oleum consecutos. tandem me aliquando relaxarunt. Quibus in manifeste con-
pauit est huiusmodi causis ac uicis monachum obligari. in quibus de aliis iudicare
presumpserit. Oportet enim unumquemque semetipsum tantum iudicare. et circumspecte cau-
teque in omnibus custodire. non aliorum consulationem uitamque discutere. sed in modum apostoli pre-
ceptum. Tu autem quid iudicas fratrem tuum. suo domino stat aut cadit. Et nolite iudi-
care. ut non iudicemini. In quo enim iudicio iudicaueris iudicabimini. Preter hanc e-
nim quam diximus causam. et ob hoc iudicare de aliis periculosum est. quod ignor-
antes vel necessitate. vel ratione qua illi hec in quibus offendimus aut recte co-

Hic idem senex ociosarum fabularum chabolum esse fauorem. ac spiritualium
collationum impugnatores semper existere uel declarauit indicium. Nam cum fr-
atres quibusdam de rebus necessariis ac spiritualibus disputaret. eosque uideret leto
quodam sapore dungi. non posse ab oculis suis pondus sompni deperire. ociosam
repente fabulam intrudere. Aduersus oblectationem cum eos emiglasset confestim atque
erectas aures suas habere uidit. ingemiscens ait. et tunc uel de rebus celestibus lo-
quarum. et omnium uerum oculi letali dormitione deprimebantur. at cum ociosa fabula
introuisset. omnes expugnati corpore sompni diuani excussim. Vel ex hoc ergo per-
pendite. quis non collationis illi sunt impugnatores aut quis huius instructiose in-
sidiorum existeret. Iue etenim esse manifestissime deprehenditur. qui malis ad gaudenda.
uel istam fouere. uel illam impugnare non desunt. *Capitulum. xxx.*

Nec min⁹ hoc quoq; opus fr̄s erga p̄ritatem sui cordis int̄eti? et erga
cōtemplatōm dīnam ualde solliciti. cōmemorare necessariū reor. Qu
cū ei post ānos quīdecim p̄r̄s ac m̄r̄s amicorūq; m̄ltorū dep̄n̄cia p̄nti cōplu
res epl̄e delate fuissent? accipiens gr̄adem falsachū lūtarū dūq; ap̄ semet
ip̄m uolens. q̄ntarū inq̄rit cogitatōnū causa erit in hārū l̄co? que me t
ad mane gaudū. uel ad t̄sticial̄ instructiōnas impellent? q̄ diebz horū recor
datōe qui scripserūt int̄etōm pectoris mei appōita cōtemplatōe reuocabūt.
Post q̄ntū t̄p̄s digēda est hec mental̄ cōcepta pfusio? q̄ntoq; labore rursus
iste t̄rāquillitatis repand⁹ est stat⁹. Si semel anim⁹ lūtarū p̄ motū affectū eorūq;
recensendo simones ac m̄lt⁹ q̄s tanto t̄pe deliquit. n̄m eos reuēse. ip̄sq; cōhita
te q̄d ac mente cepit int̄esse. quos p̄fecto corporalit̄ deseruisse nūq; p̄derit?
si corde eos incipiat int̄ueri. ac memoriā qm̄ sc̄lo hūc reuūciās quibz nēd⁹
mortuus abdicauit. reuūscens eadē rursus adnūsit. h̄ uolens in suo p̄
rore. n̄ solum nllam resoluē epl̄am definīuit? h̄ ne ip̄m quidē resignare.
ne salz eorū qui scripserūt uel nōia recensendo. uel m̄lt⁹ recordādo. asp̄e
sui int̄etione cessaret. Itaq; n̄ enim cōstrictum suscepit. igni tradidit con
cēnādū. ite inq̄rit cogitatōnes p̄r̄e p̄r̄ cōcōmānū. n̄ me ul̄tius ad illa
q̄ fugi reuocare temptetis. *Capitulum xxxi.*

Admirans ē abbate theoborū summa sc̄itate ac sc̄ia p̄ditum. nō solum in ac
tualī uita. s; ē noticia scriptarū qm̄ ei nō tam studiū sc̄om̄s uel lit
taturā mūdi cōtūlar? qm̄ sola p̄ritas cordis. Siquidē nūq; ip̄m q̄q; h̄c lig
ne p̄pauta n̄ba uel intelligere possz uel p̄loqui. Hic cū explanatōm cūdam
obscurissimē q̄stionis inq̄rēt? septē diebz ac noctibz mōrone in fanga
bilis p̄stare. dōn solutōm p̄pōite q̄stionis d̄no reuelante p̄gnosceret. *xxxii.*
Hic ergo quibuscūq; fr̄ibus admirandis tam p̄clarum sc̄ie eius lūm̄. et ab
eodem quosdam scriptarū sensus inq̄rentibz? ait. Monachū scriptarū
noticiā p̄rūge capiente? nequaquā debē labores suos erga cōmentarorū libz
impēdē? s; p̄ci annū uietis indultam. et intentōm cordis. erga emūdatōm
m̄torū cētū. Quibz expulsis cōfessum cordis oculi s̄blato uelamine passio
nū sac̄imenta scriptarū nālū cōtemplarent. Siquidem nobis n̄ ut essent in
cognita ut obscura. que sp̄s sancti gr̄a p̄mulgata sint? s; n̄r̄o uicio uelamine
p̄ccorū cordis oculos obnubente reddant obscura. Quibz rursū nālū redch

tal' sanitati: ipsa scriptarū scārum l'co ad cōtemplatōm iū scēle abunde & so-
la sufficiat: n̄ eos cōmentatorū institutōibz indigē: sicut oculi isti carnales ad-
dendū nullū egent doct'na: si in fūmte alusfusione ul' caligine cecitatis īmunes.
Ideo nāq; & tanta uarietas: erōnesq; mltiplos exortī sūt: qđ pleriq; minime ex-
ga p̄gatōm m̄as adhibita diligētia p̄ficientes ad m̄p̄tēradum eas: p̄p̄gite
dūe ut īmūdicia sui cordis: diūsa atq; cōtraria ut fidei ut sibi uerū sentē-
tes: ueritatē lūm cōphēdere nequuerūt. *Capm. xxxxiij.*

Hic idem cū inopinatus ad mēā cellulam m̄tēpēsta nocte uenissz. quid nam
rūdis adhuc anachorēta solus agēm: patina cōsitate latentē explorans? meq;
illico finita nesp̄tina sollempnitatē: macientē festum corp' iam reficē & mēdā-
tē p̄liatho reppulz: p̄stābens m̄tēmo corde suspiria: m̄oq; me uocitans nōie: qm̄
a m̄quit oioh̄s hora hac deo collocūt: eumq; īsemetip̄s amplectūt ac retinēt:
& tu frigidaris tāto lūmē mēti sopore resolut' Et quō nos ad hūmōdi uari-
tātē diūte patin' uirtutes & grā puocarūt: necessariū reor memorabile opus ca-
ritatis qm̄ sūm uiri archēbū hūanitate sūm expti: hūc uolūmū m̄dare: quo
p̄tāt cōmētie op̄i caritatis īserta: p̄pensus em̄tescat: pulcra uarietate disticta.
Et em̄ tūc rati deo ieiunū m̄mū efficiat: cū hoc fructibz caritatis fuit sūmānt:
Itaq; cū depalestine monast'is ad egypti oppidum qđ chiolos appliat. *xxxv.*
rudes admodū uenissēm: ibiq; plurimā tōam cenobū disciplina cōstrictam:
& optimo ordine monachorū: qui & p̄m̄us est institutū m̄rifice uidēm: alium
quoq; ordinē qui excellentior habetur idz anachorētariū cūctoy p̄comis m̄sta-
gati: sagacissimis corde m̄tē p̄p̄tūm. Hū nāq; incenodas p̄mū dūitissime
morantes: om̄ne pacē ac disc̄om̄s rēglām diligētē edocti: & hūilitatis p̄t' ac
nuditatē uirtutē possessa: adq; ad p̄m̄ū m̄ctoy vniūitate cōlūpta: cluissimū de
monū p̄lus cōgressuri penetrant hēnu p̄funda seētra. *¶* Hūc ergo p̄p̄ta uirtos
cōpientes: circa m̄li flūis alueū cōmorari: ī loco qui vno latē eodem flūile
alio maris uastitate circūdat' īnsulam reddir: nullis alijs qm̄ monachis seē-
ta experētibz habitabilem: nec em̄ cuiq; culture aptā ēē eam salūtas soli: ac
sūlitas parit arenarū. Ad hos m̄q; sūmo desidio festinātes: ultra modū sūmū
labores eoy qđ p̄plātōne uirtutū: & amore solitudis colānt admittant. Nam
ipsius aque tanta penuria p̄stringunt ut tali diligētia eam scrupulose dis-
pensent: quali nemo frugalissimoy speciem p̄ciosissimū m̄m cōsuat: & p̄cit.
Tribz nāq; milibz ut eo amplius eam dep̄dā flūis alueo necessariis usibz

aduehūt. Quod tam intualū arenosis diuisum mōtibz. laboris difficul-
tate gūssima duplicatur. *Capm. xxxv.*

His igitur uisio. cū imitatoris eoz nos ardor accēdet. p̄dictusq; archebi-
pbanissimū mē eoz. hūanitatē nos grā ad suam cellulam p̄traxissz. explo-
rato desidio nō. cōfinē se de eodem loco uelle discedē. ac nobis cellam suam
uelut ex inde migratū offerre. sese id fecūm. & si minime assuissē
assuissē. Quā rem nos & desidio cōmoratōis accēsi. & assertionibz tāti in-
ti indubitātā fidem comodātes. libentē amplexi cellam cū omni supelle-
ali utēlibusq; suscepim. Itaq; religiosa potius circūuentione paucis
diebz quibz cōstruende celle parer impendia de loco discedens. reuēsus p̄t
het aliam sibi sūno labore cōstruē. qm̄ rursus n̄ longo p̄t tempore sup-
uenientibz frībuz eodemq; desidio cupientibz ibidem cōmorari. sūmū tūc
tūc indatio cūmuentis. cū vniūis tradidit instrūntis. Ip̄e n̄ erga op̄
caritatis infatigabilis p̄seuānt. itā sibi cellam in qua cōmanēt. extruē.

Op̄ p̄cium in uidet alit quocq; eiusdem uirī caritatis. *xxxvi.*
op̄ memorie tradē. q̄ nūarium p̄cium monachi n̄ solum amētie rigore
ūm & sincerissimū retinē discōm̄ assēnt. nūc eiusdemq; uirī instrūant
exemplo. hic nāq; nō ignobili omnidū familia. ad monastium qd̄ ap̄dicto oppi-
do sine q̄mor milibz distat. mūdi h̄ ac p̄ntū affectionē cōtemptra. ap̄uli
bz annis aufugit. Ubi ita uite sue om̄ne exegit etatē. ut nūq̄m p̄roisus p̄
toros quinquaginta ānos n̄ solum uicam ex quo eḡssus est. nec fuit m̄ḡllus
n̄ uidit se tēne cuiq̄m quidem femine. ut ip̄ius matris sue cōspēxit multum.
Intēa pat̄ morte p̄uent. centū solidoz debm̄ dēliquit. Cūq; hic esset
ōi inq̄uētudinē p̄m̄s alienus. utpote qm̄ vniūis facultatibz p̄ctus ēēt
extoris. ac creditōibz tam inq̄etari neherit̄ conperit matre. Cum hic ab exā
glico illo rigore quo ante hac instatu p̄spō p̄entibz cōstituit. n̄ p̄m̄ se in
tra nonat habuisse n̄ matre. pietatis shidatōne mollit. ita se h̄c m̄em
credidit. etq; tōnerit̄ festinante op̄sse. ut mēh̄ op̄m̄ diltētiōne laxaret.
Intā monastū nāq; claustrā p̄dant̄. solū operis pensum sibi mē t̄ph
cari poposcit. & ibi p̄otū anni spaciū diebz p̄t noctibzq; desudans. de
biti modū op̄is sudore pactū cōtōibz soluens. matre om̄i m̄q̄etudinis
inuria libāuit. ita eruens eam debm̄ sactina ut nich de p̄m̄ rigore p̄e

necessitatis obtentu patetur inminui ita districtam solutam custodiunt.
ut nequa pietatis opus matris uisceribus denegaret. qui p. x. caritate
p. uis de sperant. p. uis rursus pietate cognoscent. **Capitulum xxxvii.**

Qui fiat nobis optime carus nomine symeon p. uis gra. simonis ignarus
ep. tribus ytalie comess. quidam senior erga eum utpote p. uis caritatis
opus quodam redibitoms colore cupiens exhibere. inquit abeo cur ociosus
sedet in cella. p. hoc conicies enim tam oculi puagatione. qui penuria necessarii
rerum diuina diuina non posse. etiam nunc posse impugnationes solitudinis
tolare. non enim qui propriis manibus uictum sibi inuenit fuit pare coeunt. Quo re
spondente. michi se nec posse si p. uis oculi que illic exercebant acribus opari
p. libraria manu. si tamen illud in egypti regione latinum codicem usui esse ha
bitus. Tum ille tandem nocturna occasione qua possit desiderium pietatis opus uel
debiti colore inueniri ex deo hec inuenta est inq. occasio. Nam olim quibam qui
ap. latinum hac in manu p. scriberet. Etiam habeo fratrem milicie laqueis obli
gatum. et ad p. uis latinis instructum. cui de scripturis sanctis aliq. ad legendum edifica
toms eius obtentu. transmittere cupio. Itaq. symeone hanc occasione uel ex deo obla
ta sibi gratia suscipere. senex quoq. colorem cui p. uis pietatis opus libere po
sse implere libenter amplex. confestim non solum uniuersas ei necessitates sub obtentu in
cedum totius anni conuex. uim et inbianas et mensilia q. ad scribendum necessaria erant
comportans. recepit post modum scriptum. nullis uisib. ut comodis p. uis. quippe uniu
sis in ulla regione notitia lingue huius p. uis ignarus. p. id qd hac solitudine. sup. inq.
p. uis inuenit. q. admodum et ille sine p. uis uicinia. miro sui laboris et opus ne
cessaria uel alimenta p. uis et ipse sue munificencie pietate tamq. debita necessita
te compleret. eo habundanti incedem sibi conquirens. qd ambitu maiore p. uis
grano fuit non solum uitius necessaria. uerum et opus instrumenta et opandi oc
casionem parit contulisset. **Capitulum xxxviii.**

Quo in loco ubi de ieiuniorum et continentie rigore dice. aliq. p. uis.
affectio et opa caritatis admixta uident. rursus ad p. uis reuinentes. qd
dam puerorum etate non sensu factum memorabile. opusculo huius inuenit.
Nam cum ultra omne admirationem fuit quidam de marcore. uel rem ante in
loco illo in uisam albi ioham octonimo in hemo scithi detulit. qui dispen
sationem ipsius ecclesie. reponit. beati p. uis ab eodem sibi credita gubernabat.
hic p. uis eas ad senem quendam qui in iunctionibus desti mala ualitudine

30
laborabat. p duos adulescentulos misit. Siquidem decem & octo milibz
longe ab ecclia comanebat. Qui pennis acceptis cū adcellam senis p
dicti tenderent qd ibi pfacile solet & semoribz enenire? infusa repente de
sissima nebula. tūmēte recti itinis piderūt. Cumqz tota die ac nocte
distanteret p hēni nāstare? nequaquā potuissent egrorantē cellulam
reppere? tam itinis lassitudine qm media sitiqz cōfecti. fixis genibz in
otōis officio? spm dno rediderūt. Q. p hec uestigioz indicat diutissime
pquisit. que in locis illis arenosis tāqm nūbz mpsa. signatur. donec
ea ut leui nētoz flatu. tenuis arena discurrēt rursus opati. mūeri ff
ficiis intactas ut accepant reseruisse. eligentes scilz aīam magis qm fi
dem depōm pderē. uitamqz potius amittē palem? qm semoris uiolare m

Huc unū beati martharū pferatur **Capm xxxix.** Mandatum
nobis salutare mādatū. quo libellum ieiunioz & cōtinētie tā m
ri claudat sentētia. Ita inqz debē monachū ieiunioz opam dare? ut cen
tū annis in corpore cōmoratū. ita modū animū restenare. & inuicem obli
uisci. tūciaqz respicere. dolores quoqz ac detmēta cōtempnere? tāqm cotidie
mortūm. In illo nāqz utilis & pdenqz discitō. equali mōachū dīstēctōne fa
ciens semp mcedere. n pmutens sboccatōne debilitati corpis de arduis ad
pmaosa pūpta deuolū. In hoc v mgnanimitas salutaris ualeat n solū
q uident pūa mūdi p sentis despice? unū & adūlis tūbulisqz n frangi? ex ea
uel pua nullaqz cōtinēti? illic habens desixū uigil sue mīl mīnūtū. quo
cotidie singulisqz mōmīs accētiendū esse se credit. **Incipit capla lib vi.**

De duplici pūgna adūsus spm fornicatōis. De spū fornicatōis.

De pūcipali correctione adūsus spm fornicatōis. ii.

Quānam ad supandm fornicatōis mīam. remediū p fāt cū pūnētia solitudo. iii.

Quid mīsit int pūnētiā & castitatē. & an utraqz siml habeant. iv.

Quod impūgnatō fornicatōis solo hūano studio nō posse uinci. v.

De peculiari grā dei immūne castitatis. v.

Exemplum de agone mūdiali scdm sīmonem apū. vi.

De comparatōe pūficatōis eoz qui iūteno agone cām habituri sunt. vii.

Quānam semp cordis pūritatem parare dei oculis debeamus. viii.

Qz sit mūdian pfecte & integre pūritas. ix.

Quo mōdo illūso nocturna pcedat. x.

Quod carnis puritas sine mundicia corporis nequeat obtineri. *xi*

Que sit purgationis carnalis prima custodia. *xii*

Quod non laudem studeamus texere castitatis. sed effectum eius exponere. *xiii*

Quod specialiter castitatis uirtus ab apostolo scilicet monacha nuncupetur. *xiiii*

De alio apostoli testimonio super eadem scilicet monacha castitatis. *xv*

Quod spes sublimioris premii debeat custodiam castitatis augere. *xvi*

Quod sicut absque humilitate castitas obtineri non potest. ita sine castitate scientia. *xvii*

Sententia sancti basilii de qualitate uirginitatis sine. *xviii*

Qui finis uel integritas ac puritas sit. *xix* *Primum mentis excoctio. xxi*

Quoniam admodum perfecte puritas statim retinere possumus. *xx*

Usque adque modum possit integritas corporis in preduci. ut quod indicium sit adpre

Remedia curationis. quibus perfecta possit cordis et corporis nostri puritas permanere. *xxi*

Secundum nobis traditionem patrum Incipit de spiritu fornicationis.

Saduersus spiritum fornicationis? Etiam est longum precium ac diuturnum. et perperam
atque adpreu delectum? immane bellum. Et quod eum apostolus probat tempore
impugnare incipiat hominum genus. non nisi prius tota uicia superent. extingui
tur. Duplex namque est obpugnatio. gemino armata incido. coarsurgens ad
preu. Et idcirco similis ei gemina et acie resistendum. Siquidem ut morbo
carnalis atque coactum uirtus adquirit. ita non utique prius dimicantibus nequit de
bellari. Nec enim sufficit solum corporale ieiunium adcoquenda ut possidendam perfecte
castimonia puritate. non precessit coactio spiritus. et oratio contra hunc immundissimum spiritum ple
uans. Deinde continuata meditatio scripturarum. hunc non sicut spiritalis aduersa la
bor et opusque manuum. instabiles cordis purgationes coarcent ac reuocant. Et
an omnia fundata sunt humilitas nostra. sine qua nulli penitus uicium potest uicium

Principaliter enim uicium huius correctio *Capitulum. ii.* *Triumphus adquirit.*

P de cordis perfectione descendit? ex quo et huius morbi uirtus christi uoce pre
re signatur. De corde inquit exierit cogitationes male? homicidia adulteria forni
cationes furta. falsa testimonio. et cetera. Illud ergo est primum expiandum. unde for
uita mortisque manare cognoscatur. Dicente salomone. omni custodia sua tuum cor
exhul enim sunt exitus uite. raro enim eius arduo atque impio famulatur. Et idcir

co summo studio parsimonia ieiuniorum sectanda est. ne escarum habundantia
refecta caro. preceptis anime salutaribus aduersata. rectorem suum spiritum deiciat inso-
lescens. Ceterum si omnem summam in castigatione carni corporis collocemus. anima non solum
a carnis uicibus ieiunare. sed meditatione diuina et spiritualibus studiis occupata. nequaquam
ad illud sublimissimum et integritatis fastigium potuerit ascendere. ideo quod in nobis est
principale. pietate nostra corporis infestante. Oportet ergo nos mundare prius uicem
suam dominum id quod in eis est calicis et patris. ut fiat et id quod defors est mundum. eo

De in cetera uicia et usu hominum et exercitiis cotidiano purgari *Capitulum. iij.*
solent. et quodam ipsius lapsus offensione curari. ut puta uice. tristitie. impatie.
languore meditatione cordis ac pingui sollicitudine. frim et frequentia et assidua pmo
causa sanat. Unde comota manifestantur sepius. et crebris argumētis oculis pue-
niunt ad salutem. Hic et morbus corporis afflictio. et contumacia cordis. solitudine quoque
ac remotio indiget. ut possit ad integrum sanitatis statum. perniosa estum febris de-
posita puenire. Sicut plerumque etiam egitudine laborantibus. utile est cibi negum. ne
oculorum quidem ipsorum obtutibus offerantur. ne quod asperius occasione desiderium eis letale
signat. ita plimum. fert ad depellendum hunc spiritalem morbum. quies ac solitu-
do. ut mens egra. imo diuisa figuris impellata. ad priorem pueniens. si platis i-
tutem. facilius pestiferum. acupie fomitem radiat possit euadere. *Capitulum. . iij.*

Demo tamen ex hoc negare nos puerit. et in congregatione frim positos inueniri
continentes. et pfacile posse si pferre. Aluit enim est continentem esse. id est enbpartu.
Aluit castum. et ut ita dicam in affectum integritatis uel incorruptionis transire. quod
de a non. que ut illis solis tribuit. maxime qui fingunt ut carne ut mente pducant.
ut utique iohannis monito testamento. inuerti helios quoque iherimas et daniel fuisse nos-
cant. In quorum gradu huius quoque non minime reputabuntur qui per expunita corrup-
tionis. ad similem pietatis statum. p laborem longum et induriam integritate mentis et
corporis puenierunt. et aculeos carnis non tam impugnatore acupiscentie turpis. quia
ne tamen modo motu sentiant. Quae statum dicam difficile possit in hominibus turbas
apprehendi. Unde et impossibile sit vnicuique non nostra finia expectet agnosce. sed co-
scie sue rimetur examine. Ceterum continentem multos existere non dubitamus. qui in
pignatorem carnis quam uel raro ut cottidie sustinet. seu metum iehene. seu desiderio
regni celorum extinguunt atque copescunt. quos seniores sicut pnuiciant posse non pe-
niunt in certum obitum uitorum. ita securos et in sanctiarios semper existere non posse de-
finiunt. Necesse est enim quaeque in colluctatione possumus quimus frequent aduersari

enclitica.

uicet ac super? & ipm tam aliquando turbare. *Capitulum . v .*

Ova propt? si nobis cordi est agone spiritalem cu aplo legitime dectare? huc mundissimu spm superare omi mris intentione u nris uiribz asidentes. fz opitulatione dni festinem. Tam diu naqz hoc iudicio aiam necesse est impugnari don se bellum gere sup mtes suas agnoscat? nec labore ut studio pprio. uictoriam obtine se posse. n dnm finit auxilio & prectione suffulta. *Capm . vi .*

Et reuera cum uionibz uirtutu pfectibz. & cunctoz expugnacione mtoz. dnm sit gra atqz uictoria. in hoc pcpue peculiariz bnficiu dei. ac speciale donu expu rti sententia. & expunicto pgarionis ipius manifestissime declaratur. his qui eam meruerit posside. Q uodam eni exur decarne & in corpore pmoarenti. & ultra nam est fragili carne circudata. carnis aculeos no sentit. Et idcirco impossi ble est hominem suis ut ita dixim pems ad tam pcellim celesteqz pnuu sbuola re? n eum gra dni dehte oeno munie castitatis ad uexit. Nulla etenim uirtute ta ppe carnales hoies spitalibz anglis imitacione pnsationis equatur? qui mto & gra castitatis. p qm adhuc mra degentes. hnt scdm aplm municiu mcelis. Q uod depota corruptela carnali habitos scos pmutat in futuru. hic iam in carne fragili possidentes. *Capm . vii .*

Audi quid dicat apls. Omis qui i agone attendit? ab omibz se abstinet. A quibz oibz dixit mqranti? ut possit nos spualis agons instctio copacione carnalis acquiri. Illi etenim qui in hoc agone uisibili student legitime dectare? mredi omibz escis quas desidii libido suggessit. n hnt facultate? fz illis tm qz eorudem etamnuu statuit disciplina. Et n solum mredictis escis & eberate. oiqz crapula eos necesse est abstinere? n n & cuncta inercia & ocio atqz desidra. ut coti dianus execacis nigrqz meditacione ur eoz possit accescere. Et ita omi solham que ac cticia. negociisqz secularibz. affectu & ope pugnati efficiunt alieni? ut p? exercituu discipline nichil aliud nouit. n nlli mundiali cure pemit implerent. ab eo tm qui etam p fider spantes cotidianu mct? sbam? et torione glam. Condigna qz pnia uictorie laude coquunt. atqz in tm se micos ab omi cotus pollutione custodiunt? ut cum se pamt agonu etam nu. nequa forsitan p sompnu nocturna delusi fallacia. uires minuatur mto tpe coquisitas? lammis plubels renu coregant loca? quo salz metalli rigor genitalibz mbris applicat? obscenos humores ualeat inhibere? melli gentes se pauldubio esse uincendos. n iam posse pportum etam depit? u bz ad imple si pnsam pndiacie soliditate fallax noxie uoluptatis ymago *Corrupt.*

taque si agonus mundialis intellexim disciplina cui exemplo bz . vii .
apls. nos uoluit erudire. docens quia in illa sit obsuato. quia diligetia.
quia custodia. quid nos aueniet face. qua pitate oportebit custodire nri
corpis atqz aie castitate. quos necesse est cotidie sac sanctis agni caribus
uesci. qd nemine in mundum attinge & uetus legis pcepta pntur. Iuleum
co naqz ita pcepit. Omnis mundus manducab carnes. Et aia qamqz comedit
de caribus sacrifici salutaris qd est clu. iniqua e immundicia pibit coram dno.
Quantum est ig integrans mun. sine quo & illi qui erant sbneci testamto.
sacris rpias n potant mtesse. & qui mundi hui corruptibilem corona capi
ut adipisci nequeunt coronari. **Capitulum. viii.**

taque om custodia. cordis nri sunt latebre pmi expiande. Quod em illi mcor
pous pitate cupit assequi. nos debend. & marchanis sac posside. m q dñs arbit
atqz agonetetha residens. pugna cursus & etamus nri iugit spectat. ut ea que
in ppanilo horrendi ad mte ne mtrinsed quidem coalesce incauta cogitade
paciam. & mqbz huana agnitione cofundim. ne oclia quide conidentia pollua
m. Que licz possit hom pite notia. scy tam angloy. ipiusqz dei opis sci
entia qm nulla sbfuguit seeta. latere non potit. **Capitulum. viii.**

Quis pitalis hoc erit euident indicu ac plena pbatio. si ut nulla ymago
decipies. quietis nobis & insoporem laxatis occurrat. ut ete mepellans nulos
capite mos ualeat excitare. Licz em ad plena peti noxam talis amotio mini
me reputet. tam uedui pte nris indicu est. nec adpuit excoeti mci ma
nifestatio. cu pfallaces ymagines huiusmodi opatur illusio. **Capitulum. ix.**

Qualitas em cogitatu q distentibz diei negligent custodit pbatur quiete
noctia. Et idcirco cu mtesit aliqua illusio. no culpa sompni edenda est
sz negligentia ipis pcedentis. & manifestatio morbi latentis mtrinsed. Que
n prmit noctis hora prurur. sz mtrins aie recoditu sibus. ad entis supfiat
sopni refcone pduy arguens occultas estua febres. qd p totu diei spatu nox
us cogitatuibz passi cotraim. vt solent male qqz ualitudines corporz no ea
colligi tepestare in qua uident emgere. sz negligentia pita ipis adquisite. qui
passus quis impudente ofis cotariis noxios humores subimet letalesqz cotax.

Deoqz huius gnis creator & coctor dñs apificu sui **Capitulum. xi.**
nam p omibz emdatomqz cognoscens. illic cam adhibuit medicine. unde cau
sal morbi pnapali nonat emanare. Quicqz mequies uidit mliere ad coai
piscenda eam iam mechat & eam mcorde suo. Petulantes oculos notant.

n̄ tam eos arguit. qm̄ illū mīiorem sensum qui officio eoz male
ad uidendū. Cor nāq; est egrum. & sanāū libidinis reſo. qđ ad cōcupiſcē
dū uidet. Beneficiū intūctū recte ſubinet acceſſum. ſuo uicio
ad opm̄ p̄uoz mūltā cōtorquēs. & in ſemetipſo rēdītū cōcupiſcētie mor
bū. cōtemplatōis occōne p̄ducens. Idcirco ḡ hūc p̄cipitur ſalutare m̄a
dātū. cui uicio poſſim̄ languor uisus occaſione p̄cedit. Non em̄ dicit. Oī
custodia ſua oculos tuos. qđ utiq; oportuit p̄ncipalr̄ custodiri. ſi exiſt cō
cupiſcē p̄diter affectus. Nūc em̄ amplius oculi qm̄ ſimplex aīe p̄bent inſionis
officiū. ſ; dicit. Om̄ custodia ſua tū cor. illi potiffimū impōta mediana.
qđ utiq; abuti pot̄ odoz mūltio. *Capm̄. . xiiij.*

Hec iḡ erit p̄gatiōis huius prima custodia. ut cum m̄ta n̄re memoria
ſexus feminei p̄ ſubilem ſuggeſtiōe dyabolice calliditatis obrepiſit. pri
mū recordatiōe p̄miſſa. mat̄. ſororū ut p̄entū. ſeu ēre feminarū ſcārū
q̄ntocū eam de n̄ris reſeſſibz extrūdē ſeſtinem̄. ne ſi fuerim̄ mea dūitatis
imorant̄ occaſione ſexus ſem̄ indept̄os. illex malez ad eaſ p̄ſonas exinde ſc
tū deſoluat ac p̄cipitet m̄tem. p̄ quas noxias cogitatiōes poſſit inſere.
Quā obrem illud p̄cepti iugit̄ meminiſſe debemus. om̄ custodia ſua tū
cor. Et ſcđm̄ dei p̄ncipale m̄datū ſollicite ſp̄entis obſuare noxiū caput.
idz cogitatiōnū malarū p̄ncipia. quibz ſp̄ere m̄aiam n̄ram dyabolus
tēptat. nec ſimam̄ p̄ negligentia penetrare in cor n̄m. reliqū em̄ corp̄
idz oblectatiōis aſſenſum. Qm̄ pauldubio ſi ſiūt inſomniſſus. morſu m̄tu
lento m̄tem m̄tinet captiuitatē. Eūgentes & p̄ccōres t̄re n̄re. idz ſen
ſus carnales in matutinis ſui or̄s nos aporet extingūe. & dū adhuc p̄mili
ſunt. aliūde filios babilonis adpetam̄. Qm̄ niſi dnm̄ tēntum ſunt ſiūt
necati. aduſa p̄ combennā in p̄miciem n̄ram ualidiores inſurgēt. aut ēre
n̄ ſine m̄gno gemitu & labore n̄cent. Dum em̄ fortis ſp̄e ſc̄z n̄r domum
ſuā custodit armar̄ reſeſſus cordis ſui dei timore p̄muniēs. in pace erit om̄s
ſc̄a em̄ idz emolūm̄ta labor ac ūtutes longo tpe cōquiſite. Si aut̄ fortis
ſup̄ueniēs inſit eum. idz dyabolus. cogitatiōnū aſenſu. arma em̄s dūq̄net
in quibz cōfidebat. idz memoriā ſcriptarū ut timore dei. Et ſp̄olia em̄s
dūidet. ūtū ſc̄z m̄ta p̄ cōtūta inſcia queq; diſſipens. *Capm̄ xiiii.*

Et ut cūcta p̄ream que in ſanctis ſcriptis ob laudem ūtūis huius in
ſerta ſunt. Non em̄ p̄dūm̄ est in laudem tēxere caſtarat̄. ſ; de q̄
itate ip̄ius ut q̄admodū adq̄iri & custodiri debeat. qui ne ſit ſim̄s

quis? patrum traditionibus explicare. Unam tamen ponam apostoli beati suam quae
pareat qualiter illam thessalonicensibus scribens utitur pauliter uniusque. tali eam
ubi nobilitate commendans. *Capitulum xv.*

Hec est inquit voluntas dei sanctificatio vestra. Et ne forte dubium nobis relin-
quatur vel obscurum quid ista sanctificationem voluit appellare. nam iusticiam an-
ticitate. an humilitate. an pacem. In omnibus enim virtutibus creditur adquiri sanctifica-
tio. Infertur et manifeste designat quid ipse sanctificationem voluit appellare. Hec est
voluntas dei sanctificatio vestra ut abstineatis vos inquit a fornicatione. ut sciat unus-
quisque vestrum nas suum possidere in honore et sanctificatione. non in passione desiderii sicut et
gentes quae ignorant dominum. Vide quibus eam laudibus persequatur honore vestri id est cor-
poris vestri. et sanctificationem appellans eam. Igitur ecclesiasticus qui in passione desiderii est. in
ignominia et immundicia consistit. et alienus a sanctificatione nascitur. Tunc quoque per pauca
infertur. rursus eam sanctimoniam pronuntians. Non enim vocavit nos deus in ignominiam.
sed in sanctimoniam. Itaque qui habet spiritum. non hominem spiritus sed dominum. qui et dedit spiritum suum
sanctum in nobis. auctoritate precepto suo ininvocabilem fuerit dicens. Qui habet spiritum id est
que de sanctimoniam profanitas sunt. non hominem spiritus. hoc est me qui habet precipio. sed dominum qui
in me loquitur. qui et spiritum suo sancto cor vestrum habitaculum deputavit. Perinde simpliciter
vobis ac patribus quibus eam preceperunt. quibus extulit laudibus. primum nomen habet sanctifica-
tionem ipse tribuendo. Deinde per hanc asserens nos non corporis immundicia liberandum.
Tertio. quod abiecta ignominia et contumelia in honore sit et sanctificatione mensurum.
Postremo. que summa est perfecti primum ac beatitudinis remunerationis. per hanc habita-
tione spiritus sancti spiritum fore designavit. *Capitulum xvi.*

Et licet ad finem libelli tendat oratio. aliter adhuc simile hunc praefatum eius
apostoli testimonium ponit. Adhebreos namque scribens. pacem inquit sectamini cum omnibus
et sanctimoniam. sine qua nemo videbit dominum. hic quoque evidenter sunt sanctimoniam quae
solet integritate mentis. ut puritatem corporis appellare. pronuntians dominum penitus videri
non posse. Similiter et hic infertur. eundem sensum explanans ne quis fornicator aut
itaque quantum sibi hinc celestis gratiae. *Capitulum xvii.*

Testis est primum. castitatis. tanto gravioribus adversariorum insidiis lacessitur. Et ideo
pensum nobis est non solum continentia corporis. sed et continentia cordis assiduus oratio
vultu gemmibus adhibenda. non cibum carnis vestrae quae rex babilonis centum fug-
gestionum carnalium succedere non desinit. descendente in corda vestra tunc sancti spiritus ex-
tinguat. Ut enim hanc semorem autem apprehendi non posse nisi prius habitans in corde
fundamenta fuerint collocata. ita nec quod forte quidem vestra sanctae puritatis posse

definiunt. donec penetrabilibus anime nostre radicibus in eam huiusmodi insederit. Et possibile quidem esse integritatem sine seculo gratia reperi. Impossibile vero sciam spiritalem sine integritatis castimonia possideri. quia et diuisa sunt dona. et non omnibus una gratia spiritus sancti tribuitur. sed ad quoniam se unquam studio ut industria sua dignum apud quoslibet probauerit. Denique cum in omnibus apostolis sanctis uis integritatis perfecta fuisse credatur habundantius tamen sancte donum exubant in paulo? quia se ad hanc apostoli tollere studio atque industria impauit. *Capitulum. XXVII.*

Pertur sancti basylii cesariensis episcopi distincta sententia. Et mulierem inquit ignoro? et uirgo non sum. In tantum melius incorruptio carnis. non tam minus esse abstinentia quam integritate cordis? que uero incorrupta perpetuo castimonia corporis ut amore dei ut castitatis amore custodit. *Capitulum. XXVIII.*

Itaque hic est integritatis finis. ac perfecta probatio. si quiescentibus nobis titilla et uoluptatis nulla subrepsit. ac per necessitatem uero nobis in conscientia coactione egeretur obscene. Quas sicut absque per omnia et impetum amputare super uiam est. ita reuocare ad inenitabilem iustitiamque non necessitate. summe uirtutis. quod pulsare moachum duobus inpositis mensuris solis. Quod tamen dum sit secundum uiam experientiam. non secundum sententiam seniorum. aquibus et hec memoriam tuis inducere admodum iudicabant angustie. ne si hoc modo quod ab ipso preceptum uolumus exponere et forte qui per negligentiam suam. ut remissioni studio putare hanc uiam ex parte sunt? incredibilia ut impossibilia de scripsisse edam.

Quem statim ita tenere perpetuo possumus. ac nunquam natalem. *Capitulum. XXIX.* modum uero tempus excedere superius reprehensum? si dum non solum sector ac tum uirorum. uirum et cogitationum ciuitatem diurnam per nocturnamque inspicere esse et conscientiam cogitemus? ac pro omnibus que in uero corde uisuntur. sicut per factis et opibus nostris rationem nos ei reddendos esse credamus. *XXXI.*

Hec uis igitur festinandum nobis est? et eo uis aduersus anime motum ut carnis in continua pugnationem. donec ista carnis conditio necessitate non expleat. non suscitaret uoluptatem coactam. exubantiam sine ullo periculo uoxaque pellens. non pugna suscitans castitatem. Etiam mens dum ad huc dormiens ymaginem uisione deludet? uonit se uidentem ad integram perfectam castitatem

Tantum illusiones hec ne dormientibus quidem nobis. *XXXII.* Per octiduum. ibi ripera ualeant? equale modumque est semper tenendum ieiunium. Quisquam enim insaniam distinctio excessit? necesse est ut modum qui remissionis excedat. Quia inegalitate de tend. ob hoc tranquillitatis planissimo statu sine dubio re-

nocabitur nunc quidem nimia in amicitia defectus. ut autem cibo penesiore dist
entur. Cum in mutatioe siquidem restituius. qualitate quippe pietatis nostre necesse est
mutari. Deinde ingus humilitas. ac pacia cordis adhibenda speciosus est. atque
intenta aduersus nam ut ceteras passionis pociem canio. Ubi enim furor insid
ne libidinis quippe necesse est incendium penetrare. Aure omnia vero purgat necessaria
et sollicitudo nocturna. Nam sicut pietas et custodia diei nocturnam ipsam casti
tate. ita nocturne vigilie cordi pietatis et obseruatoe diuine. statum solidissimum roborem promittunt.

Quod pugnatum sit bellum filargurie et eadem non sit. Incipit capla libri vii.

in hore naturalis ut cetera uicia. Quam perniciosus sit morbus filargurie.

Que nobis inuicem ualibus sit utilitas. De filarguria.

Quod melle nobis quedam ualia uicia sine creatoris dicant inuicia.

De uiciis que extra naturalem motum nostrum uicio contrahuntur.

Receptus semel filargurie morbus quam difficile pellat. Et manere non possit.

Ubi initus filarguria generetur. ut quorum malorum sit eadem peccatrix.

Quod filarguria omnes uirtutes impediatur. Quod moachi habent pecunias in cenobio per

Quod filargurie laborem subeat desertor monasterii. qui ante plenissimis opibus inuicabat.

Quod occasione custodiende pecunie feniarum omnibus requirantur.

Quod exemplum cuiusdam tepidi moachi filargurie laqueis obligati.

Quod consant seniores iunioribus in deuidatone nostrorum.

Ubi exemplis morbus filargurie triplex esse doceatur.

Male renuicians aut renuiciante. quod diffat.

Quis testimonium colore se tueatur qui exui facultatibus suis noluit.

De renuiciatone apostolorum et ecclesie promittit. xxvii.

Quod si apostolos imitari uelimus non debeamus nostris diffinitibus nunc sed illorum exempla sectari.

Sententia sancti Basilii episcopi aduersus syncretum placita. xxviii.

Quod uia ignominiosum sit a filarguria supponi. Quod admodum supponda sit filarguria.

Quod possit quis et non habens pecunias filargurius iudicari. Exemplum de iuda. xxix.

Quod filarguria nisi nuditate nuda non possit. Et docet in resumo quod renuicians abdicat.

De exitu ananie et saphire et iude. quod filarguria impellente subiectiunt. xxx.

Quod lepram autem infat spiritalem. Testimonia de scripturis quibus per secom desiderant.

Quod aduersus filarguriam in tona non aliter possit non nuditate adquire.

Quod admodum possit nuditas amonacho retentari. xxxi.

Quod ne remedia contra morbum filargurie. Quod non possit quis filarguriam

nunc non in cenobio perseuerare. Et quod admodum possit ibidem permanere. Am.

tertius nobis est conflictus aduersus filarguriam. **Capm.**
quia nos amore pecuniarum possumus apellare. **primum**
peregrinum bellum et extra nam si aliunde in monacho su-
munt principium qui de corrupte ac epide meritis ignavia. Et plerique in
itio abrenuntiationis male arcepto. et erga domini repido amore fidato.

Leta namque uitorum incitantia humane inserta ne. uel ingenua uidentur in
nobis habere principia et quodam in miscata carni. ipique ipemodum coeua nati-
uitati. discretionis boni malique proueniunt et licet prima arripiat hominem. longo
et v morbo postius superuenies. **.ii.** Etiam labore inuicuntur.

et extrinsecus accedens anime quanto facilius causi potest ac respiciunt. tanto negle-
ctus et incommisus semel cordi. fit periculosior cunctis. distalibusque pellit. Ma-
lorum namque omnium efficit radice. multiplices fructificans fomites uitorum. ut puta

Donue uidentur. non solum inpueris. **.iii.** Et carnis simplices motus.
in quibus adhuc innocentia boni malique prouenit discretionem uim inpueris lac-
tantibus. Qui cum ne uicium quidem ulli libidinis in semetipsis habeant.
motus carnis uali incitantia in melle designant. Ire quique aculeos truces.
nunc similes inpueris iam uigere conspiciunt. et antequam pacis uirtute agno-
scent inuicem enim eos commoueri. et ubi sentire et proci promethas in-
rogant. ac nunquam cum desint uirtutis. uoluntas tamen ultionis nostra instigante
non deest. Sicut hoc dico quo uoce nam conditum inculpam sed quo asseram
motus hos qui procedunt ex nobis quosdam quidem utilitatis causa nobis insertos.
quosdam uero negligencie uicio. ac male uoluntatis arbitrio extrinsecus induci. Namque
huius quos super diximus motus carnales ob reparandum sobolis et posteritatis propage
suscitandam. ueluti sunt corpori nostro prudentia carnis inserta. non ad perpetuanda fla-
gitia stuprorum et adultaria. que legis et auctoritate dampnant. Ire et aculeos
nunc saluberrime nobis intelligimus arboros. ut nostris uiciis et erroribus indigna-
tes. uirtutibus potius ac spiritualibus studiis occupemur. omne caritatem deo. et pacem
nostris fratribus exhibentes. Tristitiae quoque utilitas quanta sit nonnumquam que in
cetera uicia cum inuicem affertur est mutata numeratur. Est enim et secundum di-
tinoem per necessarium et secundum scilicet ad modum periculosam. ut docet apostolus dicens.

Que enim secundum dominum et christum pernam ad saltem stabilem operatur. Sicut autem tristitia
non ergo si diximus hos motus **Capm. .iiii.** Et morte operatur.
a creatore nobis insertos. ex eo culpabilis ille uidebitur sed si nequit his
ab una malum eos ad noxia potius multa detergere. et ueluti per instructa

ofis ac fclarihus lucris. n̄ p̄salutari p̄m̄a & uitōy correctione itari.
Uel ēre si nō nobismetip̄is uile. s; cōtra m̄dcm̄ dñi m̄is fribus n̄alca
mur. Et si fūm̄ quā ad necessariū & uile m̄stium cōduti. ad necē
nolūt m̄fontiū detorque. n̄ ex hoc infamabit m̄tē cōditore. si qđ ille
ad usum bñ utendi aptū ac necessariū p̄stitit. ille hoc usus s; ad nocē

Dicimus tam̄ qđam uita sine ulla *Capm̄ v.* *Edum*
p̄cedente n̄ali occasione cōcresce. s; solus corrupte ac male uolum
tatis arbitrio. ut est in uidiē. ip̄isq; & filargine. Q ne cū nulla habeat
i nobis de n̄ali in sanctu p̄ncipia. extrinsecus cōtrahim̄. Q ne tñ qñ
tū facilia sūt ad cāledm̄. & oportuna ad declinādū. tñ occupatā mēte
atq; possessam m̄sam faciāt. vixq; ad sanitatis cōcedunt remedia p̄ue
nire. Sine qđ nō mēnt̄ cārī celi mediana. qm̄ ab hīs sauciati sūt. quos t
ignorare ut uirare ut facillime uicē potuerūt. ut ēre q; male fundati ūtu
m̄ structam. & p̄fctiom̄ culm̄ suscipe indigim̄ sūt. *Capm̄. vj.*

Quam obrem uilli uilis desptisq; uideat huc morbi. qui sicut pot̄ p̄faci
le declinari. ita si quēpiā possedit ad sanitatis remedia nix p̄uenire cō
cedit. s; exceptacm̄ n̄aq; est n̄rōy malozq; oīm̄ radix. & inextricabilis
nequitiē fomes efficit̄ dicere ap̄lo. Radix oīm̄ maloz filargia. idz amor
et iḡ cū remissam tepidamq; mōachi possedit. *vj.* *¶ pecunie.*
Herem̄ p̄m̄is en̄ in exigua sūma sollicitas. uistos quosdam & uel rōna
biles ei colores obq̄s ut resuare s; aliq; pecunie debeat. ut p̄are describit. Nā
rea que p̄bent̄ m̄mōastio qñt̄ n̄ esse sufficientia. & sano robustoq; corpe
nix posse tollari. quid faciendū. Si ualitudo mala em̄sit & recōditū n̄ fuit
aliq; peculiare quo sustentet̄ infirmitas. p̄statōm̄ esse p̄remiē. & negli
gentiā erga egritātes maxiam. Si ip̄um aliq; nō fuit q; cura corp̄is ua
leat adhibi. miseri esse monend̄. Ip̄m̄ & uestim̄tū n̄ suffice q; p̄beat. n̄ p̄
curauit ūde sibi alit̄ ualeat exhibe. Postmo n̄ dñi posse i eodem loco v
mōastio cōmorari. & n̄ p̄uiri sibi matrici sup̄t̄ euectionisq; m̄smarine
m̄cedem̄ n̄ posse cū nolūt m̄smigre. & necessitate inopie coartatū labo
riosa ac misābilem absq; ullo p̄fectu uita iugit̄ tollam̄. Inopem q; q
se semp ac nudū nō sine n̄pperto aliena s̄ba sustinēdū. Itaq; cū hūice
modi cogitatōibz laq̄ant̄ m̄tem. q̄lit̄ vñ saltem denariū adquire possit
excoḡnat. Tum peculiare op̄ q; exerceat abbate nescio. sollicita m̄te p̄q
nt̄. Q uidens clam & optato tandem potit̄ nūmo. qualr̄ eū d̄uplicet

acutus uehementiq; torquet. Ubi enī reponat cuius enī credat ambiguus.
Deinde quid ex eo enī. qualicūq; illum cōmicio ualeat duplicare. cura gmo
te distendi. Cumq; illi x hoc exuoto cessit q̄uidior famel aēscat aurī tā
roq; uehementior fuscatur q̄nto x summa lucē maior apponit. Cum pecunia x
enī intra longēua p̄mittit. sentit incūa. in firmitates diūse. atq; p̄lyet q̄
n̄ maior summa inuēture fuit p̄pata. colari in sentia nō possunt. Agitur maq;
infelix aīa. spem̄tis nexib; obligata. dum mānam male cōcretā nequiore
cura cōcupiscit angē. pestem sibi qua duras mislamet ip̄a p̄mittit totaq;
lucē cogitandē possēssa. nichil aliud respicit cordis inuētu. qm̄ unde pecuniā
pare ualeat. p̄ qm̄ possit de mōdali disciplina q̄ntocius enolare. Nullam ex
hibens fidem ubi potuit nūmū spes aliqua resurgē. Phac n̄ in daturū p̄u
ri. n̄ furti facin̄ admittē p̄houescat. Non fidem frangē. n̄ inādie noxio
furore supplet. si quoq; alle q̄stus decidit. n̄ honestatis. nō hūilitatis modum
rūscendē p̄houescat. Fitq; ei pōnia ut aliis uenit. ita hūc aurū. x spes lucē
p̄do. Unde b̄s ap̄s h̄ morbi noxia uenena p̄spiciēs. n̄ solum eā iudicē eē oīm
maloy. v̄m x ydoly sūritū p̄nūciā dicens. Et auaricia qd̄ in ḡco dicit filar
gria. q̄ x simlācy sūnt. Cernis iḡ adq̄ntā labem uibet h̄ p̄ gradus singlos
crescat. ut x ydoly ut simlācy sūnt ap̄li uoce p̄nūcietur. eo qd̄ figura
rei x ymagine p̄missa. qm̄ deuote sūuens dño i mādam in semetip̄o debu
it custodire. hōm figurat m̄p̄lās auro diligē p̄do maluit x tueri. **viii.**

Talibus igitur decessionū p̄fibus inderis crescens. nullam deuiceps hūi
tatis. nullam caritatis. nullam obedie. nō dicā iūritē. s; imbram. quidē re
nē. x tendit. indignat ad oīa x ad singla opa nūmū atq; suspirat. Nullaq;
iam reuētia resuata. uelut equus dissimul̄ ad p̄cipitiū ferrur. in frenis. n̄
uictu cotidiano. n̄ soluto indūto cōtent. nō se diuī hec colārū eē
testatur. dūq; n̄ ibi solūmodo eē p̄clamat. n̄ salutē suam i illo tū loco eē

Itaq; instabilitatis sue uiancū habens nūmos **Capm. ix.** Cōclusam.
in quoy p̄sidio alarū s; m̄ltar aptabit. iamq; ad m̄lū iugūdū patit. insolē
t̄ ad oīa p̄cepta responder. x tamq̄m p̄gnūm extānētiq; se gerens. q̄cūq;
indigentia correctione p̄spexit. negligit atq; x temptat. Cumq; furtū possi
deat reconditā pecuniā. ne calcaōm̄ quidē ac uestim̄ta se h̄re cōq̄nunt.
darq; sibi tardius indignat. ac si forte dispensandē semons ei p̄as qm̄
nich penit h̄re cognoscat aliq; hoy fuit m̄p̄tū. maiorib; ne stimulis i
ardescat. seq; despicia uelut extānēti putat. n̄ ad ullū op̄ manū suas aco

modare cōtendit. **R**eprehendit oīa que necessario sūt mōastū appellat ual-
tas. deinde occasiones quibz offendit ut uita debeat studioso p̄quiri.
ne leuit. motus de cenobii disciplina uideat exire. **N**ec solus tam insinuat
cōtendit. ne tamq̄m suo iūdo deseruisse ēdatur. quos pometit susurritōibz
clandestinis depuare nō desinit. **Q**uod si et ip̄s aspiat itinis seu nauigatōis
ei intēlusit cōmeantū. p̄ omē illud t̄p̄s suspens. anxioq̄ residens corde. iticias
sera ut exitate nō cessat. **D**iscelsus solatiū et excusatōm leuitans. nō se alit̄ cre-
dens q̄m nota ut macula mōasteriū reprimam. **Capm. x.**

Agnus itaq̄ facibz pecuniarū suarū maḡ ac magis accēsus. q̄ possesse nūq̄m
mōachū ut mōastio reside ut mūle s̄bregle institutōe p̄mittit. Cumq̄ ex
inde eū uel feralis q̄dam bestia decetu gregis sepm̄ pecus. opertum p̄cede.
destitutōne sodalitū fecit. et deuoratōi facilem cōmūnū p̄uatiōne redchit
eū qui p̄us opa mōastū lema exēcere despectat. die ac nocte t̄p̄e q̄stus in
frangibilē laborare cōpellit. **N**on oīom̄ sollempnia. n̄ ieiuniorū modū nō
vigiliarū reglam. custodire p̄mittit. n̄ honestatū mēte. p̄mōi exp̄le officia
sunt. dum in ut auaricie rabiem faciat. ut cottidianis v̄sibz possit occ̄-
rere. cupiditatis ignem dñi adquirendo exstinguendum credit accendens. **II.**

Hic iam simili p̄ ab̄sptū p̄cipit lapsi. utenocabi ruina fertur ad
mortem. Et nō p̄tenti soli posside quas ut nūq̄m habuerat. ut mīto malo
relinquant pecunias. inquirunt p̄mūma feminarū que debeant ea que male cō-
gesta ut tērenta sunt custodire. Tantisq̄ se occupatōibz noxiis ac p̄miciis i-
uolunt. ut v̄s ad p̄fundū m̄fū deuoluti. dñi adquiescē illi ap̄lice s̄nie tēnuūt
ut habentes metū et uestitū is p̄tenti q̄ mōastū frugalitas exhibebat. s̄z no-
lentes diuites s̄i macat in p̄p̄ratōm et laq̄um dñi. et desideria multa et inuicia et
noxia que ingūt hōies m̄m̄tū et p̄dicatione. **R**adix eū om̄i malorū et cupidi-
tas. idē filargia. q̄m quidam appetetes extauerūt a fide et inseruerūt se dolonibz.

Non ignoro quēdam qui semetip̄m autumant. **Capm. xij.** Similis
mōachū sibi qd̄ et deius de p̄fōne blandit. **Q**ui receptus in cenobio cū
asuo monētur abbate. ne reuoluet ad illa q̄ renūcians abdicarat. seseq̄ de
radice om̄i malorū filargia. tēnusq̄ laqueis expeditur. ac si mallet p̄stā-
tis passionibz emundari. quibz eū grauissime singulis mōm̄tis uidebat ne-
geni. cessaret affectare ea q̄ nec antea quidē possedat. q̄ uexibus cōpedit
ad p̄gatiōm nūorū suorū sine dubio puenire n̄ possit. renūciato unlm̄ eidem
responde n̄ hesitauit. **S**i tu habes plūmos n̄de sustentēs. me siml̄ h̄re aut p̄hibes.

Bet cum nemini videatur ut superflua ut inhonesta. *¶* Ipsi enim. *xij.*
puls exposita gr̃a vulnerū & origines anseque morborū sunt indagare?
n̄ infirmis potius adhiberi cōgrua medicane curatio? n̄ validis cōferri p̃fca
custodia sanitatis. Nam & hec & multo hūc plā admittētiōne iuniorū solent
asemioribz qui ī numeros dñsorū casus. ac r̃umas exp̃ti sūt. in collatōe p̃ferri.
Quorū multa sepe nūmō cognoscentes in nobis? ita senioribz exponētibz
ac revelantibz uelut qui isdem ip̃i q̃q̃ passionibz pulsarent? absq̃ confusionis
nr̃e n̄cundia cumbam. cū & remedia p̃t̃ & causas infestantiū nos m̃iorū taci
ti discēmus? que nos n̄ fr̃uctatū n̄r̃i corp̃ ut obrexiū ut p̃rimus. S; ne forte
delapsus lib̃ in manū eorū qui in hoc p̃posito mūd̃ instituti uident̃ patefaciat̃ in
exp̃tis defudantibz solis ac festinantibz culmen p̃fcom̃s attingē? debent eē cōp̃m.

Triplex itaq̃ est huius naturadimis morbz qui ab uniuersis p̃ribz. *xij.*
equali detestatiōe dāpnat̃. Unus hic cui sup̃ius descripsiū lābent qui
detrapient̃ misēribiles quosq̃ ea que ne ante quidem cū m̃sclo elegēt pos
sdebant? cōgerē p̃suadet. Alius qui hoc que m̃p̃mordis sue renūtiatiōis
abieciat? p̃ hoc resūmē ac rursū desiderat̃ cōpellit. T̃cius qui initio malo
uiciōsq̃ p̃tractat? & ab m̃p̃fēdne in apient̃. eos quos sem̃ hoc reponē m̃tis in
fecit? paup̃tatis ac diffidentie timore p̃t̃itos. spoliare se cūctis m̃udi faculta
tibz n̄ sūt. easq̃ pecunias ul̃ sbas q̃s utaq̃ renūtiātes abicē debuāt re
sūantes? ad ewanglicam p̃fcom̃ m̃q̃m puenire pcedit. Quatuor tūc r̃umaz
exempla. & in scripturis sc̃is inueniū? n̄ leui pena fuisse clāpnata. Nam ier̃
ea que ne ante quidē possedat uolens acquirē? nō in gr̃am p̃p̃is possidē n̄ me
rit? qm̃ p̃ successiōne uel d̃ hereditariā a suo hūc mag̃ro fulcipe? nū &
cōtrario et̃na lepra sc̃i helyser maledicōne p̃fūctō. Judas aut̃ uolens resu
mē pecunias q̃s antea xp̃m secus abieciat? nō solum ad p̃ditōm dñi lap̃
ap̃las gr̃adiū p̃didit? s; & m̃tā ip̃am p̃muni exitu finit̃ n̄ meruit? camp̃
biothanati morte p̃clusit. Ananias & saphira sūantes p̃tem aliquātilam exhus
& possedant̃ ap̃lico ore morte multant̃. *Capm. xv.*

De his igitur qui dicentes renūciasse se hūc mūdo? rursus in cōsulitate
fracti. nudari t̃renis ap̃ibz timēt? in derisōnis multice p̃apit̃. Siquis ē
h̃ formidolosus & corde pauidus? n̄ eg̃diatur ad bellum. Vadit & reuētur ieo
mū suam? ne paūe faciat corcla fr̃m suor̃ sicut & ip̃e timore p̃t̃itus est. hoc
testimōio quid euident̃ queso. n̄as manifeste mauult eol̃ scriptā p̃fessio

ml huius si mutui sibi met usurpare si nomen qui exhortatione exemploque
corrupto. et alios ab ewangelica pfectione reuocare. et infideli i firmare fide.
Iubetur itaque eis ut discedentes epulgna reuertantur in domum suam quia non potest
quisquam duplici corde bella domini phari. Vir enim duplex animo inconstans et inobis
unus finis. et cogitantes secundum illam ewangelii pabolam enim qui cum decem milibus
pergitur contra regem cum viginti milibus uenientem non posse offigere adhuc eo
longe portio postulat pacem. id est ut ne mutui quidem renunciationis accipiant
ponas qui repide eam per exequentes maiorem enim semet inuoluant. Nemo
enim non uouet. qui uouet et non redde. Pulchre autem hic cum decem milibus et ille
cum viginti uenire describit. Amplius enim impugnatum nos uictorum numerus
est. qui uictum pro nobis dimittunt. Nemo autem potest deo seruire et mammona non
ponet quisquam manum suam super aram et aspiciens recte apud est regno dei.

Hic ergo occasionem auaricie pstone sibi met uirtute lacte. *Cap. xvi*
Scripture auctoritate quidam conantur. qui uirtuosiore meliori interpretan
tes apostoli minus domini suam corripere atque ad suum desiderium gestunt deponere.
si suam uirtutem uel meliorem scripturarum sensui coaptantes. sed in scripturis pro
fido sue libidinis infectes. consentire eas suis opinionibus uolunt. Quicquid scrip
tum esse. Beatius est magis clare quam accipere. Cui interpretatio piissima enua
ta domini putat illam esse suam qua dicit. Si uis perfectus esse. uade uende omnia
et habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo. et ueni sequere me. Et hoc ar
bitrantur colore diuitias suas se abice non debere. beatos scilicet semetipsos puica
antes. si pstinis sustulit stantibus aliis quia de eorum superabundantia largiantur.
dum erubescunt pro christo gloriam cum apostolo suscipe nuditate. non ope manuum. nec
modestum plurimum uolunt esse otenta. Quibus super et ne circumuenire nouerunt
semetipsos. et nequaquam renunciasse huic mundo. diuitius pstinis incubantes.
qui si professione modachi re atque ope cupiunt expuri. displicet ab iustis omnibus.
nichilque ex eis que renunciant reuerentur. cum apostolo gloriantur infame et fici

Quasi uero et ille similis non potuit facultatibus. *Cap. xvi* In frigore et nuditate.
pstinis sustentari qui se non ignobilem et in huius mundi ordine fuisse testatur.
cum se asserit auaritate cuius romani dignitate platur si hoc esse adpctum co
modius indicauisset. Et illi qui ierosolimis cum essent possessores agrorum aut do
morum uidentes omnia nichilque sibi ex his penitus resnantes. assebant preda eorum
et ponebant ante pedes apostolorum. non potuerunt necessitate corporis sui facili

abus suis sustinere. Et si hoc perfectius fuisse ab apostolis indicatum ut ipsi esse uale
probauissent. Vnde et fuisse abiacentes sibi matuerunt labore proprio. ut colla
tione gentium sustentari. De quorum scriptis sancti apostoli ad romanos scribens su
umque eis in hoc ministerium predicant. ac scribit eos ad hanc collationem prouocant. ait.
Huc vnde perficitur utrum ministrare scitis. Conplacuit enim macedonie et achaje
collationem aliquam facere in pauperes sanctorum qui sunt utrum. Conplacuit omni et debi
tores eorum sunt. quod si spiritualium eorum principes sancti sunt gentes debent et in
carnalibus ministrare eis. Ad chornithios quoque horum sollicitudinem fuisse gerentem mo
net eos ut ante aduentum suum collationem quam aduersus eos morte disponebat
solliciti pararent. De collatis autem que sunt in sanctis. sicut ordinari ecclesie ga
larie. ita et nos facite. Vnusquisque utrum per unum saltem thesaurizet apud semip
ipsum recondens quod ei bene placuit. ut non cum uenisset tunc collige fiant. Cum
autem uenero quicunque probauerit per epistolas. hos casumque per gratiam utrum in istum
Et ut eos ad largiorem prouocaret collationem. infert. Quod si dignum fuit ut et ego
eam mecum ibunt. Idem si talis fuit oblatio nostra. quam mea quoque mereatur persecutione de
ferri. Ad galathas quoque cum predicationis ministerium cum apostolis primum hoc idem se
de pactum cum iacobo petro et iohanne testatur. ut licet predicationem susceperit gentium. pauperum
tam qui erant isolimus nequaquam sollicitudinem cuiusque respiceret. qui pro christo om
nibus rebus suis renunciantes spontanea subierant paupertatem. Et cum uidisset magis
gratiam dei que data est in iacobo et cephas et iohanne qui indebant colupne esse dex
tras dederunt in societatem et barnabe ut nos inter gentes predicarem. ipsi autem in
circulatione. tamen ut pauperum memores essemus. Quia rem omnium sollicitudine se
testatur implese dicens. quod non solliciti sumus hoc ipsum facere. Qui igitur sunt beatores
utrum nam hi qui nuper de multis gentium congregati. nec prouidentes euangelicam
perfectam conscende. adhuc sunt instantes inhebant. in quibus magnus fructus
apostolis ducebat. si saltem ab idolorum cultu et fornicatione et suffocatis et sanguine re
uocati. fidem et cum suis facultatibus excepissent. an illi qui euangelice satisfaci
entes sunt. crucem domini cotidie portant. nichil de deipsum facultatibus super esse uo
luerunt. Cumque ipse beatus apostolus uiculis et carceribus obligatus. seu nexatione itinis
obligatus impeditur. et ob hec consuetam uictus suam parare ut erat sollicitus suis manibus
non occurrentibus asinus se qui de macedonia ueniunt supplementum sue necessitatis alit
accepit. Nam quod in inueniens de erat suppleuerunt fratres qui ueniunt amacedo
ma Et ad philipenses ipse refert. Scitis enim uos philipenses quod in principio eu

quā pfectus sum amacedonia illā in eccē pmutatū in rōne dati & accep-
ti nūc vos soli. q̄ & thessalonica & semel & bis in usum mī misistis. Erunt
scdm̄ illorū sūam qm̄ mente tepida pceperunt & isti beatores aplo. q̄ de
suis inveniūt eis substantius mptasse. qd̄ amens quibz dice nō audebit.

Quam obrem si ewangelico pcepto nolim̄ obedire. *Capm̄ xviii.*
& apli at totius ecclie illius pmutue. seu p̄m qui ututibz ac p̄fcoi
eorū nūc ipibz successerūt imitatores exūtē. n̄ nūc diffinitōibz acquiesca-
nū. De hoc tepido ac misābili statu p̄fcoi nobis ewangelicam pollicentes.
s̄ illorū sectantes uestigia. circūuenire nosmetipsos minime studeam. & ita
mōastii disciplinā institutōmq̄ p̄t expectamus. ut mutare renūciemus
hunc mūdō. ne hic ex his que p̄p̄sumus infidelitate nos retinēte ser-
vantes. cottidianū uictum n̄ recondita pecunia. s̄ ope p̄p̄o cōquiramus.

Erit sūma sancti basilii cesariensis ep̄i. ad quēdam plara *Capm̄ xix.*
sineletū. tali quo dixim̄ tepore torpente. Qui cum se renūciasse dicēt hunc
mūdō. quedam de p̄p̄is facultatibz sibi met reservant. nolens ex exercicio manū
suarū sustentari & hūilitatē uānū modicare corpis. cōtione mōastiiq̄ s̄brec-
tione conquirit. Et senatore inquit studeam p̄didisti. & mōachū n̄ fecisti.

Itaq̄ si agonem sp̄italem t̄tare legitime cupim̄. hūc quoq̄ p̄uiciosum *xx.*
hostem ant̄ cordibz excitam. Quem qm̄ sup̄are nō māgne iūris est.
m̄ ab eodem t̄nc ignominiosum pleniq̄ dēcoris. Apotente enī elidi. licet sit
indirectione dolor. & genus inamissione uictorie. tam qd̄am de adūsari robo-
re uictis nascit̄ solatio. S̄ in v̄ & iūm̄ exiit. & genus colluctatōm̄ in firmū.
ultra de iectionis dolorē & fusio cupior. & ignomia dēmento gravior infertur.
De quo hec erit sūma uictoria triumphusq̄ p̄petuus. ut p̄admodū dicit. ne in
uicto quidem mūno & scia mōachi polluantur. Impossibile nāq̄ est omni qui uict̄
inexigua stipe & cupie semel in corde suo radicem suscepit. nō maioris desidii
protinus incendio conflagrari. *Capm̄ xxi.*

Tandem nāq̄ miles xpi metor ac securus cūctaq̄ cupiditatis impūgnatōne erit
extinctus. dōn̄ mitia cupiscencie huius hic nequissimū sp̄c̄ in eius corde nō sene-
rit. Quia p̄t cū in cūctis ḡnibz m̄cioy ḡnānt̄ sp̄entis cap̄ oporteat obseruari.
in hoc quoq̄ p̄apue diligenti p̄uenit p̄caueri. Quod si fuit minimū sua
maria & ualescens. ip̄m sibi met nehem̄tiora suscitabit incendia. Idōq̄ n̄
solum pecuniarū cauenda est possessio. uim̄ & uoluntas ip̄a de aīo p̄uenit.

penit' excludenda. Non enim tam effectus filargie uitandus est. qm
affectus ipius uoluntatis amputandus. Nichil enim poterit pecunias non habere. si uolun-
tas in nobis fuit possidendi. Possibile namque est et non habentem eas. nequaquam
filargie morbo carere. nichilque ei posse beneficium nuditaris. quod cupiditatis uicium
resistere non ualuit. paupertatis bono non uicinis merito delectatus. et necessitatis onere
non sine cordis languore contentus. Quodadmodum et corpe non pollutos ewangeli-
um sicut pronunciat corde mecharos. ita pecunie quod ponere minime laccinatos. affe-
tu ac mente cum filargis adempnari possibile est. Occasio enim habendi eis defuit.
non uoluntas. que semper aperit dominum solus magis quam necessitas coronari. Itaque festinandum
nobis est. ne inuani laborum nostrorum emolumenta depeant. Misabile namque est pan-
perum ac nuditaris exitus colasse. fructus uero earum casse uoluntatis uicio perdidisse.

Ad uelle quod puerose quod uoxie fomes iste nisi fuit diligenter excisus. **Capitulum xxij.**
Ad eius meritum qui est acceptus fructificet. et omni generis pullulet ramusculis in-
terior. Respicere uidam apostolorum uero deputatum quod noliit serpentis huius caput le-
tale cedere quali eum suo ueneno perimit. et concupie laqueis irretitum. ad quale
abrupti papiti cimen iniegit. ut redemptorem mundi et humane salutis auctorem
eginta argenteis persuaserit uende. Qui nequaquam esset ad tam scelestum perditionis facinus
deuolutus. si non filargie morbo finis infectus. nec diuice negationis reus sacrilegus
extitisset. si prius solutus finis creditos et loculos compilare. **Capitulum xxij.**

Humane satis et euidentis exemplum huius exemplum. que semel ut diximus ante captiua
re nullam permittit honestatis regulam custodire. nec ulla quatuor adiectione faciat.
Finit enim rabiei huius non diuinitas sed nuditate acquirit. Denique cum hic ipse ob hoc lo-
culos dispensandi pauperum deputatos sine potestate creditos accepisset. ut saltem pecu-
niam habundantia faciat. concupie sue modum imponeret in tantum copia earum in habun-
dantiorum fomitem cupiditatis exarsit. ut iam non loculos clancula compilare. sed ipsum
dominum nemidare maluit. Uniuersas enim diuinitatum moles. rabies cupiditatis huius exsuperat.

Denique princeps apostolorum ut eruditus exemplis. sciens habentem **Capitulum xxij.**
quipiam cupiditatis frenam non posse modari. non finem eius impia summa magnaue
posse consistere. sed insola uirtute nuditaris. amantia et sapientia quod fecimus super mercedem.
quod quipiam de sua facultate suauerat morte militauit. ut meritum quod ille ultimus et pro-
roatu diuice perditionis intulit. in perditione cupiditatis exciperet. Quanta in hoc
quod facinorosi ac simplicis similitudo conuenit. ibi filargia perditio. hic fallitas perse-
cuta est. Ibi meritis perditur. hic mendacium cimen admittitur. Licet enim opus eorum dissimilis

uideatur effectus. unus tam finis in vtrique conficit. Ne namque refugiens paupera
te resimere que abiecit occuparet. hi ne fieri pauperes de sba sua qui aut aplos
offerre fideliter aut tota dispoſſe fratribus debuissent quiddam retinere transuerſerunt. et ideo ut
bui sequitur mortis dampnatio. quia utriusque semen de filargurie radicibus pullulauit.
Itaque si in eos qui non alienas occupauerunt sba. sed proprias partes transuerſerunt. non habere de
fidum adquirendi. sed reseruandi tantum voluntatem processit tam sententia finalis quid censen
dum de his qui nunquam possessas pecunias cupiunt aggregare. et nuditate coram hominibus
preſentibus affluere cupiunt coram deo diuites apparere. Qui secundum similitudinem ieremi spiritum ac
mente legis esse noscuntur. qui mundi huius caducas pecunias occupiscent. minime le
pro oratione respiciunt. Per quam nobis evidens reliquid exemplum. omnem
animam cupiditatis labe pollutam. spiritali inter lepra respici. in mundamque aper
tissime penam maledictione reputari. *Capitulum. xxv.*

Igitur si perfectionis desiderio dimittes omnia. secutus es christum dicentem tibi vade nunc
de omnia que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo. et ueni sequere me.
quid nulla super aram manu respiciens res ut eiusdem domini uoce pronuncieris non
esse aptus regno celorum. Super rectum euangelica culminis stabilitas. quid descen
dens tollere aliquid de domo tua ex his modis que antea contempsisti. Constituit in
agere atque operatione iuramentum. ad solum mundi qui renuncians te spoliasti. quid recur
rens interis reuerſi. Si vero paupertate prouentus michi quod dimittes habuisti. multo minus
acquire debes quod nec antea possedisti. Ob id enim ita dominus beneficiis operatur. ut ex
peditior ad eum nullis pecuniarum laqueis impeditus occurreret. Ne tamen nullus mihi
egens frangat. Nemo est enim qui non habeat quod dimittat. Vniuersis renunciantibus fa
cultatibus mundi. qui affectum possidendi eas radicibus amputauit. *Capitulum. xxvi.*

Hec est igitur de filarguria perfecta metrona. ut paruosculis cunctis stipis in corde
non resideret non finem ignem. Et quod restituendi eum non habebimus facultatem.
si quatinusque sanctille huius in nobis mariam fouimus. *Capitulum. xxvii.*

Oram uirtutem non alias recte ualebimus dilatare. non in modestis consistentes sed in apostolum
habentes uictum et uestitum et is preteritum. Discipline fundamenta recte festinemus.
Que alia esse non possunt. quam timor dei et humilitas. que de mansuetudine et cordis simplici
tate descendit. Humilitas uero nullatenus potest absque nuditate acquiri. qua peregrinante. nec
obedire bonum. non pacem robur. non mansuetudinis tranquillitas. non consummatio caritatis potest
apprehendi. sine quibus cor nostrum huiusmodi spiritus sancti penitus esse non potest. ita pronunciantem domino per
ipsum. Super quod requiescat spiritus nostrus. non super querum et humilem et timentem uerba mea. Sine

secūm exemplaria q̄ hebraicā expmūt intatem. Adq̄ añ respiciam n̄ ad paup
clm ⁊ cōmū spū ⁊ tremem ūba m̄a. Quia sp̄ athleta ⁊ qui spūalem agōne
legitūe etiam ad nō desidat coronari. hanc quoq̄ fēcissimā bestiam ut deuorat
etm cūctam ūitū dīmodis festinet exangūe. Etus qd̄ hac in suo p̄ore amōra
te. nō solum oīngens mīas carē nō possit. ūm ⁊ siquid ūitū h̄re n̄deatur
h̄ ueneno deperat. Nullo em̄ in pot̄ in aīa n̄a ūitū structura asūge. nisi
p̄us iacta fuerit s̄ hūilitatis in n̄o corde fundamētū que firmissime collocata.
p̄fōm̄ ⁊ caritatis culmen ualeant sustine. ita scilz ut q̄admodū dixim. p̄mū
fribz n̄is. hūilitatē n̄am intimo cordis exhibeam̄ affā. in nullo scilz ad quiescē
tes eos contristare aut ledere. *Capm xxviii.*

Dāpnatōm ergo ananīe ⁊ saphirae memonē retinentes. honestam aliq̄ ex his
reseruare que renūciantes penit̄ abdicare deuotū. Iesi quoq̄ p̄m̄es
cam̄ exemplum. qui ob filargūe culpam etno supplicio lepre multat. Et ali
quid ex his que n̄ ante possedim̄ caueam̄ adquire. finon ⁊ utē ut m̄itū
ut exatū formidantes. quicq̄m pecunie resūne qm̄ sem̄ amobis reuerim̄ to
ta ūitate intem̄. Snp̄ hec oīma s̄dāntes conditōm singulis inteq̄ n̄ate n̄e.
caueam̄ ne dies dñi sicut fur ita in nocte sup̄nemens. macclatā ut vno obo
lo n̄am s̄ciam dephendar. Qui oīs fructus n̄e renūciatōm̄ euacuat. ad
q̄ m̄es dñi deū est ad nos q̄q̄ faciat uoce dñica dīgi. Stulte hac nocte
aīa tua expent̄ are. que añ p̄parasti cū erūt. Nichilq̄ de castro cogitantes
nūq̄m nos de cenobii disciplina paciam̄ auelli. Qd̄ sine dubio nequaquā p̄m̄
tem̄ implere. s̄ ne s̄b m̄stitutionis reglā quidem p̄manē. n̄ p̄us pacie m̄itū q̄
nō aliunde qm̄ de hūilitatis fonte p̄cedit. in nobis fūit firma soliditate fū
data. Iua n̄aq̄ nulli amonones nouit̄ inferre. hec ū illata sibi m̄gnam
miter tolārare. *Inapunt capla libri octau. de ira. Capm. i.*

Quod quartū etiam adūsus n̄e sit maū. ⁊ q̄nta mala ḡner s̄ p̄turbatō. i.

De is qui n̄a dicūt n̄ esse noxiā fidelinquētibz irascim̄ q̄ ⁊ t̄pe oīs uāsa dicat. ii.

De is que m̄to ex n̄e consuetudine nominantur. iii. Sciendum sit. iii.

Quatuor de affābz m̄brilq̄ hūanis q̄ indēmitabli ⁊ i corpeo dō ascribi legim̄ sen
Lud placiditatis mōachum esse p̄ueniat. v.

De m̄ulta iracūdie amotione. ut uita. vi.

Infractūm n̄a sit nobis necessaria. vii.

Quibz de bī dant̄ exemplis n̄a salubrit̄ assumatur. viii.

De ira adūsus nosmetipsos suscipienda. ix.

De quo sole dicatur ut non occidat sup incendiam mram. *x.*

De is quoz uncundie ne occasus quidem solis istius modū ponit. *xi.*

Quia hic finis est ut ire sit. ut hoc qd pualet unūquisqz pficiat. *xii.*

Qd ne mortuam quide nā liceat rēntari. *xiii.*

De recordatione finēna. *xiiii.*

Qd uetus quoqz lex nra n tū de effcū s3 7 de cogitatione euellat. *xv.*

De supstua secessionē eoz qui ab in emendatis moribz n recedūt. *xvi.*

Qz tranquillitas cordis nri n mālū arbito. s3 mra debeat ditione consistē. *xvii.*

Quo studio hēmū debeat expectē. 7 qualū mibi sit pfectus. *xviii.*

Qua cōpatione estimandi sunt q tūc tūc patientes sunt cū anemē puocā

De amputanda nā scdm euāgēm. *xx.* Etum est finis causa. *xxi.*

De eo qd in exō scriptum est qui ualēt fā suo. ut reapiendū sit qd adie

De remediis quibz nam de cordibus nris emdicare possumus. *xxii.*

Quarto quoqz etamine est ire. *Inapit de ira. Capm. i.*

Quoniam feruntur de recessibus aīe nre fundit eruendū. hac enī m mro
cordibz insidente. 7 oculum nris noxus tenebris obcecante. n iudiciū recte
discretōis adquire. n honeste p̄plationis intruū. n maturitatem p̄sili polh
dere. n uite p̄ncipes. n iusticie tenaces. s3 ne spūalis quidem ac m lūmū ca
paces potimus exisse. q turbatus est inquit p ira oculus mens. n sapie p̄nci
pes effici. tam 7 si sapientes omūm p̄miciari opmone uideam. qm ira i sum
insipientiū requiescat. s3 ne uita quidem i mortalitatis p̄sequi potimus. qm uis
p̄dentes uideam diffinitōe hōm iudicari. qz ira p̄dit 7 p̄udentes. n iusticie
modamina p̄spicari discretionē cordis ualebm̄ obtinē. licet p̄fā s̄q̄ cūctoꝝ opina
tōibz estimem. qz im mri iusticia dei nō opatur. Ipam nāqz honestatis p̄muitatē
q i mris s̄ci h solz familiaris exisē. nllom posside potimus. licz nobiles 7 honesti
nataliū p̄rogatūa putem. qm mri iracūdiū inhonestus est. Consiliū 7 maturitē
nllatē ualebm̄ obtinē. qm mris p̄nes 7 s̄cia summa p̄dm uideam. qz mri iracūdiū
agit sine consilio. s3 n quieti esse p̄p̄batoibz noxus. n potimus carē p̄ccat. tam 7
si nequaquā nos inq̄mētudines ab aliis m̄fāntur. qz mri cōsūs p̄t r̄xas. mri aū
inmādiū effodit peccata. *Capm. ii.*

Dannillos audiuius hūc aīe p̄mōssimū morbum ita excusare t̄p̄antes.
ut eum detestabiliore m̄p̄catione scriptarum attenuare gestirent. dicētes n
esse noxū. si delinquentibz fribz ualcam. Siquidem ip̄e d̄s cōt̄ eos qui cūm
ut scire nolunt. ut scientes p̄p̄mūt. furere atqz ualca dicat. ut ibi. Et nā

3 furore dñs in p̃lo suo. ut cum orat p̃ha dicens. Ane ne in furore tuo arguas
me? neq; in ira tua et in. Non intelligentes qđ dum hoibz occasionem peccati
fieri uolunt accedat in m̃sticiam diuine. ac fontem totius bonitatis p̃tatis. i. in

Si enim hec cū dicunt de dō **Capm. iij.** Nam carnalis passionis admisceant

caruali ac pingui scđm lictam significatōe p̃cipienda sunt. ergo idormit cū
dicit. Exurge quare obdormis dñe. de quo dicit. Ecce nō dormitabit n̄ dormiet
qui custodit isrl. Et stat ac sedet cum dñ. Celum in sedes est. ita aū scabellū p̃ in
Q in mentē celum palmo. et ita pugillo p̃cludit. Et c̃aplat̃ur uino cū dicit.
Et exure sicut dormiēs dñs. sicut potens c̃aplat̃ur uino. Q in solus h̃et
immortalitatē et lucem h̃itat̃ inaccessibilem. ut p̃tēam ignoratōm et obliuio
nem qua de ip̃o legim̄ inscripturis sc̃is frequēt̃ inserta. deinde lineamēta m̃e
broz que tamq̃m de hōme figurati et p̃p̃to de scribunt. caput sc̃ilz caput.
et naribus. oculis ac facie. manibus et brachiis. digitis. uero. pedibus. que
om̃ia scđm uilem lictē sonū si uolūm̄ ad m̃tē. deū lineamēta m̃broz et copea
figura p̃p̃tati. qđ dictū quoq; nefas est. quocq; absit anobis necesse ē estimari.

in q̃ ut hec scđm lictam nō absq; sacrilegio possit int̃telligi **Capm. iij.**
sup̃ eo qui inuisibilis. ineffabilis. in p̃p̃hensibilis. inestimabilis. simplex et in cō
positū sc̃arū scriptarū auct̃ diffinit. ita ne furoris quidem et ire p̃turbatō illi
indemutabili n̄e. sine ingenti blasphemia pot̃ coaptari. Nam h̃cemodi sig
nificatōm m̃broz diuinas efficiētiās dñi et in mensas op̃ationes ei. sentire de
bem. que nobis n̄ p̃ hec usitata m̃broz uocabula nequeunt m̃imari. ut puta sig
nificatōne oris collocatōm eius. que in archanos aīe sensus solet clem̄ m̃fendi.
ut qđ in p̃ibz n̄ris atq; p̃his idem locus sit agnoscam. In oculis i mensuratē
p̃spicue que uniuersa p̃lustrat ac p̃spicit. Et qđ m̃ch̄ cum ex his que anobis
gerunt̃ gēdaue sunt. seu cogitant̃ lateat scire possim. Manū m̃icipatē.
p̃udentia et op̃atōm. qua om̃m ip̃e sit c̃ator et conditor sentiamus. Brachiū
quoq; iuuat et gubnatōis eius insignia qua cūcta sustentat. modatur et regit.
Et ut decetis taceam. amictus capitis quid aliud qm̄ longeuitatē dētat. et
antiquitatē significat. qua sine ullo p̃ncipio est. et aū oīa ip̃a c̃atū excedit
uniuersa. Im ip̃e deus dei ut furore cū legim̄ non a n̄o p̃m̄ socia e ac idz fm̄
hūilitatē hūilitatē hūane p̃tbatōis. h̄ digne de dō qui ab oī p̃turbatōe ali
enus est sentire debemus. Sc̃ilz quo p̃ hec cū indicē et ultorem aīem que inique
gerunt̃ in h̄ m̃do. possim̄ adūtere. et retributōe tribilem actū n̄roz his ūboz
significatōibz formidantes. cont̃ illi uolūtatem qđq̃m timeam̄ adm̄re. Nos q̃em

time s'fuerit hūana nata quos indignari nonit & uerū offendere?
ut in nōnllis eq'ssimis iudicibz solz ab his qui aliq' reatu sue p'scīe remor
dent. ira ultre timent. Non scz qd' hec in animi eoz qui iuste iudicati
sunt. p'batōne s'fistat. s; qd' ita metuentibz ille sentit affectus. qui pro exse
cutōne legum examinatōe iusticie. & equali libritate p'cedit. Que tam q'ntalibz
animi fuit māsuetudine ac lenitate placat. ab his qui pro suo m'ito pena ple
ctendi sunt. furor gravis. & ira seuissima iudicatur. Longum est n' p'sentis
ep'is si uoluim' oīa que de dō hūana significatōne figuraliter in scripturis d'ca
sunt. explanare. hec ad p'sentem necessitatem que cōtra furoris n'ciū p'tinebat
dixisse sufficiat. ut nulls exinde sibi met occasionem morbi mortisq; p'petue p
ignorantiā trahat. unde sanctitas & i'mortalitas uite salutisq; remedia conq'
taq; mōachus ad p'fōnem tendens & agonem

Capm. v.

Trinitur

Sp'italem legitime capiens dectare. ab omni ire furorisq; n'cio alien' exiltat.
& audiat quid s' uas elconis p'cipiat. Omis inquit ira & indignatō. & clamor
& blasphemia. tollat' auobis cū oī malicia. Cum dicat oīs ira tollat' auobis. nllam
penit' uel' necessariā & uilem nobis excepit. dehnquētaq; frēm si n'ce est ira
currere festinet. ut dum medelam lemon forsitā febricla laboranti p'curet in
ferre. nō semetipm' uat' deitōn morbo cecitatis inuoluit. Oportet namq; illū
qui aliud uulū sanū uult tō h'istere. ne uel' ewangeliū dicat ei. Medice p'us ci
ta teipm'. ac uidens festinā in oclō frīs sui. nābem in oclō suo n' uidet. ut qm'
uidebit eice festucam de oclō frīs sui. qui nābem furoris gestat in oculo suo. **vj.**

Qualibz excansa n'ciūdie moris effernens exccat oculos cordis. & acumin
mūm exiaalem ualidionis morbi ingēns nābem. solem iusticie nō sunt inu
er. Nichil int'ess' utū aurea lamina plūbeaue. seu aulibz metalli oclōz obdumibz
imponat. diffēntiam cecitatis non facit p'asuras metalloy. **Capm. vij.**

Habemus sane uē minist'ium satis comode nobis in sextū. ad qd' solum eam re
pere uile nobis est ac salubre. cū p'tia lasciuientes cordis n'r' moris indignā
tes in finis. & ea que agere s'fundim' coram hōibz ut p'loqui. in latebras ascē
dissē n'r' pectōis indignam. angloy scz & dei ipius p'sūam ubiq; & omīa penet
tinent. oculū eius tota formidine tremiscentes. q' nequaq; possunt p'scīe n're la
te secrete. Uel ēt' cum contra hanc ipam nām. cur nobis adūsus frēm irēp'scī
tōmonem. & uat' letales m'ligatōnes eius exradim'us. nec in abditis p'ronis n'r'
noxias eam latebras h'zē p'mittim'us. Talit' nos nāsa ē ille p'pha docet. qui in
tū hanc esus ab egat sensibz. ut ne m'micis quidem p'p'is. & quidē adō s' uadit
malū reddē rationem. Inasam. inquis & nōhre p'care. Iue etem cū aquā de ass

ua bethlehemitica scupillz eamqz auris fortibz p medias hostiu cat-
ual suscepillz. altara pamm effudit intum. et ita uoluptuosam scupilla
ue passionem irat exanguet. libauit eam dno. et cupiditatis sue desidi-
um n expleuit dicens. Propius sit in dno. ne faciam hoc. Nam sanguine
homi istoy qui pfecti sunt. et aiatum picm non bibam. Vel cu semey in
regem dd audiente eo lapides. et maledca cora omibz irrogaret. uelleqz ab
plav filius sariue pnceps militu couicu regalis ultom trauatone capitis e
exple. Es dd adus duram suggestione eius indignatoe pia amotis. hu-
litatis modu et patie rigorem in cocussa lenitate suauit dicens. Quid in
et uobis filii sariue. Amittite eu. ut maledicat. Dns em pcepit ei ut ma-
lediceret dd. Et quis est qui audeat dicere. quare sic fecit. Ecce filius nris qui egit
est de uito mo qrit aiam meam. quomaz ne filius remini. Amittite eum. Maledicat
iuxta pceptu dni. si forte respiciat dns afflictom mea. et reddat in bonu p male

Liberu itaqz uala salubrit. **Capm viij.** dictione hac hodierna
sz nobismetipis. ac suggestionibz ascendentibz pms. et no pcare. ad effem salz
eas noxiu pducentes. Deniqz huc eundem sensum euident explanat iustis sequet.
Que dicunt in cordibz nris. incubilibz nris spugm. idz quecuqz in cordibz nris
i. gmentibz repentinis. ac lubris instigatoibz cogitatis. cosiliu moderatone. omne
irreptu ac p turbatou furoris amantet. uel incubili quetel positi. copunctione
saluberrima emendare atqz configere. Deniqz bz apls usus huius iustici testimonio
cu dixisset. uasamini et nolite pcare. subiunxit. Sol no occidat sup iracundiam
nram. neqz deus locum dyablo. Si noxiu est sup iracundiam nram occide sole
iusticie. et uiri pfestum dy locu damus in corde nro. qmodo supius papit. ne
uasamini dicens. uasamini et nolite pcare. Nonne. euident hoc dicit. Iuasamini
uicis et furon nro. ne comidentibz uobis sol iusticie et incipiat p iracundia
nram nris ob scartat occide. et discedente illo locu dy in nris cordibz pbe-
atis. De quo sole p pham deus euident memorat ita dices. Timentibz au-
noim meum ouet sol iusticie. et sanitas impemms eoy. Qui rursim pccatoibz
et pssendo phis illis qui uasamini. occide di in medio die. dicente ppha. Occidit
est sol in midie. Vel ete sedm ipicu sensum meum nra fuit ratio. que p eo
qd oz cordis cogitationes. disctionesqz p lustrer. sol mto nuncupat. ut mao
n extinguat. ne eadem occidente. pibatoum teneb cu auctore suo dyablo
nuntium nri cordis occupent sensum. et teneb ut possessi. uelut in nocte
ceca. quid nos age oporteat ignorem. Tali sensu huc apls locum instituit
temoy traditu nobis. quia nce fuit qadmodum de ira sentirent. licet

longiore timone prulund. qui eam ne ad momētū quidem cor nr̄m pene
trare pmutat. illud ewageliū om̄imodis obsuantes. qui nascat fū suo. reu
erit iudicio. Ceterū si usq; occasum solis licitū sit nascat ante furores faci
etas & ultas nr̄e comorōm poterit noxie p̄turbatōis explorere. qm̄ sol iste

Quid ū dicendū de hīs *Capm. ix.* Ad locū suū ūgar occasus.
qd̄ quidem dicē sine m̄a & fusione nō possum. quoz implacabilitati ne hic
quidem sol occidens tinnitū ponit s; p̄ dies eam plūmos prelantes. atq; adū
sus eos in quos p̄mōi sunt rancorem animi reseruant. negant quidem
se hīs nascat. s; re ip̄a & ope indignari grauissime cōpbanr. Nam neq; eos cō
gruo timone cōpellant. ū affabilitate eis solita colloquunt. & in eo se minime
delinque putant. qd̄ iudicā suae comotionis ū exsperant. Quam tamē q̄
pferre palam & exēere. aut ū audent. aut ēte nō possunt. in suam p̄uiciem in
uis uacūdie retrahentes. conuolūt eam in corde taciti. ac silentes. in semetip̄s
sumunt amaritudinis fūque. nō ūnate animi p̄m̄ expellentes. s; digētes
p̄cassu dierū. & utraq; p̄o tpe mitigantes *Capm. x.*

Quasi ū non hic finis vniūq; vindictae sit & habunde quis furor p̄po
nt istae satisfecit. si id qd̄ p̄ualet ira instigante compleuit. Quod hu
q̄p facere noscunt qui motus suos non appetit placiditatis. s; inopia co
hibent ultionis. Nichil enī inferre amplius hīs qbus irati sunt possunt. ū
ut cū eis affabilitate solita minime colloquunt. aut q̄ in effcū op̄is solūmō
sit nātūdia modanda. & nō potuit ab archanis nr̄i pectoris eruienda. ne tene
bus alius obscurati. ū p̄siliū salubris. ū scientiae lūm̄ admittē. s; ū sp̄lūm
sp̄e sancti. habitante in nobis sp̄u neq̄m. ualiamus exultare. Cohibitus enī i
corde furor altantes quidem hōmes nō ostendit. s; eque sp̄e s̄a splendidissimū
urbat. ac si placis excludit. Aut q̄ admodum ut ad momētū uult eam dñs re
tentat. qui ne sacrificia quidē sp̄italia oīamū nūmūm p̄mutat offerri. si ut
aliū s; uos aliquid rancoris hīe agnoscamus. dicens. Si ergo offeres munus tuū
ad altare & ibi recordatus fūis qd̄ fr̄ tuus habeat aliquid ad ūsum te relinq; i
munus tuū ad altare & uade p̄us recordari fr̄ tuo & sic ueniēs offeres munus
tuū. A nom̄ ergo. nō dicā indies plures. s; ut usq; occasum solis illius p̄m̄
tūm p̄ fr̄m iatūne tūqam. qui ne ullo quidem aliquid habente ad ūsum
uos. orationes nr̄as dō offerre concedim. A ubi p̄apitur ab ap̄lo. Sine m̄
mitione orate. & in om̄i loco tenantes p̄as manū sine ira & disceptatōe. Sup
ē igitur ut aut nūq̄m oriēd hūicemodi uirius retinēres in cordib; nr̄is. &
ap̄lico hūic p̄cepto sine ewaglico quo indefinēt & ubi iubem orare finis

obnoxii? aut si nosmetipsos continuemeter precem fundere ut eius mercedem persi-
mum. non orationem domino. sed rebellionis spiritum et tumultum nos eidem novum ostendit.
Et quod plerumque seu lesos fratres et strisatos prepuimus. ut esse non uicio nostro di-
centes eos offensos despicimus. aliarum medicarum et occultorum scientiarum occasiones in-
cidere uolens iudicatis accordibus nostris uelle. non solum si lesi sumus iube nos remittere
et reconciliari fratribus nostris. nullamque aduersus eos iniuriam seu lesionis memoriam retinere
sed et si illos aduersum nos seu iuste seu iniuste. hinc aliquot novum. Similiter precepit
ut mundum nostrum relinquentes. id est prestantes orationes nostras. ad eorum prius sanctitatem re-
dere festinemus. Et ita frater curatio premissa. orationum nostrarum munera illibata deferre.
Non enim ita nostris obsequiis communis omnium dominus delectatur. ut quod in uno acquirit per-
dat in alio. durante tristitia. Inculcibus namque dispendio. unum patitur detrimentum. qui eodem
modo omnium famulorum suorum salutem desiderat et exspectat. Et idcirco eque habente aliquot
aduersum nos frater. efficaciter erit uisio nostra. ac si nos aduersus eum tantum spiritum indignationis

Per quid cluitur preceptis evangelicis atque. **Capitulum XI.** — **T**amantudine resuere
aplicis memoriam. cum et uetere lex que aliquid hinc remissionis uidetur. hinc eadem prece-
ueat dicens. ne odens fratrem tuum in corde tuo. Et iterum. Non eris memor iniurie cuius
tuorum. Et rursum. Ista eorum qui memoriam retinent malefacti in morte. Quidem et ibi ne-
quiciam non in ore tantum. sed et in carnis cogitationibus resecant. cum de corde odium et iniuriam
non solum recondunt. sed et ipsa memoria radicem iubetur euelli. Inedum superbia ut impa-
ciencia superat. cum inconditos mores nostros atque inordinatos uolumus emendare solitudi-
ne nos desiderare conquirimus. tamquam ibi nullis nos prestantibus illico iustitiam pacis reprimat.
excusantes negligentiam nostram. causasque ammonitionis. non nostra dicentes impaciencia sed fratrum in-

Quam in alias erroris nostri uiginti causas. nunquam. **Capitulum XII.** — **C**ao gratia
ad patientie ac perfectionis calce ualebimus peruenire. Summa igitur emendationis ac tranquill-
itatis nostre. non est malitiam arbitrio collocanda. quod nequaquam nostre subiaceret potestati.
sed in nostra potius condicione consistat. Itaque ut non nascamur in debilis exaltationis perfectione. sed
exima iustitiam descendere. Que non aliena patientia sed ipsa longanimitate acquiritur. **Capitulum XIII.**

Proinde huiusmodi perfectionis. omnique uicio purgatos oportet expectare. et excoctis adpugnatis in
congregatione fratrum incurs. non pusillanimitatis per fugio. sed diuine contemplationis ob-
tentum. et desiderio inuictus solimonia inuitare. qui non nisi in solitudine apparet
solum potest apprehendi. Quecumque enim uicia incurrita in huiusmodi detulimus obpra-
tibus non abolita seueniunt. Solitudo namque sicut nouit emendatis moribus
contemplationem proximam resare. et inuictum sincerissimo spiritualium sacramentorum sanctam re-
uelare. ita eorum qui nunquam emendati sunt uicia non solum finire. uim et exag-
gerare assuevit. Tandemque patientis sibi patientis quis uidetur et humilis. donec

quod cū corde cupiat intire. Cui cruore p̄a manu ul' telo aq̄ homines minime
tradisse agnoscat. affcū ire homicida p̄miciat adūo. qui nō solum p̄ opatōis effcū. s̄
p̄ uoluntatis ac uoti desidio. uinculq; aut p̄mū reddere aut penam. s̄m illud qd̄ ip̄e
loquit̄ p̄ p̄ham. Ego aū op̄a eorū & cogitatōes eorū uenio ut p̄gregem cū om̄ib; gen-
tib; & linguis. Et rursum. In se cogitatōib; inuicē accusantib; aut & defendentib; &
die qua iudicabit̄ d̄s ocelm̄ hōim. Sciendū tū in eo qd̄ in quibusdam exemplarib; inue-
nit̄. qui nascit̄ s̄i suo sine causa reus erit iudicio. sup̄flūū esse sine causā & adiectū
esse ab his qui amputandam nām p̄iustis causis minime putauerūt. Cum utiq; nullus
qm̄lib; absq; ratione cōmod̄ sine causa se dicat uasce. Quā obrem apparet ab eis adiectū
qui p̄p̄rium nō intellexerūt scripturē. uolentis formā nācūdi & oīmmodis amputare
nullamq; indignatōis occasiōē penit̄ reseruare. nūc dum iubem̄ nasci cū causā &
sine causa nascendi nobis intromittatur occasio. *Capm̄ . xvi.*

Finis em̄ pacis. non nascendo iuste. s̄ impem̄ nō nascendo p̄sistit. licet aquibuscū
hoc ip̄m qd̄ dicit̄ sine causa. ita interpretari sciam̄. qd̄ scilicet sine causa nascatur ul' ē
expete ultionem uāro nō liceat. Melius tam̄ est ita tenē ut & nouella exempla-
ria multa & antiqua om̄ia inueniūt̄ esse p̄scripta. Quā ip̄s athletā & legitime
destantem. uācūdie mot̄ radicē oportet euellē. aut morbi hec erit mediana p̄-
fca. ut p̄mū exclamans nullom̄ siue in iustis seu iustis excusis licē nobis nasci.
ci. scientes nos discretiōis lūm̄. rectiq; consiliū firmitatē. ip̄am quoq; honestatē
& iusticie modamina p̄tinus amissuros. si p̄ncipale cordis n̄r̄i eius fuit tenebris
obscuratū. Tum deinde p̄itātē mentis n̄re mox p̄turbandam. templūq; eam sp̄e
scī effici om̄ino non posse. uācūdie in nobis sp̄m p̄morante. p̄ ostensio ut cogitem̄
nequaquā licē nobis orare. si uātos fundē p̄ces addm̄. Et p̄ om̄ib; mētum statū
conditōis hūane p̄ oculis habentes. cotidie nos credam̄ ecoipe migramuros.
nichilq; nobis cōtinentia. nichil ab renūciatione am̄ū facultatū. nichil diuinay
atemptū. nichil ieiunay uigiliarūq; laborib; p̄fchidm̄. quib; ip̄s uācūdiam so-
lam & odiū. ab uniuersitatē iudice supplicia p̄mittuntur et̄na. *Incipit de tristitia.*

Quāto nobis ēramine edacis isthac stimuli retundendi sunt. que si passim
p̄ singulos incursus. & mētos ac uarios casus obtinendi aīam n̄rām habuerit
facultatē. ab om̄i nos p̄mōnta singla separat diuinus & templatōis mētū. ip̄-
samq; mentē ab uniuerso p̄itans statū deiectam fundit̄ labefactat ac dep̄mit. non aīa
nes ~~ex~~ explere cū cordis saluta alacritate p̄mittit. non sacrarum lconū sunt te-
medus incubare. tranquillū quoq; ac mitem esse fr̄ib; nō patit̄. Et ad cūcta op̄a-
tionū ul' religionis officia impacientē & asp̄m reddit. aīmq; p̄dico salubri p̄silio.
& cordis constantia p̄turbata. uelut amentē facit & ebrium sensim frangit.

obruit desperatione penali. Quam ob rem nō minore p̄sp̄ctu si spiritalis
 agom̄s etamina legitime cupim̄ de sudare? hic quoq; nobis curandū est
 moribz. Sicut enī tinea uestim̄to & iūnis ligno? ita tristitia n̄r nocet cor-
 di. Satis euiden̄ ac p̄prie uim̄ noxi h̄ud ac p̄niciosi uici? sp̄s d̄m̄i exp̄ssit.
 Vestim̄tū n̄aq; est tinearū attractum? nullius p̄ci ul' honesti usus potit ul'
 n̄r h̄re comertū. Totidemq; lignū iūmbz exarātū. nō iam adornatū ul' me-
 diocri edificatū. s; ad combustionē ignis meredit̄ deputatū. ita igitur & aīa que
 edacissimis t̄stiae moribz denotatur. mutis erit ut uestim̄to illi pontificali
 qđ uigentū sp̄s sc̄i decelo descendens prius in barbā aaron? deinde in oīa
 suam solere suscipe sancti d̄s natiuit̄o p̄hibetur? sedm̄ illud. Sicut uigentū
 in capite qđ descendit in barbā. barbā aaron? qđ descendit in oīa uestim̄ta
 eius. S; nec ad structuram templi illius spiritalis atq; ornatū potit p̄m̄e? cū
 paul' architectus sapiens posuit fundamenta dicens. Vos estis templum dei &
 sp̄s dei habitat in uobis. Tūc qualia sint ligna sponsa describit in cantico canticorū
 Trābes in quibus n̄r cypressus? nigra domorū n̄r cedri. Et idcirco huiusmodi
 ad templum dei lignorū ḡna eligunt̄? que sunt & bone fragrantie & impitibilia?
 queq; ne corrumpele uetustatis. nec esui iūmū. ualeat sibiāte. *Capm. 11.*

Nonnumquā tam̄ ire p̄cedentis uiciū s̄bsequi. seu p̄cipitentie. lucne cuiusdam
 m̄m̄i inepi ḡnare solet? cum se harum rerū quadam spe m̄te cōcepta qđ
 indit exadisse. Inidm̄ ū & nullis existentibz causis quibz ad hanc labem cor-
 rumpere p̄uocemur iūm̄i s̄bali instinctu? tanto merore dep̄m̄imur repente.
 ut ne carorū quidem ac necessariorū n̄rū aduentū solita suscipe affabilitate pos-
 sim? & quidq; ab eis p̄petenti fuit confabulatōe placitū importunū nobis ac
 sup̄flūū iudicetur? nullaq; eis reddatur anobis gr̄ata responsio? inuicē cordis
 n̄r recessus felle amaritudinis occupante. Unde manifestissime p̄robat̄ nō semp̄
 nobis aliorū m̄as cōmōtionū similes excitari? s; potius n̄ro qm̄ reconditas in
 uobis inep̄is habendū offensionū causas. ac semina uiciorū. Que cum mente n̄r
 p̄p̄tationū ym̄b̄ adluerit. in ḡmina p̄festim̄ fructusq; prumpunt. *Capm. 12.*

Nunquam enī quis altius m̄as lacessitus p̄ccare comp̄l̄m̄ur? si repositam ma-
 tenem delictorū in suo corde nō habeat? Nec tūc subito quisq; deceptus esse cre-
 dendū est. cum cōsp̄ta mulieris forma in concupiscentie baratū turpis inace-
 rit? s; potius oculos ac latentes medullis morbos occasione misus in sup̄ficiem
 tūc fuisse p̄ductos. Ideoq; creator omnium deus opifici sui curatōm p̄ omnibus
 noscens. & quia nō malus s; in nobismetip̄is offensionū rādis causeq; cōsistēt
 ū desēda p̄cepit fructū p̄p̄na? nec mirari eos quos lesos anobis. ut aquibz

nos arbitramur offensos? Sed delinunt debet. sciens perfectum cordis non tam separatione hominum quam patientie illius adquire. Que firme possessa. sicut potest nos et cum illis qui deest pacificos conservare? ita si parata non fuerit ab illis quoque qui perfecti ac meliores nobis sunt facit magis dissidere. Occasiones enim commotionum ob quas eos quibus iungimur desistere festinamus? in commotione humana de eis non potuerunt. Et idcirco istae causas ob quas a personis separamur? non evadimus sed mutamus. **Capitulum. III**

Procurandum itaque nobis est ut nostra potius emendare incia et mores corrigere festinemus? que paucis si fuerint emendata. non dicam cum hominibus sed et cum feris ac beluis facillime nobis conveniret secundum illud. quod in libro iob est. Bestie pacare erunt tibi. Externus quippe uerimentia non debemus offendere? si ulla poterit scandala nobis de foris inferri? si in nobismetipsis inter radices eorum recepte inserere non fuerit. Pax enim multa diligentibus nomen tuum. et non est scandalum.

Et aliud detestabilis istius generis. quod non correctionem vite. sed emendationem uitae? et purioris desperationem anime incit delinquenti. Quod si capn fecit post fiduciam penitenti? si uidam post perditionem ad satisfactionis remedia festinare. sed ad supplicium laquei sua desperatione protinere. Ideoque uultis nobis una rem istius iudicanda est? cum hanc ut penitentie delictorum ut desiderio perfecti accensi. ut future beatitudinis contemplatione concipimus. De qua et beatus apostolus. Que similem est inquit ista penitentie ad saltem stabilem operatur. Sed autem ista morte operatur. Sed illa ista que primam ad saltem stabilem operatur. obediens est. affabilis. humilis? mansueta. suavis ac patient? utpote ut dei caritate descendens? et ad omne dolorem corporis. ac spiritus peritum infatigabiliter semetipsum desiderio perfecti extendens? et quod amodo letat. et spe perfectus sui uegetata. cunctam affabilitatem et longanimitatem retinet suauitate. habent in semetipsa omnes fructus spiritus sancti? quos enumerat idem apostolus. Fructus autem spiritus est caritas. gaudium. pax. longanimitas. bonitas. benignitas. fides. mansuetudo. continentia. Huiusmodi asprum. impatient. durum. plena rancore et merore infructuosum ac desperatione penali. Eum qui complexa fuit ab industria ac salutaris dolore frangens ac renouans. utpote irrationabilis et incipiens. non solum omnium efficaciam. immo et uim quos per dixerimus fructus spiritus tales euacuamus? quos nominat illa conferre. Qua propter absque illa que ut per salutare primam. ut pro studio perfecti. seu per desiderio suscipit futurorum? omnis ista tamquam sceleris et que mortem inferat equaliter repellenda est? ac sicut fornicatoris spiritus. seu filiaris ut ut de nostris cordibus penitus extrudenda. Hanc ergo purioris passionem ita de nostris expellere possumus. ut mentem nostram spirituali meditatione magis occupata futura spe et contemplatione reprimere beatitudinis erigamus. Hoc enim modo uniuersa

staciarū gūa siue que excedente uā descendunt. siue que amissione lucri ut de
tinent. illati nobis adueniunt. seu de rōgna gūantur iniuria. siue que in dem
tōnabli mentis confusione pcedunt. seu que letalem desperationem nobis indicant
ualebim supare. cum eternum rerū. ac futurum intuitu semp len atq immobiles
pōtentes. n casibus deieci p senibz. nec pspis fuimz elati. utraq uelut cadu
ca. & mox transeuntia contemplantes. **Inapit de spū Accidie. Cap. 1.**

Sextum nobis certamen est quod grēa a h h ataz uocant. quod nos redū
siue anxietatem cordis possum nūcupare. Affinis h tristitiae ac solitarius in
agis expta. & in hēmo cōmorantibz in festior hostis. ac frequens maxime circa
horam sextam mōachū inquietans. ut quedam febris ingruens tpe pstatuto.
ardentissimos estus accensionū suarū solitas ac statutas horas aīe inferens eg
tūm. Deniq nūlli sem hunc osse pūciant meridianū demonē. qui in psal
nonagesimo nūcupat. Quam misēabilem obsedit mentem. horrorem loci.
celle fastidiū. frēm quoq qui cū eo ut emm cōmorant. tamqm negligentū ac
nim spūaliū aspūatōm gignit atq contempū. Ad omē quoq apus qd intra sopn
sui cubili & faat desidem & inertem. non enim in cellula residere. n apem sūm in
pendere lcon. nichilq se pfice tanto tpe meadem cōmorante crebrius ingemiscit.
n hīe se fructum aliquē spūalem. dōn sūt illi consorcio copulat. queritur atq s
pūat. & ab om se dolz spūali questu manem. in loco uacūq cōsistere. utpote qui
cū posset & alior regere. ac pdesse plūmz. nllm edificauit. n queqm institutione sua
dactuaq lucrat sit. absenna longe q posita magnificat monastia. loca & ma ma
gī adpfectum unia & salu congruentia describit. Consortia quoq ibidem frā
trū suauia & plena spūali pūatione depmgt. Etom vniūsa que habet
in manibz aspa. & non solum edificatōm nllam esse in frībz qui morant mlo
col h ne ipm quidem uictum corpus absq ingenti labore conqueri. Postremo
querit nō posse lauare in eo loco durāte. nisi relictā cella cū qua & adhuc i
easuit remotatus pēundum erit. si nō exinde semetipm qūtocus asportat.
De in lassitudine corpis abiq esuriam. quāta sextaq hora tantā suscitāt. ut
uel longo itine. grauissimāq labore confectus. sibi met lassusq uideatur. aut
q refectm cibi biduano ieiunio. triduanone distulit. Tum ptea huc illucq ang
tus circūspectat. & n frēm sibi quepiam aduenire suspnat. Sepulq ing
ditur & egreditur cellam. ac solem uelut ad occasū. tardius pperantem cre
brius inuētur. & ita quadam rōcinabli mentis confusione. uelud trā supple
tur caligine. omniq actu spūali redditur ociosus ac uacuu. ut nlla re alia tā

re obpugnationis remedium. quoniam inlicitationis fructus cupiam. seu sompni solius solatio
posse estimet inueniri. Deinde honestas idem morbus ac necessarias suggerit
salutationes fratribus exhibendas. inlicitationes in firmos vel eum ut longius portor
Quedam et pia ac religiosa dicitur officia. nos ut illas debere penitus inquiri. et
ad salutandos eos crebrius pertinere. illam religiosam deuotamque deo femina omni
persertim penitus subsidio destituta. magnum esse pietatis frequenter inueniri ac siquid
ei sit necessarium que propriis penitus negligitur atque despicitur sanctissimum patris.
magisque oportet in his operam pietatis impendi. quam in fructuosum ac sine ulla p
fectu in cellula residere. . 11 .

Agitur itaque in felix anima talibus inimicorum machinis impedita. donec accidit
spiritui uel arietem ualidissimo fatigata. aut in sompnum discat concidere. aut ex
causa claustris suis cellule sue consolatorum impugnationis huius inlicitatione fructus con
suescat adquire. hoc quoque uita ad presens remedio. paulisper actus infirmenda.
frequenter enim aduersarius ac diuinus adtemptant. que conserto pho perbuit
communi filii erga cognoscit. salutemque non de uictoria. non de conflictu. sed de
fuga sperare prouidit. donec paulatim pertractis ecclia. actus sue professionis in
cipiat obliuisci. qui non est alius quam inueniri et contemplatio domine illi et excel
lentis super omnia creaturas. que non alibi potest nisi in silentio. et in cella per
uicinia ac meditatione conquiri. atque ita milicie sue fugitiuus ac desertor ex
miles effectus. implet se negotiis secularibus et cui se perbuit minime placatus.
Huius egredimur inuisa incommoda uno uisculo deus datur eleganter expressit dicit.
Dormitauit inueniens anima mea peredio. id est per accidit. proprie satis non corpore dicit.
sed animam dormitasse. Hec enim ab omni contemplatione auctum et itum spiritum
sensum dormitat anima. que perurbationis huius telo fuit sauciata. . 11 .

Itaque christi uel athleta qui perfectionis agonem cupit legitime delectare. hunc quod
morbum de latebris anime sue festinet extrudere. et ita contra hunc quod nequiss
mum accidit spiritum ubique contendat. ut neque sompni telo elusus concidat. neque
de monasterii claustris expulsus. quoniam sub pretextu coloris per fugitiuus absce
dat. Quemcumque enim in prece quibus cepit superare. aut tamquam et dedicationem
pacietur absque perfectione spiritus in cellula morari. aut excussum exinde instabile
de celo reddat et uagum. et ad omne opus desiderium. cellas finem inquit faciet
ac monasteria circuite. nichilque aliud parare quam ubique quo colore occasio
nem refectionis. futurum ualeat parare. Mens enim ociosi nichil aliud cogi
tare nouit quam de estis ac uentre. donec inuenta quandoque sodalitate cuiusdam
uiri ut femine. equali tempore torpentis. rebus eorum ac necessitatibus inuoluantur.

et ita paulatim reddatur noxius cogitationibus interitus. ut tamquam spiritum spiritus
 obstrictus. inquam demitit ad perfectum perfectionis antiqui se valeat enodare. Hinc
 morbum qui de accidia spiritus nascitur beatus apostolus verus ac spiritualis medicus. ut et
 iam conspiciens serpe. ut emittitur spiritus sancto reuelante perspicuus. salutaribus pre-
 ceptis suorum medicamentis pervenire festinat. Thessalonicensibus enim scribens. et pri-
 mo ut peritissimum quidam perfectusque medicus infirmitatem susceptorum blanda lenique
 ubi curatione fomentans. ac de caritate incipiens. eosque in ea parte collaudans.
 quousque letale virus leniore remedio delimitur. de posita tumoris indignatione.
 facilius medicamina austeriora sustineant. ita ait. De caritate autem fraternitatis.
 non necesse habemus scribere vobis. Ipsi enim adeo docti estis. ut diligatis invicem.
 Et enim facitis illud monitis fratres. universa macedonia. Premisit laudis fomenta
 lenia. fecit eorum animes ad curam salutaris ubi placidas et paratas. Rursum in-
 fert. Rogamus vos fratres. ut habundetis magis. Adhuc eos blanda verborum lenita-
 re demulcet. ne forte necdum aptos ad preceptionem perfecte curationis. Inveniat.
 Quid est rogatus apostolus. ut in quo habundetis magis. Salus caritatis. de qua su-
 pius dixit. De caritate autem fraternitatis. non necesse habemus scribere vobis. Et quod
 necesse est ut dicat eis. rogamus autem vos ut habundetis magis. Quia super hac re.
 ne scribi quidem sibi aliquis indigeat. cum perscriptum et ferat causam ob quam
 hoc ipse non egeat dicens. Ipsi enim adeo docti estis ut diligatis invicem. Ter-
 tium quoque maius adiciat. quod non solum adeo docti sunt. verum et compleant ope
 que docent. Item facitis illud inquit. non in vno ut duobus sed in omnibus fratres. non
 in vno tantum cives. ut notos. sed universa macedonia. Huc igitur tandem.
 quid est quod tanto opere hec permittis. Item infort. Rogamus autem vos fratres ut habu-
 detis magis. Et inquit aliquando in id quod olim moliebat erupit. ut operam detis
 quieti finis. Dixit prima causam. deinde infert secundam. Et ut nostra negotia aga-
 tis. Terciam quoque. Et operam manibus vestris sicut precepimus vobis. Quartum
 et ut honeste ambuletis ad eos qui foris sunt. Quintum. et nullus aliquid ali-
 quid desideretis. Ecce illa cunctatio quam tantis proferre diffidebat. quid in eis
 pectore partiturer agnoscat. Et operam detis ut quieti finis. id est in vestris cellulis
 commorantes. non dimittis rumoribus qui solent ociosorum vocis ut fabulis garrulis. inquit
 et effat. alius quoque inquietudines inferat. Et ut nostra negotia agatis. non
 curiositate vestra actus mundi velitis inquirere. ac divinos consolationes exploran-
 tes. operam vestram non erga correctionem vestram seu vestrum studia. sed ad de-
 lationes vestras velitis impendere. Et operam manibus vestris sicut precepimus vobis.
 Cur illa fieri que monuerat superius. ne ageret. id est ne inquieti essent. Et

aliena curarent negotia. ut inhoneste ambularent ad eos qui foris sunt.
ut alius quid desiderarent. **I**lle intulit dicens. Et apertim manibus meis
sicut precepimus vobis. Item ne fierent illa que superius reprehendit. oem causam
esse evidentem exposuit. Nulli enim potest ut iniquum esse. ut aliena curare negotia.
si qui opus manuum suarum non adquefacere insisteret. Quartum quoque intulit morbum qui
ex hoc ipso ocio nascitur. id est ut inhoneste non ambulent dicens. Et ut honeste am-
bulent. ad eos qui foris sunt. Nunquam potest ne aperit eos quidem qui soli homines
sunt honeste incedere qui nequaquam claustris celle et opus manuum suarum inhe-
re contentus est. sed necesse est eum inhonestum esse. dum necessaria victus re-
quirat. adulatori quoque operam dare. novitates et rumorum sectari. causarum fa-
bularumque occasiones conquirere. per quas sibi necesse aditum pariter ac facultatem
qua diversorum domos valeat penetrare. Et nulli aliquid desiderat. Non potest non
alienis donis et munibus inhiare. qui non deleatur pio quietoque labore operis sui
cotidianam victus parare solam. Videtis tot causas tam graves ac turpes una
oculi labe generari. Denique hos ipsos quos mepla prima molli novat palpatione verborum
qualiter in sedem vel qui non profecerunt. ad remedia leniora austerioribus quibusdam et
cautis medicamentis sanare agredimur. Nullaque intulit verborum fomenta promittit. non
illam remanentem vocem et blandam. ut ibi. Rogamus autem vos fratres et denunciamus vobis in
nomine domini nostri ihesu christi ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante in ordine. Ibi rogari
hic denunciat. In illa blandientis affectus. in hac obtestantis feritas. et minatio.
Denunciamus vobis fratres quia prius rogantes contempsistis audire. salutem inter
denunciantibus audite obedire. Ipseque denunciarum non nudo verbo. sed cum obtesta-
tione nominis domini nostri ihesu christi terribilem infert. ne forte simplicem velut humana voce
placatum rursus contempnent. non magnopere ducunt obsequendam. statimque ut pueri-
ssimus medicus pueris membris quibus leni medicamento remedium ferre non potuit.
mederi spiritalis ferri incisione precepit. Ut subtrahatis vos inquit ab omni fratre
ambulante in ordine et non secundum traditionem quam acceperunt a vobis. Itaque ab illis
qui uacare operi nolunt. vobis subtrahit. et velut membra oculi corrupta putare
digne de secari. ne inextingui morbus velut letale contagium sanas membris presen-
tibus seipso corumpat. Dicturusque de his qui operari suis manibus nolunt. et panem
suum cum silentio manducare. a quibus et preceptum subtrahendum. qualibus eos a
principio prebent in vram attendite. In primis in ordinaros dicit. non secundum suam tra-
ditionem ambulare. aliis verbis contumaces eos utpote qui nolent iuxta insti-
tutionem eius incedere. et inhonestos eos esse designans. id est non precessione. non
iustificatione. non ubi non ipsi oportunitate congruam honestamque sectantes. Quibus

eū uictis istis inordinatū quēq; necesse ē sibi iacē. Et nō sēdm traditōm qm
accepunt a nob. Et in hoc rebelles eos qd amī & contemptores notat qui traditōm qm
accepunt ab eo tēte contēpnant? n̄ mutari uelint id qd magistrū n̄ solum vbo do
cuisse meminerint s; i ope nonn̄ p fecisse. Ipī em̄ scitis quēadmodū oporteat in
mutari nos. Inmane cum lūm rēphensiomis exaggat? cum hoc eos assēt nō obser
uare qd & memorie eorū m̄heatur & adimitandū non solum vbo instituentē didice
runt. s; i exemplo opm pūocante suscepim? quia nō iniquetū finim̄ int̄ nos. Cū
se uult iniquetū iniquetū int̄ eos n̄ fuisse p opis exercitiū cōp̄bare? eosq; qui opari
nolunt habunde notat. ociositatis uicio iniquetos semp̄ existere. Neq; gratis pa
nem manducauim̄ ab aliquo. p singla ūba increpatōis auxilium facit. Doctor gen
tū. p̄dicator ewanglii. dicit se nō gratis panem ab aliquo manducaisse? qui nouit
dm̄ p̄cepisse. ut qui ewangliū denūciant de ewanglio uiuant. Et rursūm **U**ig
nus est oparius cibo suo. Cum unq; n̄ gratis qm ewangliū p̄dicabat tā
sblime ac spirale opus exērens cibum sibi dñice uisionis auctoritate p̄sumēt?
quid nos faciem? quib; nō solum nulla p̄dicatio ūbi cōmissa est. s; ne ulla q
dem n̄ aīe n̄re solus cura mandatur? Quia fiducia ociosis manib; gratis pa
nem comedē audebimus? q̄ uas elcomis ewangelica sollicitudine & p̄dicatōe
strict? sine ope manū comedē nō p̄sumit. S; in labore inquit & fangatione
nocte & die laborantes? ne quem n̄rūm grauare. Adhuc aditamenta sine castiga
tione exaggerat. Non em̄ simpliciter dix. nō comedim? gratis panem ab aliquo
uicim? & huc usq; stetit. Potat em̄ uideri ip̄rio ociosoq; sumptu ac recondita pe
cunia ut aliorū licet nō istorū collatione seu mīnib; sustentari fuisse? s; in labore
inquit & fangatione nocte & die laborantes? id ē n̄rō ope specialit̄ sustentari. Et h
inquit non p̄rō n̄rā uoluntate p̄petrabam? n̄ p̄delatione. ut requies & exercitiū
corpi inuitabat? s; ut necessitas & inopia uictus. n̄ sine ingenti fangatione corpi
facē compellebat. Non solum namq; p totū diē spaciū. s; i noctis qd quies cor
pi uidebatur indulgiam. hoc opus manū p̄este sollicitudine indefinēt̄ urge
bam. Nec tam solum se talit̄ int̄ eos cōuictū fuisse testatur? ne forte n̄ magna
nec gūalis uideretur hec forma. si ip̄ius tū traderetur exemplo? s; i oīs qui e
rāt secum ad mīstium ewanglii deputati. id ē siluaniū & thimoteū qui hec ead
cum eo strībunt assent simili ope laborasse. In eo ē quo dicit. nequē n̄rūm grauā
remus? n̄cūdiā eis inuictū magnam. Si em̄ ille qm ewangliū p̄dicabat. sig
nus illur hūitibusq; cōmendans ne grauaret quēpiam gratis panem manducare
n̄ audz? quom̄ illi nō estimet se grauare. qui cotidie cum ociosi uacantesq; p̄su
munt. Non q̄ nō habuimus potestātē? s; ut nosmetip̄os forma darem? nobis ad

imitandū uos? ut si forte doctrinam v̄boꝝ auibꝫ v̄ris frequentē ingestam. obliu
oni tradideris. saltem p̄sationis exempla s̄b oculis fide uobis tradita memoretur remne
tis. hanc lenis eoz & in hoc reprehensio. cū dicit se nulla alia qm̄ exempli gr̄a la
borem hūc & fatigatōm die noctiqꝫ corpis exegisse. & eos nichilom̄ erudiri nolle?
ip̄s quos ip̄e necessitatem uan habens cū sibi fatigatōis indicat. Et quidem in
quid cū habemus potestātē & patet nobis facultates omnium v̄rū atqꝫ s̄b
& vtendi eis dñi n̄r nollem me h̄c p̄missum nō sum tam v̄sus hac potestate
ne qd̄ amē bene ac liato fieret? alius noxiū preberet exemplum. Et idcirco
ewangelium p̄dicans meis manibꝫ atqꝫ ope malim sustentari. ut vobis q̄qꝫ volen
tibꝫ ut v̄ritas m̄cedē manū p̄fctōis ap̄erem? & p̄sationis formā m̄e labore
p̄berem. S; ne forte tacitū opant & erudire eos uolens exemplis. minime illos
& p̄ceptoꝝ monitis instruisse uideretur. infert. Nam & cum essem inquit
apud uos hoc denūciabam nobis? q̄n̄o si quis non uult opari n̄ manducet.
Ad huc illoꝝ desiderium qui scientes eum ut magistrū bonū. doctrine gr̄a & in
struētōis obtentū. suis manibꝫ opatum imitari contempnūt. & diligentiam cau
tionemqꝫ suam exagḡat dicens. Non tū se hoc illis exemplo audidisse p̄sentem?
s; & libis ingit̄ predicasse? ut si quis salz nō uult opari. nec manducet. Non iam
doctōis ut media uat̄ adeos consilio. S; distinctione meos iudiciarie p̄nūciatōis
invehitur. Et ap̄lica potestate resūpta. uelut et̄bnnali in contemptores sn̄am
diat̄ illa nempe potestate qm̄ cum in̄iminatione scribens ad chorinethios aduō
sibi asserit datam. cum eos in delicto positos p̄monet. ut ante aduentū suū
semetip̄os corrigē festinarent. ita p̄apiens. Roga uos ne p̄sens compellar ante
in quosdam potestate illa q̄re data est in inuol̄is. Et it̄m. Si cū uolūo inquit
glari de potestate qm̄ dedit in dñis in edificatione & nō in destructione v̄rū. nō erū
descam. Iua inq̄m potestate p̄nūcians. Siquis nō uult opari. n̄ manducet. Non
gladio carnali eos addicens. s; auctoritate tā sp̄it̄ualis. h̄m̄ uite in̄dicens eis
t̄bam. ut si forte penam future mortis minime cogitantes. adhuc uelint amo
re oculi existerē contumaces. saltem necessitate n̄ali p̄stricti & metu p̄sentis m̄i
nis saluaria p̄cepta suscipere cogantur.

Post tantum itaqꝫ ewangelice distinctionis rigorem. nūc causam exponit. cur
hec v̄m̄issa p̄miserit. Audiumus enī in̄t̄ uos quosdam ambulare in quiete nich
opantes s; curiose agentes. Quisq̄m eos qui dedit esse op̄i nolunt. vno tū mo
do corruptos p̄nūciare contentus est. In p̄ori namqꝫ ep̄la in ordinatos eos
ap̄llat. nec scdm̄ traditōm ambulare qm̄ acceperunt ab eo. Inquietos & c̄c

definit & gratul panem manducare? *¶* Rursum hic. audiuimus inquit quosdam
inuenos ambulare inquiete? & subiungit statim secundum languorem inquietudinis
hanc & radice. nichil inquit operantes. Verum quoque morbum qui ex isto uelut quidam
inmisit omni? sed curiose agentes.

Itaque fomiti incitorum tantorum congruam nunc emendationem conferre festinat? ex
illa apostolica qua usus fuerat paulo ante deposita potestate. nunc aduersa per primum
ut clementer restituitur medici. & uelut filius susceptus finis consilio salubri in
fert remedia sanitatis dicens. *¶* His autem qui huiusmodi sunt? denuncians & obsecrans
in domino? ut cum silentio operantes panem suum manducent. Causas tantorum
ulcerum que de radice ociositatis emigunt uno operationis salutaris precepto curant.
ut primum medicorum. Ceteras quoque naturas malas eodem cespice pullulantes?
scilicet primis extinguendas. origine morbi principalis exempta. *¶* Nichilominus tamen
ut perspicacissimum ac primum medicum non solum infirmantium curat mederi uulnibus
sed & sanis quibus eorum possit perpetua sospitas custodiri. Similiter congruentia precepta
commendat dicens. *¶* Vos autem nolite deficere bene facientes. Qui nos. id est qui nostras res
sectantes. exempla nobis tradita operis imitatione complent. ac nequaquam eorum desiderium
inertiamque sectamini? nolite deficere bene facientes? id est humanitate uirum erga eos si
forte neglexerint obseruare. que dignum similiter impetret ut castigant illos qui erant in
fatum. ne ocio dissoluti inquietudini & ociositati operam darent? ita hos qui sanis sunt
permanet ut humanitate quam bonis & malis impetret domini precepto imbuatur. si forte quidam
per se ad sana doctrina peruenire noluerint? non abscedat ab eis sed bene facere & forte
eorum tam consolationis & correptionis stimulis quam beneficiis solis & humanitate non

Rursum tamen ne forte hac lenitate prouocati
quidam preceptis eius obedire contempnant? inmisceat apostolicam lenitatem. *¶* Quod
si quis non obedit verbo meo per epistolam hunc notate? & nolite commisceri cum illo? ut con
fundatur. Non enim quod per sententiam sui & militate communi? quid oporteat obserua
ri? quaque cautione apostolica mandata custodiant? subiungit confestim primum indulgent
issimum lenitatem? & ut filios suos per erga predictos per caritate fraternitatis affectum
debeant retinere similiter docet. Et nolite quasi inimici estimare? sed compite ut fratres.
Sicut in iudicant. partem inmiscuit pietatem & suam apostolico rigore placam.
clementi mansuetudine operatur. Nam & notari iubet eum qui obedire suis precep
tis contempsit? & cum illo non commisceri. Et tamen hoc si non odium incio precepit?
sed statim dilectionis. & eorum emendationis intuitu. *¶* Nolite inquit commisceri
illo. ut confundat. Ut qui non est meus preceptis multis emendat? saltem

publica omnium nostrum segregatione confus. ad tractatū salutis incipiat ali
et epla quoque ad ephesios de hoc **Capitulum VII** Quando reuocari
ipso ope ita patet dicens. Qui fuerat iam non fuerat. Magis autem laboret operan
do manibus suis quod bonum est. ut habeat fructus unde necessitate patientibus. In
actibus et apostolorum hoc eadem non solum docuisse eum. sed et perficere ope. simile
et venimus. Nam cum uenisset corinthum alibi se manere non pariter non apert aquila
et psallam. eo quod eundem artum essent opifices. qui ipse solitus erat exercere.
Ita enim habes. Post hoc paulus egressus ab athenis uenit corinthum. et inueniens
quendam macedonem nomine aquilam ponticum gentem et psallam uxorem eius. acce
ssit ad eos eo quod eundem essent artum. et manebat apert eos et operabatur. erat enim
scenofactore artum. Item procedens miletum. et exinde mittens ephesum. conuo
catisque ad se presbiteros ephesiorum ecclesie et datus eis precepta quodammodo regere ecclesiam
rei se ab se debent. ait. Argentum et aurum nullius concupiscimus. ipsi satis.
quod ad ea que incho opus erant et is qui mecum sunt ministrarent mand
iste. Omnia ostendi uobis. quia sic laborantes oportet suscipere infirmos ac
meminisse ubi dominus ihesus. quoniam ipse dixit. Beati sunt qui dant quam accipere. Cum
ue uobis sue consulationis reliquid exemplum. cum se non solum id operam
esse testatur quod necessitate sui tantum corporis expediret. sed et quod uisibus eorum qui
terti erant possent sufficere. is uidelicet qui cotidie necessitatibus ministris occupan
nequaquam et parte similiter incho suis manibus occurrerebant. Et sicut ad thessa
lonicenses operam se dixit. ut illis formam daret. et ad mirandum eum. et hic
tale quid mirum dicens. Omnia ostendi uobis. quia sic laborantes oportet sus
cipere infirmos. scilicet uel mente ut corpe. id est ut nostris potius labore superque opus
sudore questio. et non de habundantie cumulo. seu reposita pecunia. sed ne de
aliena quidem largitate ac sua esset reficere festinemus. Et hoc ipsum dominus dicit
esse mandatum. quoniam ipse magis dixit. id est dominus ihesus. Beatus est magis dare quam ac
cipere. sed est impericiensis beator largitas. quam accipientis penuria. que non
de pecunia perfiditate ut diffidentia reseruata. non de reconditis auaricie the
sauris impendit. sed que de fructu operis ipsius et pio sudore perficitur. Et idcirco
beatus est magis dare quam accipere. quia cum illius qui accipit hic qui
tribuit habeat pauperem. nichilominus labore ipso. non solum sue necessitati
sufficiens. uerum et quod tribuat indigenti pia sollicitudine parate festinat.
duplici gratia decoratus. quod et perfectam munditatem christi universalium rerum suarum
abiectione possideat. et misericordiam diuinis labore suo exhibeat et efficiat.

hic quidem honorans deū de suis iustis laboribz & delibans ei de fructibz iusticie sue. ille v̄ ocū corpore & in etia resolutus. indignū se & cibo panis apli pbat fūa. contra eius salz mēdē. ociosus em̄ enim n̄ sine reatu p̄c̄i cōtūmacieqz p̄sūmēd.

Capitulum . viij .

Ociositatis viam & sapientissimus salomon euentissime notat i multis ita dicens. Qui sectatur ocium replebitur egestate. ut in sibili licet ut in visibili. quia necesse est ociosum quēqz & diuisis mēis inuolutū teneri. & alienū semp̄ existere a cōtēplatione dei ut diu tū spiritibz de quibz beati apls. Quia mōnibz inquit diuites facti estis in illo. in om̄i n̄bo & in om̄i sciētia. De hac aū ociosi paup̄tate alibi quoqz ita de scribitur. Et uestietur concissa & pannis om̄is sompniculos. Sine dubio em̄ nō mēbitur illo incorruptionis uestimēto ornari. de q̄ apls p̄cepit. Induite uos dñm nr̄m ih̄m xp̄m. Et itē Indua lorica iusticie & caritatis. Et de quo & dñs ad isrl̄ loquit̄ ysham. Exurge n̄m in duere uestimētis gl̄e tue. Quisqz sompno ocū ut accidie supatus. non industrie sue labore. s̄ in etie sue pannis opiri mahit. quos abscedēs de p̄f̄a plenitudine & corpe scripturātū. nō uestimētam gl̄e n̄ decous. s̄ ignōmosum excūsationis uelam̄ sue coaptant uesanie ignauie. Solēt em̄ hi qui sunt hac segnicia dissoluti. uolentes ope manū sustentari q̄ apls indefinēt exercitū. ut nobis exercere p̄cepit. quibuscumqz in re stimonis scripturātū. quibz quoscumqz merie sue uelam̄ imponant. dicentes scriptum esse. Opamini nō cibum qui p̄it s̄ qui p̄manet i uitam et̄nam. Et meus cibus est ut faciam uoluntatē p̄ris mei. S̄ hec testimoia panni quidam sunt. de solida ewangelice l̄conis plenitudine. & adh̄ assumit ut contegant potius ignemina ociositatis ac uicandie sue n̄r̄ qm̄ ut calefaciant & exornent nos illa p̄iosa ueste p̄f̄a qz iūrtūm qm̄ in p̄b̄is mulier illa sapiens que fortitudine & decore induta est. ut sibi ut m̄is suo fecisse describitur. De qua & consequent̄ n̄fertur. Fortitudine & decore induta est. & letata est in diebus nouissimis. idē hoc merie morbo rursus idē salomon ita commemorat. Hic mēti opantiū st̄ntē sunt sp̄ms. idē illis ac similibz mēti. que apls in sup̄onibz de ocio pululare p̄fatus est. Et itē. Indesiderus est om̄is ociosus. De quibz apls amemorat dicens. Et nullus aliquid desi dens. Et ad extremū. Multa em̄ mala docuit ociositas. Que euent

apls in hīs que sup̄a exposuim⁹ enūmāuit dicens. Nūc
opantes s; curiose agentes. Hinc quoq; uicio t̄būxit aliud. ut
opam detis. ut quieti sitis. Et deinde. ut uīa negocia agatis. ⁊
ut honeste ambuletis ad eos qui foris sunt. ⁊ nullū aliquid de
fideris. Quos ⁊ inordinatos ac rebelles notat. ab his studiosos
quosq; segregare p̄cipiens. ut t̄b trahatis nos inquit ab omī fr̄e
ambulante inordinate. ⁊ nō scdm̄ traditōm qm̄ accepit a nobis
His itaq; exemplis p̄egiptum p̄res ostendit.

Nullomodo esse monachos ociosos. ac p̄cipue iuuenes sūnt. actū
cordis ⁊ p̄fectum paciē ⁊ hūilitatis sedulitate op̄is metientes. ⁊ nō
solum anlls quidq; ad usum uictus sui accipe patiuntur. s; ⁊ dela
borib; suis n̄ t̄m sup̄uenientes ac p̄grinos reficiūt fr̄es. uī ⁊ per
loca lybie que st̄ilitate ac fame laborant. inon ⁊ p̄cūratel. hīs
qui squalore carcerū contabescunt. immane confectos dīgunt alimē
nie uictusq; s̄bam. de fructu manūū suarū rōnabile ac uerū sac
ficiū dño tali oblatione se offerre credentes. Hinc est qđ in his regio
nib; nlla uidim⁹ monastia tanta fr̄atū celebritate fundata. quia n̄
opm̄ suoy facultatib; fulcunt. ut possint in eis ingiter p̄durare.
⁊ si eis s̄peditare quoq; ualeat sufficientia uict⁹ alius largita
te. uoluptas tam̄ ocii. ⁊ p̄uagatio cordis dūcti eos in loco p̄sentate n̄
patitur. Unde hoc est apud egiptum ab antiquis patib; scā sententia.
opante monachū uno demone pulsari. ociosum uerō innumeris spiritibus

Deniq; abba paulus p̄batissimus p̄m̄ x E deuastari.
cum in hēmo uastitate consistens que positioni nūcupatur. palmarū
fructib; ⁊ orto modico secur⁹ h̄ret alimēnie sue uictusq; sufficientem
s̄bam. n̄ poss; aliq; aliud inde sustentaret op̄is exercē. eo qđ oppidis ut
habitaculi terra septem mansionib; ut eo amplius deserti illi segant. re
habitatione. p̄nsq; expectetur p̄ncedo uecture qm̄ ualē poss; p̄cūm op̄is
de sudan. collectis palmarū foliis cotidianū pensum uelut exinde sustē
randus asemetip̄o ingit exigebat. Cumq; ope totius anni antium eius
fuss; impletum. id qđ sollicita cura laborauerat. annis singulis ig
ne s̄p̄ito concremabat. Intantū probans sine ope manūū nec in
loco posse monachū p̄durare. n̄ ad p̄fctōis culmen aliqū cōscendere.
ut cum hoc fieri nequaquā necessitas uictus exiget pro sola purga
tione cordis ⁊ cogitationū soliditate ac p̄sentantia celle ut accidit

ipius victoria et expurgatione perficeret

21

Quoniam incipiens in hunc commorari abbatem moysi omnium sanctorum
fumo dixisse me egritudine accidere hesterno die grauius confectum.
non ab ea potuisse alias libari non ad altarem panem primum cucurrissem.
ille. non te ait ab ea libasti. sed magis ei dediticium ac seditum prouisti.
Etiam enim ut desertorem te ac fugitiuum deinceps aduersarius impugna-
bit. quod de conflictu superatum primum amfugisse conspexit. nisi de cetero
comissa congressione. non desertione cetero ut sompni corpore ingruentes
actus eius ad horam euaporare malueris. sed calantia potius et conflictu
didicisti triumphare. Unde experimento probatum est accidere impugnatum non
declinando fugiendam sed resistendo superandam. *Incipit de spiritu cenodoxie.*

Septima nobis etiam est contra spiritum cenodoxie. qui nos uanam
sine manem gloriam possumus appellare. multiformem. uariam atque subilem.
ita ut quibuslibet perspicacissimis oculis. non dicam caueri sed prouideri deprehen-
dive uix possit. Non solum enim ut cetera uicia in pre carnali. sed et in spi-
rituali monachum pulsant. subtiliore se nequitia ingerens menti. ita ut qui
non potuerunt carnalibus uicis decipi. spiritualibus successibus actus saucien-
tur. Tantoque est periculosior ad conflictum. quanto ob sanctorum ad cauendum
omnium namque uiciorum manifestior aptiorque congressus est. et in uno quoque
eorum contradictione rigida confutatus. incertior in validior factus abscedit.
uictoremque suum derectus aduersarius demum infirmus acceptam
hic cum perelatione carnali pulsant mentem et sunt responsionis scu-
to repulsus. rursus ut quedam multiformis nequitia priori habitu
personae mutata. sed uirtutem spece uictorem confodit et inigulare per-

Temperat

Et enim cetera uicia seu perurbationes
uniformes ac simplices esse noscunt. sed uero multiplex et multiformis. et
uaria undique bellatorum et ex omni parte uictori occurrens. Nam et in habi-
tu et in forma. in incessu. in uoce. in ope. in uigiliis. in ieiuniis. in oratione
in remotione. in lectione. in scientia. in tractatione. in obedientia. in humilitate. in
longanimitate militem christi militare conatur. et uelut quidam pericio-
sissimus scopulus tumentibus undis obiectus. inuisum ac miserabile nau-
fragium secundo nauigantibus uento. dum non cauet nec prouidetur imper-
tat. Itaque in regia uolentem incedere. per arma uisicie que adextreis
sunt et sinistris oportet apostolica disciplina transire per gloriam et ignobilitatem.
per famam et bonam famam. Et tanta cautione inter tumentes spirituum

nū fluctus gubernante discretione. & flante nobis spū dñi it̄ digere
iūctis. ne dextra leuati si paululum deflectam. sciamus nos pūti
olis mox cantibz illudendos. Ideoq; p̄ sapienatissimū salomonē monem.
Ne dñteris ad dextrā neq; ad sinistram. idē ne tibi deuotutibz blandi
aris. & dextris succosibz ac spiritalibz exollaris. n̄ deflectens ad sinist
ram mīte mīoz. scdm̄ aplm̄ glām tibi exes m̄ tua confusione equitas
Nam cum sū specie succincte uestis ac mīde cenodoxiam nō potuit dñ
abolus gnare. p̄ squalida & m̄ culta ac mīora conat̄ mīre. Quem n̄
potuit p̄ honorem deicere. p̄ hūilitatem supplantat. Quem scie & elo
cutionis ornata nequeunt extolle grauitate tacturmutat̄ elidit. Si ie
minet palam glā nūitatis pulsatur. Si illud p̄tempnede glē causa cō
texit. eodem mīto elationis obrundit. ne vane glē stagio maculatur.
Oratōes p̄lixus sū fr̄m nūat celebrare spū. & qd̄ eas latent̄ exer
ceat nūm̄q; habeat. Sciū facti. nō effugit aculeos nūitatis. .iii.

Pulcre seniores natam morbi hui in modis cepe bullorūq; describunt.
que vno de conata regimine. alio rursū inueniuntur induta. totiesq;
inueniuntur abrecta. quasciens sunt spoliata. In solitudine quoq; cūct
orū mortalū consortia glē causa fugientem. p̄sequi nō desistit. Quan
toq; amplius vniūsum quis mīuit mūdū. tanto enim actius insecat.
Alium qd̄ patientissimū sit opm̄ ac laboris. Alium qd̄ ad obediendum p̄m
ptissimū. Alium qd̄ hūilitate cetōs p̄pōndet conatur extolle. Alius scī
entia. alius leonis. alius uigliarū p̄lixitate t̄ptatur. Nec alias quē
qm̄ hic morbz. nisi suis mītur iūctibz sanciare. In his offendicla ten
dens mīctus. in quibz uite stipendia conquiritur. Volentibz quippe ut
pietatis ac p̄fōnis incedere. nō alibi immici insidiantes. nisi i uia qua
ambulant laqos deceptionis abscondunt. scdm̄ illam bī dant̄ snam. In
uia hac qua ambulabam absconderūt laqos mī. ut in hac ip̄a sc̄lz iūctū
uia qua gradim̄. tendentes ad brauiū sup̄ne nocatōnis. nris elati succ
essibus corruant. obligatisq; pedibz aīe nre concidant. cenadoxie la
queis conpedita. Et ita fit ut qui adūsarū conflictu nō potuimus su
parti. nri triumphū sū hūilitate nīcamur. Sen ēte qd̄ est & aliud decep
tionis genus ut excedentes cōmēntie. ut nre possibilitatis modum.
p̄seilantiam nri cursus infirmitate corpis mīcedente p̄damus. .iiii.

Omnia vicia supata marcescunt. & deuicta p̄ singulos dies infirmā

ora reddunt. & ut loco ut tpe minuant atq; defuerit. seu ete ap-
 tius iuribus disidentia ut cauent facilius ut uicant. Hoc v̄ delectum ac
 ul resurgit ad luctum. & cum putat extinctum sua morte uiuacius con-
 ualescit. Cetera gna uicior eos tñ impugnare solent. quos in tamine supa-
 uerunt. hoc v̄ suos uictores acūs infectatur. quitoq; fuit ualidius elhi-
 tanto uehementius uictorie ipius elatione congruitur. Et h̄ est s̄balis
 iimici iusticia ut militem & p̄p̄tis faciat telis occumbere. q̄ hostilibz ar-
 mis supare nō potuit. Alia m̄dum uicia sicut dixim. & locor bñficio cō-
 quiescunt. & maria p̄c̄i ut oportunitate eius & occasione s̄tracta lentel
 cetē solent & minui. Hoc v̄ aufigiente deserta penetrat. n̄ loco nouo exclu-
 di. nec extrinsecus maia s̄tracta marcescē. Non em̄ aliunde qm̄ uirtu-
 tem eius quem impet successibz animat. Quedam & p̄cessu ip̄s ut p̄fa-
 ti sum̄ m̄dum molliunt atq; uanescent. huc longeuitas n̄ fuit indulta
 solerti ac p̄pudenti discretionē fundata. nō solum nō officit. uerū & ma-
 iora noue fomenta congregare uanitatē.

Postremo cetē p̄turbationes a contrariis & uirtutibz disidentel. & ex ap̄o
 tamqm̄ die clari bellantel & sup̄at facilius & cauent. Hec aū inserta
 iuribz & acie p̄mixta uelut in nocte cetē dimicans arduus in op̄inatos
 decipit & incautos. Ita namq; ezechiam regem inde uirtum in om̄ibz con-
 firmate iusticie & sanctarū scriptarū testimonio p̄robatum. post innum̄a
 iurū p̄conia vno elationis telo legim̄ fuisse delectum. & qui it̄m̄tōm
 centū octoginta quinq; milū de exercitu alhyrior anglo s̄ nocte uasante
 vna p̄ualunt impetare. uanitatē gl̄atione sup̄at. Cui ut p̄ream iurum
 tā p̄ximū cathalogum quem rep̄heare p̄longum est. hoc nū dicam. Qui
 post interdū finitū uite mortisq; diem dñi fuit p̄ finitum. quidē annis
 uite metas excedere una oratione p̄merit. sole p̄decem gradus quos ad
 occasum tendens iam illustrat̄ reuertente. Qm̄ lineas quas ab sc̄ssu ei
 umbra s̄ sequens occuparet. suo rursū reditu fugans duplicatū diē
 vnūq; orbi contra fixas nature leges in audito miraclo p̄buit. Post tñ
 incredibilia signa. post tam īmania docum̄ta iurum. qualē fuit successi-
 bz suis elisus. audi scripturā narantem. Indiebus inquit illis ogo-
 tant ezechias usq; ad mortem. & oratur dñm & exauduit eum.

regnum

dedit ei signum? uid scilicet quod legimus de solis datum esse redditu per
Isaiam prophetam in quarto libro regum. Sed non inquit secundum beneficia que ac-
cepit retribuunt ei quia eleuatum est cor eius? et facta est contra eum ira. et con-
uidam et iram. Humiliatusque est postea eo quod exaltatum esset cor eius? tam ipse
quam habitatores iherusalem. Videtur non uenit super eos ira domini in diebus ezechie.
Quam preciosus quam gratus elationis est moribus? tanta multitudine tanta
tanta fides atque deuotio que nam ipsam ac totius mundi leges immutare
meruerunt? uana elatione deperunt? ita ut uniuersis uirtutibus suis. ac si nec
fuerint obliuioni traditis? immo domini confestim suscepit? nisi eam resup-
ta humilitate placasset? ut qui de tam excessu multorum fastigio elatione impellente
decideret? non in perniciem rursum humilitatis gradus ad amissum culmen as-
cenderet. Vis alius quoque exemplum similis rursus percipere. VI

Ostias huius que commemorauimus regis actibus in omnibus ipse quoque scrip-
tura testimonio collaudat? post ingentia uirtutum suarum premia. post in-
numeros triumphos quos deuotionis ac fidei sue merito percipuit? disce qualem
sit uane glorie elatione deiectus. Et egressum est inquit nomen eius propter quod
auxiliaretur ei dominus? et corroborasset illum. Et cum roboratus esset eleuatum est
cor eius inuictum suum? et neglexit dominum deum suum. Tertius alius exemplum
ruine grauissime. et conspicis duos uiros tam iustos tamque perfectos triumphis
suis atque uictoriis fuisse confectos. Unde uidetur quam precipue rerum secundarum
soleant esse successus? ita ut qui non potuerunt aduersis frangi? proprio si in-
dictis finit actus elidant. Et qui in conflictu atque acie mortis euasere
distinctione? trophæis propriis triumphisque succubant. Ideo apostolus monet. Nolite
si inanis glorie cupidi. Et dominus phariseos castigans. quam inquit potestis cre-
de uos que gloriam ab inuicem accipitis et gloriam que a solo deo est non uultis.
De his et beatus dauid? cum inuentione dicit. Non deus dissipauit ossa

Solent et incipientium mentes et eorum VII. Eorum qui hoc placent
qui nimis adhuc ut uirtute animi ut sancta profecerunt? aut propter sonum uocis
extollit? quod scilicet modulatus psallant? aut quod sint ut exestis caribus ut cor-
porum ianitores? aut quod penes diuites ac nobiles habeant? ut quod militiam
honoresque premunt. Interdum et dignitates et opes que forte ne apprehen-
di quidem aliqui potuissent? persuadere quendam per finale fuisse ad epturum.
si per sonitum in seculo. Una spe et demeritis inflans eum? et de his que nunquam
possedit uelut qui ea contempsit gloria uanitatis extollens VIII.

Donnuracqm v clericat' gradum & desiderium p'spiterii ut dy
aconat' imitetur. q' si ul' invitatus fuisset ad episcop' tanta expleu
rum sanctitate ac rigore depingit. ut quoq' sacerdotibz p'bere po
tuit sanctitatis exempla. Deinde multos no solum consiliorum
forma. veru' & doctrina sua smoneq' lucraturu. **Facit** & insolitu
dine ut in cella commorante clu'soz domos ac monast'ia mente atq' a'to
circuire. & plurimoz p'sulationes s'c' incitantio ymaginarie exhortatois

Agitur itaq' infelix a'ta tali uanitate. **ix.** **E**ad querere.
uel p'fundissimo sapore delusa. ut p'teriq' h'modi cogitationum
illecta co'suetudine dulcedine. & his op'pleta simulachris. ne p'sentes q'
dem actus ut fr'es naloat contem'plari. dum his que cogitationum puaga
tione uigilans sompniatur. delatatur m'h'ere quasi veris. **x.**

Memini cu'dam semis cu' m'h'emo cythi comoraret'. qui cum ad cellam
cu'dam fr'is gra' uisitationis adueniens ostio p'ximass'. audissetq' eum
quidam obmurmurante m'trinsed'. paululum s'c' s'it'. cognosce' uolens q'd
nam descripturis leg'et. ut sicut e' mortis opans memoru' recenseret. Cu'q'
p'ximiss' explorator aure diligens appliata curiosius auscultaret'. ita cu'
rexit hui' spe' m'pugnacione pellectum. ut in eccl'ia se face' crederet exhor
tationu' plebi sermonem. Cumq' s'c' s'itens senex audisset eum finisse tracta
tum. & mutato rursus officio. celebrare uel dyaconu' chatecunus missam.
tuc demu' pulsant ostiu'. **Q**ui egressus occurrentisq' seni uer'atione solita.
m'ducensq' eum. qua' olim uenerit cogitationu' suaz co'scientia remorden
te p'quirat'. ne scilz diutius ad ostium stans i'uriat' p'ulisset. **I**ocularit'
senex. gruteq' respondit. **M**odo inuens ueni'. quado tu missam cathedr'
ec idcirco m'ferere huc opusculo **xi.** **E**minis celebrasti

Huic necessarii duxi. ut de m'pugnacionu' ui atq' ordine uitioy quibz m'la
bilis anima lacatur. no solum ratione. sz exemplis & instructi. ad deu'tan
dos laqueos & multiplices decapulas i' m'ia cautiorel esse possumus. Ita naq'
indissent hec ab egyptiis p'ribz p'ferunt' in mediu'. ut omium uitioy et'antia
ut illa que pacunt'. ut passuri sunt iuniores. relatione sua tamq'm qui

adhuc ea sustineant apud eos detegant atque denudent. Quo exponentibus
 eis illusiones omnium passionum. quicunque incipientium sunt. ac fertientium spiritu.
 colluctationum suarum archana cognoscant. et ea tamquam in speculo contemplantes
 et causas virtutum quibus pulsantur et remedia doceant. Futurorum quoque etiam
 in congressibus antequam veniant eruditi. qualiter periculis et occurrere eis. ut eis
 fugere debeant instruantur. ut solent prudissimi medicorum non solum mederi
 presentibus morbis. verum et futuris praevidere sagaci occurrere. eosque praecipitis ut potui
 salutaribus pervenire. Ita huius quoque utilissimi avarum medici. eiusdem utilitatis
 ames cordium spirituali collatione vel quodam celesti antidoto praenecantes. in
 virtutum mentibus non paucis adolescentibus. apertis eis et causas imminuentium pa
 sionum. et remedia sanctorum. Quia propter hoc antiquis permanens nunc usque sententia.
 quam proferre sine nostra perfusione non potest. qui non germanam virtutem. non enim manus e
 vadere potuit. Omnimodis monachum fugere debet episcopos et mulieres. nent enim
 sunt eum quod semel sue familiaritati demeruerit. ut quiescente cella ultimum opam da
 re. ut divinae theoriae per sanctum verum intuitum. praevalens oculis inherere. Ideoque
 athleta christi qui verum ac spiritalem agonem legitime delectare desiderat. hanc
 inlaesam natiavitatem beatam omnimodis impare festinet. Quam nobis ex
 omni parte vel multiplicem nequitiam occurrentem. tali remedio potius ena
 de. ut cogitantes illud danuicium eloquium. Dominus dissipabit ossa eorum qui hoc placeat. c.
 primum nichil proposito uanitatis et inanis glorie capiende. gratia nosmetipsos facere
 permittant. deinde ea quae bono initio fecimus oblatione simili custodire
 nitamur. ne omnes laborum nostrorum fructus post irrepens cenodoxie morbus evacuet.
 Quidquid et in conversatione nostra minime communis usus recipit ut exerceat
 omni studio. ut iactantiae deditum declinetur. et ea quae nos possunt in
 cetis notabiles redeat. ac veluti solis facientibus laus apud homines sit con
 quirenda nitentur. His enim vel maxime indicium cenodoxie letale contagium no
 bis inherere monstrabit. Quod facillime potius effugere. si consideramus non
 solum fructus laborum nostrorum nos penitus amissuros. quoscunque cenodoxie pro
 pposito fecimus. et reos manuum criminis factos aeterna supplicia veluti sac
 legos volumus. verpore qui ad iniuriam dei apud quod eius obtemperanti nos oportet
 tunc agere. hominum gratiam malum exercere. ab eo qui occultorum est peritus. ho
 mines de. et gloriam mundi. glorie dei pertrahisse conuicti. *Incipit de spiritu superbie.*

Octavum quod et extremum aduersus spiritum superbie nobis examen est. qui mor
 bus licet ultimus sit in conflictu virtutum. atque in ordine ponatur extremus.

origine tam & tpe pmius est. tenuissima & superioribz cunctis immanior bestia.
perfectos maxime reptans. & pmodum iam positos in consumatione uiru-
tum morsu ditione depascens. Cui duo sunt gna. unū hoc qd diximus spi-
tales sumosqz pulsare. alius qd & incipientes carnalesqz cōplectitur. Et
licet utriusqz supbie genus. tam mōm qm in homines noxia inflet elatio.
tam illd pmiū specialit̄ refertur ad dñm. scdm ad homines p̄rie p̄rner. Cui
originem ac remedia in postionibz libelli hui donante deo inquitum possu-
mus exequam. n̄c de illo p̄ore quo p̄fata sum p̄fectos p̄cipue t̄p̄ari po-
ssim nobis est pauca distere. Capm . 4.

Dilluū est aliud uiciū qd ita om̄s alias uirtutes exhauriat. cūctaqz uirti-
aa & s̄tate hominē spoliēt ac dondet. ut supbie malum. Tamqm ge-
nialis quidam ac pestifer morbus nō unū membrū p̄nēde eius debilitare
contentus. s̄ solidam corpus locali corūpit exicio. & in hūcūm iam fasti-
gio collocatos. grāuissima ruina deicere ac trucidare conatur. Omne nāqz
uiciū suis est t̄m̄is ac fine contentū. & licet p̄ster alias quoqz uirtutes.
contra vnā tam p̄ncipalit̄ tendit. eamqz specialit̄ opp̄mit & impūgnat.
Et ut hoc ip̄m qd dixim̄ clari⁹ possit intelligi. castit̄margia id ē appeti-
tus uentis. seu concupiscētia gula ip̄ante rigorem corūpit. castitatē
libido straminat. Ita paciētia uastat. ut nō tūqm vni quis deditus ui-
cio. aliis uirtutibz non penitus destituatur. s̄ illa tū uirtute t̄m̄cata. q̄
diuiso emulo sibi uicio repugnante succūbit. reliquas possit ut ex parte re-
tinere. Hec ē cum infelicem possedit mentem. ut quidam tenuissim̄ tyrann̄
s̄blimissima capta arte. uirtutem vniūsam funditus ciuitatē diruit atqz t̄b-
ūat. Excelsa quondam sanctitatis membra uiciorū solo coequans atqz p̄miscens
nullam demiceps ymaginem lib̄tatis aīe sibi t̄b̄ore sup̄ esse concedit. Quan-
toqz cepit ditorem. tanto grāuiori seruitutis iugo t̄b̄itum. vniūsis uirtutū
facultatibz crudelissima dep̄datione nudabit. Et ut grāuissimā tyrannidis
eius potentiam cognoscamus. anḡlm̄ illum qui p̄uincetate splendoris ac
decoris sui luciferū nūcupatus ē. nullo alio qm hoc uicio delectum celit̄
inuenim̄. & ex illa beata s̄blimiqz angloz statione telo supbie militatum. &
& ad inferna fuisse collapsim. Si igitur tantā uirtutem. tantē potentie p̄-
rogatiua decoratā. una elatio cordis potuit de celestibz ad t̄rena deuoluere.
qua nos ob seruantiā carit̄is fragilitatem circūdatos carit̄e oporteat. ip̄ius

ruine magnitudo demonstrat. Quomodo huius morbi nunc
punctuosissimum deventum inspicere poterimus. si ruine ipsius causas atque
originem persequamur. Fluctuant enim cuncti languor in remedia poterant
maius naturam exhibere. nisi per inquisitionem sagaci originem earum
investigarentur et cause. Hic namque indutus divina claritate et in certis
iunctis supernas conditoris largitate persurgens. splendorem sapientie et uni
tatem pulchritudinem qua ornabatur gratia creatoris. nature sue potentia.
in munificentie illius beneficio se credidit optinere. et ob hoc datus tamquam
qui ad presentiam puritatis huius divini non eget auxilio. deo se similem
iudicavit. utpote qui nulli indigeret quod admodum deus. sibi seque arbitrium
facultate perfusus. per illam credens affluere sibi omnia subpedicare.
quod ad confirmationem iurum. ut per hunc iurum summe virtutis perveniret.
habet ei sola cogitatio facta rimata est. Ob quam desertus adeo quo se credidit
non egere. instabilis repente ac mirabilis effectus. et infirmitatem
per nature persensit. et beatitudinem qua dei munus fruebatur amisit. Et
quod dilexit liba precipitationis quibus dixit in celum conscendam. et linguam
dolosam que ut de se dixit. ero similis altissimo. ut de adam et eua. etiam sic
dixit. propterea deus destituit illum in finem. enellit eum et emigravit de tabernaculo.
et radicem eius de terra muerunt. Tunc rimata eius videntes iusti timebunt. et fr
eum ridebunt. dicentes quod et ad hos qui se sine protectione auxilii dei. summum
bonum perficere posse confidunt. instillime digentur. Ecce homo qui non posuit
dominum adiutorem suum. sed speravit in multitudinem divitiarum suarum. et prevaluit in va
nitate sua. Hec et prima ruine causa. et origo principalis morbi. Quia rursus
per illum qui fuerat a se delectus. mychaplasmus spiritus infirmitates omnium iniquorum
et malorum committit. Dum enim gloriatur de divitiis. arbitrium libertate et industria
sua credit se posse conquerere. et illam perdidit quam adeptus fuerat gratia conditoris.
namque exemplis ac testimoniis scripturarum manifestissime probatur superbie **Cap. m.**
labem cum sit postea in ordine conflictum. origine tamen anteriorem esse
omniumque peccatorum et criminum esse principium. nec sicut certa iniqua solum. sed etiam
virtutem sibi id est humilitatem tantum extinguere. verum et cunctarum simul in tempe
stem esse iurum. Hec mediocriter tamen parvosque depravare. sed maxime infortu
dinis culmine consistentes. Ita enim de hoc spiritu propheta commemorat. Et ecce ad
elce. Ideoque beatus deus licet tanta circumspectione cordis sui custodiret archana.
ut ad eum qui secreta sue scientie non latebant audiret proclamaret. Dne non

est exaltatum cor meū neque elati sunt oculi mei. Neque ambulau in magnis.
neque in mirabilibus super me. nisi humiliter sentiebam. Et itē. Non habitabo
in medio domus mee faciens superbiam. Sciens tamen quoniam sit difficilis et
perfectus ista custodia. non de sua tamen presumpsit industria. et orans dominum in
plorat auxilium. ut humiliter minui telum possit insauciat euadere dicens.
Non ueniat in pes superbie. Pauens ac metuens ne in illud incidat quod
dicit desuperbis. Dens superbis aduersatur. Et itē. Immundus est apud deum omnis

Quantum est malum superbie. Et qui exaltat cor suum.
ut non angelum non alias uirtutes sibi scias. et ipsum deum aduersarium
habeat. Notandum siquidem est quod nequaquam dixit super his qui ceteris
sunt maioris inuolunt quod habeant sibi dominum resistentem. id est castumargis. for
nicariis. iracundis. seu filargitis. aduersatur. sed solis superbis. Iua namque
maia ut inuicemque delinquentium tamen retorquent. ut in suos principes.
id est in alios homines uident ad mitti. Hec uero proprie pringit ad dominum. et idcirco
eum specialiter digna est habere contrarium. Ideoque uniuersis doctor et medicus
dens. causam principumque morborum superbiā esse agnoscens. contrariis sana
re contraria percutiunt. ut ea scilicet que per superbiā corruerunt. per humilitatem
resurgerent. Iue namque dicit. In celum conscendam. Hic dicit. humiliata in
terra anima mea. Iue dicit. Ego similis altissimo. Hic cum informa dei esset exina
mutt semetipsum formam suam accipiens. humiliaturque se factus obediens usque
ad mortem. Iue dicit. super astra celi exaltabo solium meum. iste dicit. Discite a
me. quia mitis sum et humilis corde. Iue dicit. Nescio deum et uel non domino.
iste dicit. Si dixero. quia non noui eum. ero similis uobis in dā. et noui eum.
et mandata eius seruo. Iue dicit. Mea sunt flumina. et ego feci ea. Iste dicit.
Non possum ego facere amicis quiddam. sed pro meo in me manens ipse facit
opera. Iue dicit. Mea sunt omnia regna mundi et gloria eorum. et cum uoluero do ea.
Iste cum diues esset pauper effectus est. ut eius inopia nos diuites redderetur. Iue
dicit. Sicut colligunt omnia que delicta sunt. sic uniuersam terram ego congregaui.
et non fuit qui amoueret penam. et aperiret os et ganniret. Iste dicit.
Similis factus sum pellicano solitario. uigilaui et feci sum sicut passus
solitarius in recto. Iue dicit. Exsiccam uestigia pedum meorum omnes riuos aggre
ram. hic dicit. Numquam non possum rogare preteritum meum et exhibebit in
plus quam duodecim legiones angelorum. Si principalis ruine causam. et salu
tis nostre fundamenta perperamus. aquo et qualiter ut ista iactata sint. ut

illa emiserunt. quēadmodū denotare tam artem mortem superbie debe-
amus. ut illius ruina. ut huius doceam exemplo. Itaque hūc nequissimi-
spēs laqueum talis potuit euadere. si in singulis quibus sentimus nos vir-
tutibus profecisse. illud apostolicū diximus. Non ego. sed grā dei mecum. et grā
dei sum id quod sum. Quod denique est qui operatur in nobis. et uelle et perficere.
per sua bona uoluntate. Dicente et ipso auctore salutis nostre. Qui manet in
me et ego in illo. hic fert fructum multum. quia sine me nichil potestis fa-
cere. Quod nisi quia dominus edificauit domum. in vanum laborauerunt qui edificauit
eam. Nisi dominus custodierit ciuitatem. frustra uigilauit qui custodit eam.
Quod uanum uobis est ante lucem surgere. quia non est uolentis neque currentis.
sed misentis dei. Nullius namque quāuis scientis et cupientis. tam idonea
potest uoluntas esse ut cursus. ut carne spiritu repugnante circūdat. uale-
at tantū perfectionis primū. et palmam integritatis ac puritatis attingere. nisi
fuerit diuina miseratione preclusus. quod magnopere multo et ad quod currit puenire
meatur. Omne enim datum bonū et donū perfectum desursum est. descendens
apud liminū. Quid enim habes quod non accepisti. Quod si accepisti. quod

Si enim uel illum latronem — **E** gloriis quasi non acceperis.
ob uiam confessionem introductum in paradysum recedem. intelligim
eum non cursus sui merito. tantā beatitudinē consecutum. sed dono dei misen-
tis indemptum. Vel remissionem datur regis. duo tam gratia. tamque inuicem
crimina vno penitudinis sermone deleta. nec hic indebim ad indulgentiā
tanti criminis obtinendam. laboris equipasse meritū. sed dei gratiam superasse.
Qui in iſte penitudinis occasione precepta. tantā peccatorum materiam. ubi unus in
bi plena confessione conspexit. Principiū quoque discurrentes uocationis ac
salutis humane. qua non ex nobis. nec ex operibus nostris sedem apostolum sed dono dei fu-
imus gratique saluati. liquido potius aduere quāmodum perfectionis summa
non uolentis neque currentis sed misentis sit dei. qui nequaquam labor ut
cursus nostri merito compensare. uictor nos facit esse uictores. nec equipante
nostre uoluntatis industria. tam arduū integritatis culmen subigata. quā
numur carne constendere. Nulla siquidem corporis huius afflictio. nullaque
cordis contitio. ad capeſſendam neque illam interioris hominis castitatem possit
esse condigna. ut tantam puritatis uirtutem anglis solis ingenua celique
innata. nudo humano labore id est sine adiutoria dei ualeat optine. quod
totius boni effectus ab illius profuit gratia. qui tantam penitatem

beatitudinis & immensitatem gl'ie exigue. uoluntati breuiter ac p'uo
cursu n'ro insup'licata largitate donauit. .vi.

Omnis enim longeuitas uite p'sentis cum ad illam fute gl'ie phen
mitatem resperis euanescat. & dolores cuncti & temptatione illius i
nse magnitudinis beatitudinis effugantur. atq; ut fumus ad nichil ex
renuati liquescunt. & nasqm ut familia sparent. Quia p'p' iam tepus
& ut ipis quibz tradimus uerbis p'm suam p'ferant. eoz scilz qui uiam
p'f'ctis & qualitatem eius non u'boy iactantia dep'mxerunt. sz potius
recto ope ac iustice spe possidentes. expimentis eam p'p'is & exemplis
tissimis tradiderunt. Aut em ad putum no posse quempiam carnalibz
mens emudari. n' unumq'm laborem suum atq; conatu ad tantu p'fecti
onis finem intellexit non posse suffice. nec eam n' dei mis'atione & ad
iutorio comprehendere non tam tridentis institutione. qm affectu atq; iustice
& expimentis p'p'is etudinis agnoscat. Ad capeffenda namq; tam ingui
fica tamq; p'cella puritatis & integritatis p'mia. quantisq; ieiunioy. uigi
liarum. leomis. solitudinis. ac remouomis labor fuit impensibz. condignus
ee non potit. qui hec industrie sue m'ito ut sudor obtineat. Nunquam
em diuinu mun' labor p'p'ius. humanane indulta compensant. nisi desideranti
diuina fuit mis'atione concessum. .vii.

Nec hoc dico ut humanos conatus euacuans. ab industria & laboris intentione
reuocare quemqm contendam. sz plane constantissime non ita sz senioy sen
tentia defino. p'fectionem quidem sine is o'mino capi non posse. his au' solis
sine gra dei posse eam anemine osuam. ut em dicimus conatus humanos app
hendere eam p'f'ctos non posse sine adiutorio dei. ita p'miamus laborantibz tam
ac desidantibz miam dei gramq; conferri. Et ut ubis apli loquar. uolentibz & cur
rentibz impari. scdm illud qd & psalms octogesimo octauo exp'sona dei canitur.
Posui adiutoriu impotente. & exaltavi eam de plebe m'a. dicimus em scdm salua
toris smam. dari quidem petentibz. ap'ri pulsantibz. & aquentibz inueniri. sz pe
titionem & inquisitionem. & pulsationem. m'am no esse condignam. nisi m'a dei id qd
petunt dederit. ut ap'it cu pulsant. ut illud qd quimus fecit inueniri. Presto est
naq; occasione sibi tmm anobis bone uoluntatis. oblata. ad hec omnia cosenda.
Amplius em ille qui nos. p'f'ctionem salutemq; m'am desidat & exspectat. Et miran
tum beatu datur p'uentu sui op'is ac laboris tantu p'p'ia industria nouat no po
sse obtineri. ut adno p'ueri directionem suoy op'm iterata p'ce deposceret dicens. 7

Q opa manuum nram digne sup nos. & apud manum mry digne. Q rursu.
Confirmat de hoc qd opatus es in nobis. Idq si aduam consumatorem uitam
nolumus effici & ope puenire. Aliis debemus adquiescere magistris ac
dnabz qui hanc non vaniloqua disputatione sompnamus. s; re atq; expi
mentis apprehendunt. nos quoq; docere ac dirigere ad eam similr possunt. &
mam qadmodum pueniam ad eam trismo tinnire demonstrare. Quq;
ad hanc fide se potius puenisse. qm labor mro testabant. quibz & hoc p
cipuū suū cordis adquisita puritas confabar. ut magis magisq; se depm p
catis agnoscerent. Tanta namq; in eis delictorū compunctio p dies singulos
angebatur. quanta pmas animi pfectus. traherentq; iugit mamo cordis
suspensa. eo qd semetipos sentirent nequaquam posse delictorū neuos ac
maculas deuitare. que eis pmultiplices cogitationū minutias inuerebant.
Et idcirco future uite stipendia nō opm sperare se mro. s; mīa dñi pcla
mabant. Nichil sibi de tanta circūspectiōe cordis aliorū comparatione donan
tes. quippe qui hanc ipām nō sue mōdū s; diuine grē ascribebant. Nec
blandientes s; de mīorū ac tepidorū negligentia. s; contēplatiōe potius illoz
quos nē pctō carere. atq; in regno celoz etna iam bitudine pfrui nonant
hūilitatem ppetuam conquirebant. atq; ita considatiōe hac & elationis
rūmā pū declinabant. & quo credent ut qd doleat semp inuenerant.
Intelligentes semetipos ad illam pūritatem cordis qm cupiūt ob sistente cir
gūm scdm traditiones . . . viij. . . Tunc scilicet puenire nō posse.
& institutiones eoz sic ad eam festinare debemus. ieiuniis. uigiliis.
orationibz. cōtione cordis & corpis opam dantes. ne hec omnia morbo
hoc instante nauians. nō solum namq; ipām pfectionem oportet crede
industria nos ut labore nro possidere nō posse. s; ne hec ipa quidem
que illius exerceamus obtentu. idz labores conatusq; nros. ac studia sine
diuine ptectionis auxilio. inspirationisq; & castigatiōis. atq; exhortatio
nis grā. posse pficere. qm salz cordibus nris. ut p alium solet ut psem
ipm nos mīans clementer infundere. **Jonum.**
Astremo instruat auctor salutis nre quid nos oporteat in singulis pbsq;

que gimus nō modo sentire? s; & p̄firi. Non possum ego inquit ame-
 ipo face quidquā. p̄i aū mme manens ipe facit opa. Iue ex p̄sona hōis
 assūpti dico. nichil asemetipso posse se facere? & nos cūis & etiā in
 his que ad n̄rā salutem p̄uē arbitriū nos adiutorio dñi nō egere.
 discam̄ naq; & nos p̄singla n̄ra siml infirmitate. & illius adiutoria sen-
 tentes. cotidie p̄clamare cum sanctis. Impulsus n̄sanis sum ut caderem.
 & dñs suscepit me. Fortitudo n̄ra & laus dñi? & factū est in salutem.
 Et nisi q; dñs adiunxit me? paulom̄ habitauit m̄stio aīa n̄ra. Si di-
 cebam mortis est pes meus? n̄la tua dñe adiunabat me. Scdm̄ multitudi-
 nem dolor meorū in corde mō. consolationes tue lenificauerūt aīam meā.
 Videntes & cor n̄rū in amore dñi & p̄cia roborari. dicam̄. Et factū
 est dñs firmitatū meū. & eduxit me in latitudinem. Sciētiā quoq; apm̄
 p̄fectu intelligentes nobis augeri. dicam̄. O nomam tu illūas lucēnam
 meā dñe. deus n̄rō illūa tenebras meas. O nō me eripiar aīp̄m
 one? & mō mō transgredior murū. De m̄ sentientes nosmetip̄os forti-
 tudinem p̄p̄rie solante nos conquisisse. & in se m̄ta iūitūm facilius ac
 sine labore dirigere. dicam̄. Dñs qui p̄auxisti me iūte ad bellum? & po-
 sūisti in mactaram viam meam? qui p̄fecisti pedes n̄ros tamq; cūor? q;
 sup̄ excelsa stans me. qui doces manus meas ad plūm. Consecuti & dis-
 cretionem qua roborati possumus ad iūsanos n̄ros elidere? p̄clamem̄ ad dñm.
 Disciplina tua correxit me in finem? & disciplina tua ip̄a me docebit. Dila-
 tasti ḡllus n̄ros s̄b̄is me? & nō sunt infirmata vestigia mea. Et quia
 talit̄ sum roboratus? sciētia tua atq; iūte? infām confident̄ ea que
 fecim̄? & dicam̄. I sequor munitos n̄ros & comprehendam illos? & nō oī
 tar dñm deficient. Continū illos n̄ poterunt stare? cadent s̄b pedes n̄ros.
 Rursus infirmant n̄rē memores. n̄ posse nos tam aēbos maiorū ho-
 stes singuli carnie circūdatos. sine illius adiutorio superare? dicamus. In-
 te inimicos n̄ros uentilabimus coram? & in noīe n̄ro spernem̄ in surge-
 res in nobis. Non em̄ in arcu n̄ro spabo? & gladius meus n̄ saluabit
 me. Tu em̄ saluasti nos de affligentib; nos? & odientes nos cōfudisti.

*S*ed et percontasti me utrum ad bellum. subplantasti omnes insurgentes in
 me ibitus me. et muros meos dedisti in dorsum. et odientes me confudisti.
*S*ed non armis nostris posse nos vincere cogitantes. dicamus. Apphende arma
 et scutum. et exurge in adiutorium michi. Effunde frumentum et conculce
 aduersus eos qui persequuntur me. dic alicui salus tua ego sum. Et posuisti ar
 cum eternum brachia nostra. et dedisti in protectionem salutis tue. quia non
 preces nostras in gladio suo possederunt terram. et brachium tuum et illuminatio uult
 u tu quo complacuit mens. *P*ostremo uniuersa beneficia eius cum gratia
 actione mente sollicita perlustantes. super his omnibus quod ut perueniamus
 mus. ut illuminationem scientie ut disciplinam discretionis ab eo consecuti
 sumus. ut quod sumus nos armis instruat. et uirtutis cingulo muniat.
 ut quod munitio nostrorum nobis prebeat dorsum. et ibitus uirtutem muniat
 di eos ut puluinem. ante faciem uentis. intimo cordis affectu clamemus
 ad eum. Diligam te domine iustus salutis mee. dominus firmamentum meum
 et refugium meum et liberator meus. deus meus adiutor meus. et spe
 lo meum. protector meus et cornu salutis mee. et susceptor meus.
*L*audans inuocabo dominum. et ab inimicis meis saluus ero. Non salu
 phis ei gratias referentes. quod ut rationabiles nos condidit. ut liberi arbitrii
 potestatem donauit. ut baptismi largitus est gratiam. ut scientiam legis
 adiutorumque concessit. Sed et per his que organa nos cotidiana eius prouide
 tia conferunt. Quod scilicet aduersarioz nos insidius liberat. quod cooperatur no
 bis ut carnis uicia superare possimus. quod apiculis et nos ignorantes pregit.
 quod alaphis peccata amittit. quod inuariat nos et illuminat. ut ipsi ad uitiorum nostrorum
 quod non aliud quidam interpretari uolunt. quam legem intelligere et agnoscere
 ualeamus. Quod per negligentius delictis nostris eius inspiratione latent
 compungunt. quod dignatione eius miseratione saluberrime castigant. quod ab eo non
 nunquam et in uita uelut ad salutem. Postremo quia ipsum liberum arbitrium
 nostrum quod perclunus fertur ad uicia. ad meliorem frugem digne. et ad uirtutum
 nam instigationis sue miserationis contorquet. *Decimum.*

Hec est pietas humilis erga dominum. hec est antiquorum patrum sincera fides

que prius successores eorum uera nunc usque perdurat. cui fidei acutius apostoli
ce que sepe numero per eos manifestata sunt. non solum apud nos. sed apud et
infideles et in credulos indubitatum testimonium reddunt. Quia simplici per
catos fidem corde simplici retinentes. non eam syllogisticis dyalecticis et iuliana
facundia spiritus sapere nudent. sed experimento uite sinceris actusque pristinis. corre
ctione quoque uiciorum. et ut ueritas diximus. in ipsa perfectionis melle natura. ocula
ris indicio deprehendunt. Sine qua non pietas uidetur. nec uiciorum purgatio. nec
emendatio morum. non ueritatem summario potest apprehendi. **Capitulum XII**

Dum quendam de fratrum numero. quem uicinia minime scissem. Siquidem per
hunc ordinis mei gradu se passus est pergruare. qui perbatissimo cum sentia incho
catus semetipsum grauissimo confessus est impugnavit. Nam contra usum nature
desiderio paciendi magis quam in fecerit ignominiam. intollabili actu libidinis ure
batur. Tunc illum ut spiritalem uerumque medicum. interiori causam morbi huius
et originem prouideret. gemitu suspirans. nequaquam ait. tam nequa spiritum tradi
te deus permittit. non aliquid blasphemias in eum. Quia ille contra confessum per
adit ad pedes eius. mirum. summaque admiratione percussus. tamquam deus ciens ar
chana sui preteritis patefacta. confessus est in dei filium se cogitatione impia blasphe
mare. Unde perspicuum est eum qui superbie spiritum possidet. ut qui in deum blasphem
exultat. tamquam qui irroget illi iniuriam. a quo peritatis spanda sunt dona. perfectionis

Integritate priuari. et sanctificationem castimonie non mereri. **XIII**
legimus tale aliquid in apocalypsen libro. Iosias enim rex iuda septem annorum
ab ioiade pontifice ascensus in regnum. atque in omnibus quo aduixit memorat ponti
fex testimonio scripturę laudatus est. De quo post obitum ioiade audi quid scrip
tura commemorat. et quemadmodum elatus superbia ignominiose fuit traditus passi
oni. Postquam autem obiit ioiada. ingressi sunt principes iuda. et adorauerunt regem.
Qui delinquit obsequiis eorum acquieuit. et deliquerunt deum dei patris sui templum. sui
et iniqui lucis et scalpulis. Et facta in contra iudam et iherusalem. propter hoc peccatum. Lo
post pauca. Cumque euoluisset annus ascendit contra exercitus syrie. uenitque in iudam
et iherusalem. et interfecit cunctos principes ipsius. atque uniuersam preda miserunt regi damascum.
Et tunc cum prodiit uenisset numerus syriorum tradidit deus in manibus eorum infinitam
multitudinem. eo quod reliquerunt deum deum patris sui. In iudas quoque ignominio
sa exercere iudicia. et abeuntes dimiserunt eum in languoribus magnis. Hides

quā flagitiosis ac sordidit passionibus traditur in eam superbia. Quia enim elat
arrogantia ut dñi se passus & adorari. tractatus scdm aplm in passionibus ig
nomine & in reprobū sensum ut patitur ea que non inveniunt. & quia
dicente scriptura in mūd est an dñi omīs qui exaltat cor simit iste q
tumida elatione inflat est turpissime & fustiam traditur deludendus.
ut humiliat talit sentit semetipm ēē ul inmundicia carnis & cō
scientia impure passionis inmundum. qd animi sui noluerat elatione
sentire. ut carnis ignominioso stagio patefaceret inmundiciā cordis eius
oculam. qm superbie malo atroxat. ac manifesta pollutione corporis sui p
baretur impurus. qui p elationē spō frēm se non sentiebat inmundum. Quibz
manifeste pbatur omīe aīam que superbie fuit tumore possessa. in carnali
bz hīs. i. nequitiis spūalibz traditur. eamqz passionibz carnis in uoluit. ut sal
tem uicis humiliata tremis. inmundam se carnalit polluta agnoscat. que repore
mentis erecta. inmundam se in conspici dei p elationem cordis effcām melli
gere ante nō potuit. Quo ul sic humiliatus quis apstino repore discedat. &
ignotia carnalū passionū delectus. atqz assuetus. ad spiritalem feruorem dem
ceps semetipm conferte festinet. Evident inqz demonstrant nō posse qquam
pfcōis finem ac pītatis attingē. nisi p humilitatem uām qm p mūd frībuz
reddens. dō quoqz impenetrabilibz cordis exhibeat. credens sine ptectione eius
atqz auxilio. p singla sibi mōnta delato. ptectionem qm cupit. & adqna mgt
nape currit. se penit obtinē non posse. - Caplm. xij.

Hoc usqz superbiam qua dixim pfectos quosqz pulsari. quantum tenuitas in
genu nri pualuit. donante dō dixisse sufficiat. Quod sup hoc genus nō
multis agniti nō expm est. q n plures student pfcām cordis apprehē
pitatem. n ad hos plioz gradus ualeant puenire. n precedentū uicior quoz
in singulis libellis nām pīt remediaqz pmissim. pauit ulla pgratio. &
illos solumm pulsare solz qui deuictis supioribz uicis iam pmodum sum
i hūmū culmine collocati. Quos quia lapsu carnali subtilissimo hostis supe
re nō quinit. spiritali ruina deicere ac splanare conatur. p hanc illos vi
uēt ueterum stipendior mūtis. multo labore questus. spoliare contendens.
Ceterum nos qui adhuc tremis sum passionibz inuoluti. neqquā hoc modo

temptare dignatur et transire ut ita dicitur carnali elatione subleuetur.
 Deinde de hac quoque qua maxime nos seu nostre mensuræ homines. ac pa-
 pae iuniorum ut maxime mentes periclitari solent. necessarium res se
 eundem promissionem nostram pauca de promerere. **Capitulum xiii**

Hoc igitur qui dicitur carnalis superbia. cum tepido ac male arrecto reu-
 cationis principio in monachi resedit mentem. de primo ac solari eum
 timore ad nomen christi humilitatem descendere non permittens. primum inobedi-
 entem eum reddat. et aliam deinde mentem atque affabilem. esse non patitur.
 Equalem quoque fratribus fieri communemque non patitur. non secundum dei ac saluatoris
 nostrum mandatum. spoliari tremis opibus nudarique concedit. Et cum renūciatio
 nihil aliud sit nisi mortificationis et crucis indicium. nec valeat aliis inchoari
 vel consurgere timidum. quia ut se non solum actibus huius mundi spualiter corrumpere
 credat esse mortuum. Contumacia facit eum vitam spem longevam. infirmita-
 tibus prout ei plures et multas. confusionem quoque incutit ac pudorem.
 si indus effusus alienus et non proprius familiaribus ceperit sustentari. et suaderet et mi-
 to esse melius victum indumentumque sibi sua potius quam aliena sibi ministrari.
 Sed et aliud scilicet quod quomodocumque dicitur sit talis habitudine ac tempore cordis
 obtrunsi. ne intelligere quidem aliquando poterunt. beatius et magis dare quam accipere.

Tali igitur diffidentia mentis obsessi et assideri scintilla qua uni fuerat. **Capitulum xiiii**
 impudens sue rationis accensum. dyabolica infidelitate reuocari. incipiunt
 pecunias quas ante diligere ceperant diligentius custodire. et eas velut qui semel
 perfligatas ultius reparare non possunt. auaricia uehementiore deservant. seu quod
 detus. ea que prius abiecerant resumunt. vel etiam quod est tecum ac retinere usque
 quicquid genitum que ne ante quidem possederant congregantes. nihil amplius ex illis
 de seculo quam nomen acquisisse tantum ac vocabulum monachi comprobant. Quis huiusmodi
 ita male inchoatque fundam. necesse est ut vniuersa clemens uiciorum structura
 consurgat. non quidem supponi pessimo valeat fundam. non quod infirmam am-
 nam ruina lignum esse perueniat. **Capitulum xv**

Alibus siquidem mens passionibus obdormita. atque detestabili propore incipi-
 ens. necesse est ut inderius cotidie phantasiis et reliqua quoque vitam suam
 deformiore sine concludat. Dumque cupiditatibus pristinis oblectatur. ac secundum

aplm sacrilega filargia uincat. ita eodem pñante de illa. Et
filargia que & simulat? seruit. Et iterum. **P** adix inquit omnium
malor? & filargia. ut nūq̃m possit in corde suo hūilitatem xpi simpli
cem uāmq̃ suscipere. cum sibi ul' de nobilitate natalium gloriatur. vñ in
flatur de scli qm̃ corpe nō mente deseruit. dignitate. vñ pecuniis q̃s
ad ruinam suam rētentat excolitur. **P** que iam nō monastiū ingum s'
tinere. content? est? nō senioris ullius instauri disciplina? & non solum
nullam s̃bjectionis aut obediēte reglam custodire dignatur? uerū ne ip
sam quidem auribz suis doctrinam p̃fēctis admittit. Tantūq̃ conarsat
in corde eius sp̃italis ūbi fastidium? ut cum forte talis fuit aborta collo
tio. uno niloco stare nesciat. eius obtutus? **S** huc illucq̃ stupidus cir
cūferatur inaud. alioisim & inobliquū qm̃ moris est oculi defigantur.
P suspiriis eū salutaribz. spūta de sicco guttē corridunt. **E**x creationes
& sine ulla m̃pellatione flegmatos puocant. **D**igiti ludunt & in modū
quidem scribentis uolitant? atq̃ depingunt? & ita huc atq̃ illuc vniūsa
membra corpis amouent. vñ dum sp̃italis agitur collatio. totum se ut
scarentibz ūmibz. vñ acutissimis sudibz credat m̃sudere? & quidq̃ simplex
collatio ad edificatōem prouit audientū. ob suam suggillationē estimer eē
prelasiū. **T**oroq̃ tpe quo uite sp̃italis examinatio uentilatur. suis sp̃iciōibz
occupat. nō quid exinde ad p̃fēctm suū capere debeat occupatur? **S** causas
aut vñquodq̃ sit dām sollicita mente p̃quirit? vñ quid eis possit obicere.
tanta intra se cordis uoluntatione coniectat? ut nichil ex his que salub'
rimē sunt digesta penitus apphendere aut in aliquo ualeat emendari.
Et ita fit ut non solum in illo ei p̃ficiat? collatio sp̃italis. nūm & damp
nosa magis existens. efficiat ei causa maioris p̃cē. **D**um eū p̃ consāa
sua totū contra se suspicat eē platiū. uehementiore cordis obstinati
one durat. utiq̃ stimulis acutus m̃stigatur. **D**em̃de post hec excel
sa uox. sermo rigidus. amara turbulentaq̃ responsio. incessus erectus
ac mobilis? lingua facilis. prociac loquela? n̄ unquam taciturnitas a
mica? n̄ cum contra frēm rancorem quendam in suo corde concepi
Sicq̃ silentiū eius nō p̃punctionis. nō hūilitatis ullius? **S** supbie?

59
indignationis inditum. ita ut quid meo detestabilis sit. hanc
facile discernatur. utrum diffusa illa petulantiaque lenia. an dura
hec iracundiaque feritas. In illa namque sermo non oportet. risus levis
ac fatuus. effrenata atque indisciplinata cordis elatio. in illa vero ira ple-
ni iracundiaque silentium. Et quid ob hoc tantum concipitur ut aduersus
fratrem rancor iracundiaque suauis. prelatum diuinus possit. non ut ex eo
ut humiliatus ac pacis prebeat. Et cum ipse timore possessus facile cunctis
licitas infat. atque ad satisfactionem lesi frater semetipsum humiliter dedigna-
tur. Et ab illo sibi mer oblatam respuit atque contempnit. Et non solum ulla
fratris satisfactione compingitur neque mollescit. unde et cur ab eo sit humilitate pre-
uenit gemit indignatur. Sicut et salutaris humilitas ac satisfactio que si-
nem dyabolica intentionibus sola inferre. causa uehementis incendii.

Ardum in hac diuitiarum regione. quod horret pudetque reuolue. **xvi.**
quendam uirum cum alio incompertum albare. cur humilitate quam renu-
ans pro modo ipse retentat cepisset excedere. ac dyabolica inflari supbia.
summa primaria respondisse. Nunquam ob hoc memetipsum humiliari prope ut
semper subditus sum. Ad quod eius tam effrenati scelestumque responsum.
ita est senior obstupefactus. omnisque eius interceptus est sermo. uelut qui ab illo
ipso antiquo lucas uerba huiusmodi non ab homine precepisset. ut nullam nocem
aduersus tantam penam de ore suo proferret. nisi gemit de corde animi
ac suspiria poruerit. illud solum taciturnitas inuisemetipsum noluit. quod de
domino nostro dei saluatore. Qui cum in forma dei esset humiliatus se fratri obedire
non ut ille ait. dyabolico spiritu ac timore possessus prope. Sed usque ad mortem. Et
ut breuiter ea que dea sunt de hoc superbie genere perstringamus. quedam signa
eius inquam possum colligentes. ut si qui de perfectione facit erudiri. quod
animi characteres eius de exteriorum hominis moribus exprimamus. necessarium puto
paras eadem replicari. ut conspectio sui agnoscamus quibus eam discernere ac
deprehendere ualeamus iudicibus. quo nudate. atque insuppressam producte passionis
iudices. et oculorum deprehense. atque prospecte. ut nulli facinus ualeant
ignari. Tunc enim potest pestifer moribus ad integrum declinari. cum contra ipsius
micosos estus. et impetus noxios. non ferat obsecratio iam dominat. assumit

Et cum pcedentes eius ut ita dixim lineas agnoscentes? pinda enim
sagaciq; discretione pcurimus. De exterior namq; sicut p digne ly
minis motu status mioris agnosatur. His igitur mioris carnalis etia
qm p fani sumi supbia. eleclantur. In est p mioris mloquela eius dante
mutatur mutata amaritudo? excellus et effusus mioris mioris
bils mioris istia mioris istia? in responhone mioris. facilius in respon
sione? uba pallim sine ulla cordis gravitate. et mioris. expet p acie
caritatis aliena? audax ad contritiones mioris. ad solitudinem
p mioris. ad obediendum difficultas? nisi mioris eam desiderium fuit.
voluntasq; puenit. Ad recipiendam exhortationem mioris? ad refectio
mioris suas voluntates mioris? ad succubendum alienis durissima. et p
suas diffinitiones statim contendens. ipa v nequaq; cedere aliis adqui
escens? Et ita fit. ut v mioris consiliu salubris effectus? in omibz suo p
qm senioy credat iudicio. Quibus descendit gradibus v quem semel pos
sider de noluntas. iam ipam disaphia cenobii p horrescat. ac veluti qui
fem conformis de pfectione ventabanur. ac de bono pacie atq; humilitatis a
ioy mioris v mioris renocent. habitacionem solitarie celle desiderat. seu ite
et plures alios lucitaturu construe monastium. et quos doce atq; mioris
debeat congregare festinat. Ex discipulo nequam detestabilior magr effectus?
Nam cum humidi elatione cordis mioris reporem noenunq; corne
rit? v nec ueris monach. n solatis effectus fuit? qd est deus v pfectionem
sibi ex hoc ipso mioris dam v consulatione p mioris. Quam obrem si edifi
ei mioris fastigia pfecta uoluntis ac placencia de consurge? fundamta eius
no sedm mioris libidinis uoluntatem et sedm diffinitionis ewangelice qd m
tenus potimus mple? nisi abrenuatiatio uia que in expohatione omni
facilitati ac nuditate consistit? in nobis fuit xpi amore fundata. Den
obedientie uigum et subiectio simplia corde. ac sine ulla fuit simulatione
cepta? ita ut p mioris mandatu nulla penit uoluntas uiuat i nobis
Quod non alit potit obseruari? nisi qui no solum se mioris huc
uati v mioris iudicauit ac stultum? vniusa que sibi fuerit asemon

60.
imperata sine ulla discussione perficiens. sacrosancta ea credens. ac diuinitus pro
mulgata. In qua consistentibus qualitate. proculdubio status ille humilitatis uel triu-
quillus atque immobilis subsequatur ut nosmetipsos inferiores omnibus iudicantes. uni-
usa que nobis fuerit uisitata. tam et si inuisa sint ut tristia ut dampnosa.
tamquam assumpcionibus nostris illata. patientissime tolemus. Que quidem anobis non so-
lum facillime tolerabuntur. uerum et prout iudicabunt ac illa. si mente uigiliter recola-
mus. uel domini nostri. uel omnium sanctorum passionibus. confidantes tanto lenioribus nos in-
iuriis attemptari. quanto longius amicitias eorum et conuersatione distamus. prout
et cogitantes in breui nos de hoc seculo migraturos. eorumque nos celi uite huius fine
mox futurorum esse consortes. Peremptoria namque et hec contemplatio. non solum su-
perbie. uerum et generaliter omnium uiciorum. Deinde post hec hanc eandem humilita-
tem erga deum firmitissime retentemus. Quod anobis ita complebitur. ut nichil
nosmetipsos absque illius opitulatione uel gratia. quod ad uirtutum summationem
pertinet posse perficere cognoscamus. Et hoc ipsum quod intelligere metumus.
eius esse munus in ueritate credamus. **Explicat de spiritu superbie. Liber**
xxij. beati cassiani presbyteri. Sive iohannis

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

LANDES-
UND STAAT
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF